

Tilinpäätös 2020

Päijät-Hämeen Osuuspankki

SISÄLLYSLUETTELO

sivu

1 Toimintakertomus

27 Osuuspankin tuloslaskelma ja tase

29 Rahoituslaskelma

Osuuspankin tuloslaskelman ja taseen liitteenä
annettavat tiedot

31 Osuuspankin tilinpäätöksen merkittävimmät laatimisperiaatteet

50 Liitetiedot

70 Luettelo kirjanpitokirjoista, tositteiden lajeista sekä selvitys
niiden säilytystavoista

80 Hallituksen allekirjoitus

82 Hallintoneuvoston lausunto

83 Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

PÄIJÄT-HÄMEEN OP

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Päijät-Hämeen Osuuspankin korkokate kääntyi kasvuun, ollen 16,2 miljoonaa euroa, joka on 2,7 %:a edellisvuotta parempi. Liikevoitto jäi edellisvuotta alhaisemmaksi kertaluonteisten kulukirjausten vuoksi. Vertailukelpoinen tulos oli 1,5 miljoonaa euroa edellisvuotta pienempi.

Tilikaudella kirjattiin vertailukautta enemmän odotettavissa olevia luottotappioita luotoista ja muista sitoumuksista. Odotettavissa olevien luottotappioiden (arvonalentumisten) määrä suhteutettuna luotto- ja takauskantaan pysyi alhaisella tasolla.

Luottokanta kasvoi edelleen ja talletuskanta kehittyi ennakoitua paremmin. CET1 vakavaraisuussuhde oli edellisvuotta hieman heikompi.

OP Päijät-Hämeellä oli vuoden lopussa 51 666 omistaja-asiakasta, jossa kasvua edellisvuodesta 231 kappaletta.

Avainlukuja

Avainlukuja	2020	2019	Muutos
	Liikevoitto, milj. €	5,4	11,5
Kulujen suhde tuottoihin, %	77,7	61,6	16,1 %-yks.
Oman pääoman tuotto (ROE), %	2,6	5,6	-3,1 %-yks.
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	31,3	33,5	-2,2 %-yks.
Henkilöstö keskimäärin *	99	107	-7,4 %
Omistaja-asiakkaat	51 666	51 435	231 kpl

* FTE-luku

OP Ryhmä

Päijät-Hämeen Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa. Kaikki jäsenet ovat omistaja-asiakkaita, joista jokaisella on yksi yhtäläiset oikeudet tuottava jäsenosuus.

Osuuspankki kuuluu OP Ryhmään, joka on johtava suomalainen finanssiryhmä. Se koostuu itsenäisistä osuuspankeista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. OP Ryhmän ja sen jäsenpankkien keskitettyjen palveluiden kehittämisestä ja tuottamisesta vastaavat OP Osuuskunta sekä sen tytäryhtiöt OP-Palvelut Oy ja OP-Korttiyhtiö Oy. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Osuuspankki on OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset yhdessä niiden konsolidointiryhmiin kuuluvien yhteisöjen kanssa muodostavat yhteenliittymän, josta säädetään laissa talletuspankkien yhteenliittymästä (Yhteenliittymälaki). Yhteenliittymälain mukaan keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista ja niiden vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. OP Ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu keskinäisen vastuun piiriin.

Osuuspankilla jäsenluottolaitoksena ei ole velvollisuutta julkistaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 12 §:n mukaista puolivuosisikatsausta. Jäsenluottolaitoksella ei ole velvollisuutta julkistaa vakavaraisuutta koskevia tietoja (ns. Pilari III -tiedot) kokonaisuudessaan, vaan ne julkistetaan OP yhteenliittymästä.

Toimintaympäristö

Koronapandemia koetteli maailmantaloutta pahoin vuonna 2020. Kevään jyrkän pudotuksen jälkeen talous alkoi toipua kesällä, mutta pandemian toisen aallon seurauksena elpyminen hidastui vuoden lopulla uudelleen. Talous kuitenkin kärsi tartuntojen lisääntymisestä huomattavasti vähemmän kuin keväällä.

Rahoitusmarkkinat toipuivat keskuspankkien tuella nopeasti kevään kriisistä. Osakekurssit ovat nousseet rokotusten ja talouspoliittisen elvytyksen tuoman optimismin myötä. Elvyttävä talouspolitiikka ja odotukset talouden elpymisestä heijastuivat vuoden lopulla laajalti myös muihin sijoituksiin.

Euroopan keskuspankki pidensi elvyttäviä rahapoliittisia toimiaan joulukuussa ja samalla korosti, että ohjaukorot säilyvät pitkään matalina. Markkinakorot ovat säilyneet kauttaaltaan matalina.

Koronapandemia ei ole koetellut Suomea yhtä paljon kuin muuta Eurooppaa. Euroaluetta maltillisemmän notkahduksen jälkeen talous kääntyi kasvuun kolmannella vuosineljänneksellä muun euroalueen tavoin. Talouden elpyminen hidastui, mutta ei täysin pysähtynyt vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Taantuma on koetellut taloutta epätasaisesti. Vaikeudet ovat kohdistuneet osaan koronapandemiasta kärsiviin aloihin, kuten matkailu- ja ravintolapalveluihin. Muutoin kotitalouksien ja yritysten taloudellinen tilanne oli loppuvuonna laajalti hyvä. Asuntomarkkinat piristyivät loppuvuonna, ja pandemian aiheuttama notkahdus jäi lyhyeksi.

Koronapandemia pitää yhä yllä epävarmuutta talouden näkymistä. Rokotusten edetessä talous voi jatkaa elpymistä. Korkoympäristö säilyy kuitenkin euroalueella yhä matalana.

Paikallinen toimintaympäristö

Kulunut vuosi oli monella tapaa haastava myös pankin toimialueella. Työttömyyden kasvu oli voimakasta ja lomautukset sekä irtisanomiset (mm. Scanian bussitehtaan lopettamis päätös) heijastuivat negatiivisesti kotitalouksiin. Työttömien työnhakijoiden määrä Päijät-Hämeessä kasvoi lähes kolmanneksen vuoden aikana ja kasvua oli Sysmää lukuun ottamatta kaikissa maakunnan kunnissa. Lahden työttömyysaste kohosi vuoden aikana 18,3 %:iin, mikä on suurten kaupunkien korkein.

Päijät-Hämeen väestömäärän kokonaisuutos vuonna 2020 Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan oli -382 henkilöä. Maakunnan keskuskaupungin Lahden väkiluku sen sijaan kasvoi muuttoliikkeen ansiosta ennakkotietojen mukaan 232 henkilöllä ollen vuoden lopussa 120 039.

Merkittävistä julkisista investointihankkeista kehätie valmistui ja otettiin käyttöön vuoden lopulla. Uusista yritysinvestoinneista merkittävin julkistus oli Viking Maltin uusi 90 miljoonan euron mallastamon rakentaminen Lahteen. Yksityisten investointien perusvirta oli jo ennen koronaa varsin matalalla tasolla eikä aktiviteetti luonnollisesti kohonnut pandemian myötä yritysten suhdannenäkymien heikentyessä voimakkaasti.

Koronapandemian myötä pankissa tehtiin merkittävä määrä sekä yksityishenkilöiden että yritysten luottojen maksujärjestelyjä keväällä 2020. Vain varsin pieni osa yrityksistä tarvitsi jatkoa järjestelyille loppuvuodesta, mikä kertoo yritysten kyvystä sopeuttaa toimintaansa kriisissä alkushokin jälkeen.

Haastavan kevään jälkeen asuntomarkkinat lähtivät piristymään Päijät-Hämeessä ja kauppamäärät kokonaisuutena kohosivat jopa vuotta 2019 korkeammalle tasolle. Lahdessa kauppojen lukumäärä jäi hieman edellisvuotta vähäisemmäksi. Erityisen vahvaa kehitys oli vapaa-ajan asunnoissa. joiden kauppamäärä kasvoi yli 40 % edellisvuoteen verrattuna.

Yritysvastuu

Vastuullisuus on tiivis osa OP Ryhmän ja osuuspankkien liiketoimintaa ja strategiaa. OP Ryhmän vastuullisuustyö perustuu ryhmän perustehtävään ja arvoihin, joita asiakasomisteinen liiketoimintamalli tukee. Liiketoiminnan tulee edistää asiakkaiden ja toimintaympäristön hyvinvointia, turvallisuutta ja kestäväää taloudellista menestystä. OP Ryhmän tavoitteena on olla vastuullisuuden edelläkävijä toimialallaan. OP Ryhmän vastuullisuusohjelma rakentuu neljän teeman ympärille: vahvistamme suomalaisten taloustaitoja, edistämme kestäväää taloutta, tuemme paikallista elinvoimaa ja yhteisöllisyyttä ja käytämme tietopääomaamme vastuullisesti.

OP Päijät-Häme toteuttaa vastuullisuusohjelmaansa OP Ryhmän vastuullisuusohjelman mukaisilla teemoilla paikallisesti. Taloustaitoja ja oman talouden hallintaa OP Päijät-Häme valmentaa päijäthämäläisille nuorille yhteistyössä toimialueen oppilaitosten kanssa lähi- tai etäopetuksena. Pankki opastaa kaikkien ikäryhmien asiakkaita oman talouden digitaalisessa hoitamisessa. OP Päijät-Häme tukee paikallista ja alueellista elinvoimaisuutta mm. maksamalla yhteisöveron kotikuntaan, rahoittamalla paikallista yritystoimintaa ja jakamalla osan tuloksesta omistaja-asiakkaille OP-bonuksina, mutta myös toimimalla aktiivisesti Päijät-Hämeen alueen kehittämiseksi urheilu- ja kulttuurialan yhteistyökumppanien tukemisen ja hyväntekeväisyyslahjoitusten kautta. Hyväntekeväisyyslahjoituksista merkittävimpiä vuonna 2020 olivat Kesäduuni OP:n piikkiin -kampanjassa paikallisille yhdistyksille lahjoitettu 39 400 euroa nuorten työllistämiseen sekä omistaja-asiakkaiden ehdotuksiin perustuen valittu 20 000 euron lahjoitus päijäthämäläisten vähävaraisten lapsiperheiden, yksinäisten ikäihmisten ja syrjäytymisuhan alla olevien nuorten hyvinvointiin.

OP Päijät-Häme tukee kestäväää kehitystä ja ilmastonmuutoksen hillintää oman toimintansa osalta mm. käyttämällä uusiutuvaa sähköenergiaa. Finanssisektorin toimijana pankilla on myös olennainen vaikutus kestävään talouden rahoittajana ja tarjoamalla vastuullisen sijoittamisen tuotteita asiakkailleen. Vuonna 2020 julkaistu yhteistyökumppanuus Lahti Euroopan Ympäristöpääkaupunki 2021 -hankkeen kanssa tukee sekä kestävään kehityksen että toimialueen elinvoimaisuuden teemoja. OP Päijät-Häme käyttää tietopääomaa vastuullisesti, varmistaa henkilökunnan osaamisen yksityisyydensuojasta, ja on asiakasviestinnässään saavutettava ja helposti ymmärrettävä.

OP Ryhmän Hyvän liiketavan periaatteet (Code of Conduct) sisältävät OP Ryhmän vastuullisuus- ja ympäristöperiaatteet, joiden mukaisesti kaikkien OP Ryhmässä työskentelevien tulee toimia roolista, asemasta tai toimipaikasta riippumatta. Yksityiskohtaisemmat säännöt ja ohjeet täydentävät Hyvän liiketavan periaatteita. Toimittajanvastuullisuusvaatimukset (Supplier Code of Conduct) velvoittavat kaikkia ryhmän palveluntarjoajia, muita toimittajia ja kumppaneita. OP Ryhmä on sitoutunut noudattamaan YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksista, työelämän oikeuksista, ympäristöperiaatteista ja korruption torjunnasta. OP on vuodesta 2009 lähtien sitoutunut noudattamaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita. Vuonna 2019 OP Ryhmä allekirjoitti perustajajäsenenä YK:n ympäristöohjelman Finance Initiativen (UNEP FI) vastuullisen pankkitoiminnan periaatteet. OP Ryhmän ryhmätasoinen vastuullisuusraportointi perustuu GRI-standardeihin ja on luettavissa osana OP Ryhmän vuosikatsausta osoitteessa op-year2020.fi. Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista on luettavissa osana OP Ryhmän toimintakertomusta 2020.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Osuuspankki tarjoaa taloudellista helpotusta asiakkailleen, joiden taloudenhoito on vaikeutunut koronakriisin vuoksi. Osuuspankki tarjoaa sekä kotitalouksille että pk-yrityksille mahdollisuuden lykätä luottojen maksuja, mikäli koronapandemia on vaikuttanut asiakkaiden luotonhoitokykyyn. Asiakkaille tarjotaan mahdollisuus asuntoluottojen lyhennysvapaaseen enintään 12 kuukauden ajaksi. Yritysten osalta maksuaikojen muutokset arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Lisäksi hyödynnetään laajasti Finnveran tarjoamia takauksia. Muutoksista ei peritty asiakkailta erillistä maksua 16.3-21.9.2020 välisenä aikana.

Osuuspankki on mahdollistanut henkilöstölleen turvalliset työolosuhteet toimistoissa ja konttoreissa sekä etätöiden tekemisen laajamittaisesti niissä työtehtävissä, joissa se on mahdollista. Näillä toimilla varmistetaan, että yhteiskunnan näkökulmasta kriittiset palvelut toimivat myös koronakriisin aikana.

Osuuspankki lykkäsi voitonjaon maksua eli Tuotto-osuuksien vuoden 2019 korkojen maksua vuodelle 2021 Euroopan keskuspankin (EKP:n) ja Finanssivalvonnan antamien suositusten mukaisesti. EKP antoi 27.3.2020 suosituksen, jossa pankkeja pyydettiin lykkäämään voitonjaon maksua vähintään lokakuun alkuun asti. EKP antoi 28.7.2020 uuden suosituksen voitonjaon maksun lykkäämisestä 1.1.2021 asti. EKP julkisti 15.12.2020 jatkosuosituksen, jossa se kehotti luottolaitoksia noudattamaan tilikausien 2019–2020 voitonjaossa äärimmäistä varovaisuutta 30.9.2021 saakka. Myös Finanssivalvonta antoi vastaavat suositukset. Suosituksella pyritään turvaamaan pankkien kykyä tukea reaalityöntöä yritys- ja kotitalousrahoituksella koronapandemian aiheuttaman talouskriisin vaikutusten helpottamiseksi.

Osuuspankki otti käyttöön vuonna 2020 Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistuksen maksukyvyttömyyden määritelmästä (Ohjeet maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan mukaisesti). Ohjeistuksella harmonisoidaan eurooppalaisten pankkien käyttämä määritelmä asiakkaiden maksukyvyttömyydestä. Uuden ohjeistuksen mukainen prosessi tunnistaa maksukyvyttömyyksiä aikaisempaa herkemmin mm. julkisten maksuhäiriöiden perusteella sekä laajentaa henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden velallisen kaikkiin vastuihin. Uudistus lisäsi maksukyvyttömyyshavaintojen määrää ja heikensi luottoriskiparametrejä. Osuuspankki soveltaa ns. kaksivaiheista käyttöönottoa, jossa ensimmäisessä vaiheessa muutettiin maksukyvyttömyyden määritelmä vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä ja myöhemmin toisessa vaiheessa kalibroidaan luottoriskiparametrit. Uuden maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönotosta aiheutuva valvojan velvoite nosti Osuuspankin luottokannan keskimääräisiä riskipainoja ensimmäisessä vaiheessa. Vakavaraisuusvaikutuksessa on huomioitu myös määritelmämuutoksesta aiheutuva tuloslaskelman odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) kasvu.

OP Ryhmässä maksuvalmiudenhallinta on keskitetty OP Ryhmän Yrityspankissa olevaan Keskuspankkiin. Osuuspankki talletti oman osuutensa maksuvalmiusvaateesta LCR-talletuksella keskuspankkiin. LCR-talletusten kerryttäminen aloitettiin huhtikuussa 2020 ja LCR-talletuksen taso nousi vaiheittain siten, että tammikuussa 2021 LCR-talletuksen taso vastaa vaadetta täyteen määräänsä.

Osuuspankin vahinkovakuutusmyynti siirtyi Pohjola Vakuutukseen 1.4.2020. Siirron myötä OP Päijät-Hämeen henkilöstön määrä väheni viidellä henkilöllä.

Osuuspankki on arvioinut uudelleen kiinteistöjensä arvoja. Kiinteistöjen arvot on saatettu vastamaan tilojen arvoa OP Ryhmän strategian mukaiselle liiketoiminnalle.

Koitin-Pertunmaan, Orimattilan, Pukkilan ja Päijät-Hämeen Osuuspankkien hallitukset allekirjoittivat 30.10.2020 suunnitelman pankkien yhdistämiseksi.

Päijät-Hämeen Osuuspankki osti Kärkölan Osuuspankilta 50 kappaletta OP Koti Päijät-Häme LKV:n osaketta. Kaupan myötä Päijät-Hämeen Osuuspankki omistaa koko OP Koti Päijät-Häme LKV:n osakekannan.

Päijät-Hämeen Osuuspankillla ei ollut muita olennaisia tapahtumia tilikaudella.

Olellaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

OP Ryhmän näkemyksen mukaan merkittävimmät luottolaitosvakavaraisuuteen vaikuttavat avoimet sääntely- ja valvontaympäristön muutokset ovat EKP:n suorittamasta OP:n sisäisten mallien läpikäynnistä (TRIM, Targeted Review of Internal Models) mahdollisesti aiheutuvat valvojan asettamat veloitteet sekä sisäisten mallien (IRBA, Internal Ratings-Based Approach) soveltamisen laajuuden uudelleenarviointi. Molempien arvioidaan heikentävän osuuspankin vakavaraisuutta vuoden 2021 aikana.

Päijät-Hämeen Osuuspankin edustajisto päätti kokouksessaan 19.1.2021 hyväksyä OP Koitti-Pertunmaan, OP Orimattilan sekä OP Pukkilan sulautumiset Päijät-Hämeen Osuuspankkiin.

Orimattilan Osuuspankin edustajisto päätti kokouksessaan 19.1.2021, että pankki jatkaa itsenäisenä, eikä yhdisty Päijät-Hämeen Osuuspankkiin.

Koitti-Pertunmaan Osuuspankin ja Pukkilan Osuuspankin osuuskuntakokoukset on siirretty alueellisten kokoontumisrajoitusten vuoksi pidettäväksi maaliskuussa 2021.

Päijät-Hämeen Osuuspankilli ei ole ollut muita olellaisia tapahtumia tilikauden päättymisen jälkeen.

Päijät-Hämeen Osuuspankin tulos

Liikevoittoon vaikuttaneiden keskeisimpien tuotto- ja kuluerien kehitys kolmelta viimeiseltä vuodelta on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Tulosanalyysi milj. €	2020	2019	Muutos, %	2018
Tuotot				
Korkokate	16,2	15,8	2,7	16,3
Muut tuotot				
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	5,7	5,7	0	5,7
Palkkiotuotot, netto	9,3	9,5	-1,8	9,4
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-2,0	0,1	-1 725,1	0,1
Liiketoiminnan muut tuotot	0,3	0,4	-16,7	0,3
Yhteensä	13,3	15,6	-14,8	15,5
Tuotot yhteensä	29,5	31,4	-6	31,8
Kulut				
Henkilöstökulut	7,0	6,9	1,6	5,8
Muut hallintokulut	10,2	9,7	5,6	9,1
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	2,6	0,2	1 004,8	0,4
Liiketoiminnan muut kulut	3,1	2,5	22,2	2,5
Kulut yhteensä	23,0	19,4	18,6	17,9
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusvaroista	1,2	0,5	129,7	-0,2
Liikevoitto (-tappio)	5,4	11,5	-53,3	14,2

Korkokate kasvoi luottokannan kasvun sekä talletusvarainhankinnan kustannusten laskun ansiosta. Liikevoitto jäi vertailukautta alhaisemmaksi.

Palkkiotuottoja kertyi seuraavasti:

Palkkiotuotot milj. €	2020	2019	Muutos, %
	Talletuksista	0	0
Luotonannosta	1,5	1,6	-5,5
Maksuliikkeestä	4,8	4,5	6,8
Arvopapereiden välityksestä ja liikkeeseen laskusta	1,1	1,0	7,7
Omaisuuksien hoidosta ja lainopillisista tehtävistä	1,5	1,4	3,6
Takauksista	0,2	0,2	6,3
Vakuutusten välityksestä	2,4	2,9	-19
Muut	3,4	3,6	-6,0
Yhteensä	14,8	15,2	-2,8
OP-bonukset	-4,4	-4,3	4,0
Palkkiotuotot yhteensä	10,3	10,9	-5,5
Palkkiokulut	1,0	1,5	-29,8
Palkkiotuotot, netto	9,3	9,5	-1,8

Osuuspankin palkkiotuotot pienenevät vertailuvuodesta. Palkkiot maksuliikkeestä, omaisuuden hoidosta ja arvopapereiden välityksestä kasvoivat, kun taas palkkiot luotonannosta ja vakuutusten välityksestä pienenevät. Myös Marketsin palkkiotuotokertymä jäi edellisvuotta alhaisemmaksi. Palkkiotuottoihin sisältyy vähennyksenä omistaja-asiakkaille myönnetty OP-bonukset.

Sijoituskiinteistöjen nettotuottoja rasitti kiinteistöjen arvonalentumiskirjaukset.

Vuonna 2018 OP Ryhmän henkilöstön lakisääteistä työeläketurvaa hoitavan OP-Eläkekassan edustajisto päätti noin 1,1 miljardin euron eläkevastuun siirtämisestä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi. Siirto toteutui vuoden 2018 lopussa ja siirrosta tuloutui Päijät-Hämeen Osuuspankille ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautusta 0,4 miljoonaa euroa vielä vuodelle 2019. Ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautukset esitetään vuoden 2019 tuloslaskelman henkilöstökulujen eläkekuluissa. Kertomusvuonna henkilöstökulut kasvoivat hieman. Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma tilikaudella oli 6,0 miljoonaa euroa (5,3).

Liiketoiminnan muita kuluja kasvattivat OP Ryhmän sisäiset veloitukset. Tutkimus- ja kehitystoiminta on keskitetty OP Ryhmän keskusyhteisöön.

Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista kasvoivat vertailukaudesta, mutta luotto- ja takauskantaan suhteutettuna pysyivät edelleen matalalla tasolla.

Toteutuneet ja odotettavissa olevat luottotappiot			
milj. €	2020	2019	Muutos, %
Toteutuneiden ja odotettavissa olevien luottotappioiden määrä yhteensä	1,2	0,5	129,7
Toteutuneet ja odotettavissa olevat luottotappiot luotto- ja takauskannasta %	0,09	0,04	0,05

Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä

Keskeisimpien tase- ja sitoumuserien kehitys kolmelta vuodelta ja tilikauden 2020 muutos on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä milj. €	31.12.2020	31.12.2019	Muutos, %	31.12.2018
Tase	2 010	1 795	12,0	1 704
Luotot	1 336	1 272	5,0	1 194
Saamistodistukset	65	65	0	65
Osakkeet ja osuudet	131	131	0	131
Talletukset	1 418	1 311	8,1	1 260
Oma pääoma	164	163	0,6	157
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	132	127	3,5	102

Luottokanta kasvoi 5 %:a edellisvuoden tilanteesta. Talletuskanta kasvoi ennakoitua paremmin, 8,1 %:a.

Antolainauksen kehitys

Uusia luottoja myönnettiin tilikauden aikana 278 miljoonaa euroa eli 11 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Luottokanta yhteensä tilikauden lopussa oli 1 336 miljoonaa euroa (1 272¹). Luottokannan kasvu tasaantui ja asuntoluottojen kasvuvauhti hidastui viime vuodesta.

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustosaamiset kehittyivät tilikauden aikana seuraavasti:

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustot milj. €	31.12.2020	31.12.2019	Muutos, %
Järjestämättömät saamiset	16,1	7,1	127,3
Yli 90 päivää erääntyneet saamiset	3,5	3,2	9,8
Järjestämättömät lainanhoitojoustosaamiset	7,3	2,0	254,7
Todennäköisesti maksamatta jäävät saamiset	5,4	1,9	186,4
Terveet lainanhoitojoustosaamiset	50,3	27,5	82,4
Ongelmasaamiset yhteensä	66,4	34,7	91,6

Taulukon luvuissa on vähennetty odotettavissa olevat luottotappiot. Yli 90 päivää erääntyneenä saamisena esitetään jäljellä oleva pääoma sellaisesta saamisesta, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Lainanhoitojoustosaamisena esitetään saamiset, joiden sopimusten ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvyystä johtuen. Todennäköisesti maksamatta jäävinä saamisina esitetään muut heikompiin luottoluokkiin kuuluvat saamiset.

¹ Suluissa vertailulukku 31.12.2019.

Kiinteistöomistukset

Osuuspankin kiinteistöomistukset muodostuvat omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja sijoituskiinteistöistä.

Kiinteistöomistukset milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	12,2	15,0
Prosenttia taseesta	0,6	0,8
Sijoituskiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	2,4	4,6
Prosenttia taseesta	0,1	0,3
Käypä arvo	2,6	4,7
Nettotuotto, %	10,1	5,5
Kiinteistöihin sitoutunut pääoma yhteensä	14,6	19,6
Prosenttia taseesta	0,7	1,1

Kiinteistöyhteisöjen sitoutunut pääoma muodostuu osakehuoneiston kirjanpitoarvosta ja osakehuoneiston kohdistuvasta lainaosuudesta.

Pankilla ei ole sijoituksia kiinteistösijoitusyhtiöissä. Kaikkien kiinteistösijoitusten osuus taseesta on 0,7 prosenttia (1,1).

Omassa käytössä olevat kiinteistöt

Omassa käytössä olevia kiinteistöjä on taseessa 11,2 miljoonaa euroa, josta kirjattiin arvonalennuksia tilikauden aikana 2,5 miljoonaa euroa. Arvonkorotuksia oli tilikauden lopussa 0,6 miljoonaa.

Tilikauden aikana myytiin omassa käytössä olevia kiinteistöjä kirjanpitoarvoltaan 0,2 miljoonaa euroa.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöistä kirjattiin arvonalennuksia tilikauden aikana 2,1 miljoonaa euroa. Arvonkorotuksia peruutettiin tilikauden aikana 5 tuhatta euroa. Vuoden lopussa sijoituskiinteistöihin ei kohdistunut arvonorotuksia.

Tilikauden aikana myytiin sijoituskiinteistöjä kirjanpitoarvoltaan 36 tuhatta euroa.

Muun sijoitustoiminnan kehitys

Saamiset luottolaitoksilta, jotka muodostuvat saamisista OP Yrityspankki Oyj:ltä, olivat 453 miljoonaa euroa (298).

Tilikauden lopussa osuuspankillä oli sijoituksia keskusyhteisön osuuspääomaan yhteensä 131 miljoonaa euroa (131).

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleisön talletusten ja muiden velkojen kehitys on kuvattu alla olevassa taulukossa. Muut velat muodostuvat markkinarahaveloista ja valtion varoista välitetyistä lainoista.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			
milj. €	31.12.2020	31.12.2019	Muutos, %
Talletukset			
Maksuliiketililit	897	814	10,1
Sijoittamistilit	518	494	4,9
Valuuttatalletukset	2	2	2,8
Yhteensä	1 418	1 311	8,1
Muut velat	0	0	-26,9
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille yhteensä	1 418	1 311	8,1

Muun vieraan pääoman ja sitoumusten kehitys

Velat luottolaitoksille, jotka muodostuvat veloista OP Yrityspankki Oyj:lle ja ns. väliluotosta OP-Asuntoluottopankki Oyj:lle, lisääntyivät 377 miljoonaan euroon (277).

Osuuspankilla ei ole liikkeeseen laskettuja joukkovelkakirjalainoja.

Muut vieraan pääoman erät muodostuvat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtyvistä eristä.

Oma pääoma ja varaukset

Päijät-Hämeen Osuuspankin koko oman pääoman määrä kasvoi 0,6 prosenttia 164 miljoonaan euroon (163).

Osuuspääoma

Osuuspääoma oli 72,2 miljoonaa euroa (74,4). Omistaja-asiakkailla oli tilikauden lopussa sijoituksia jäsenosuuksiin 5,3 miljoonaa euroa (5,3) ja Tuotto-osuuksiin 66,9 miljoonaa euroa (69,1). Irtisanottuja Tuotto-osuuksia oli tilikauden lopussa 7,0 miljoonaa euroa (5,9) ja irtisanottuja jäsenosuuksia 162 tuhatta euroa (144).

Osuuspankki maksaa Tuotto-osuuksille vuodelta 2020 korkoa 3,25 prosenttia eli yhteensä 2 151 422,52 euroa. Tuotto-osuuksien koron maksu vuodelta 2019 viivästettiin poikkeuksellisesti vuodelle 2021 valvojan ohjeistuksen mukaisesti, jäsenosuosuuspääomalle ei makseta korkoa.

Osuuspankilla voi osuuskuntalain ja osuuspankin sääntöjensä mukaan olla jäsenen oikeudet tuottavia jäsenosuuksia ja vapaaehtoisina osuuksina Tuotto-osuuksia. Osuuspankin osuuspääomassa on jäsenosuuksia 51 666 kpl. Jokaisella jäsenellä on velvollisuus ottaa yksi osuuspankin jäsenosuuksia ja maksaa siitä merkintähintana 100 euron suuruinen jäsenosuusmaksu. Tuotto-osuuksia on osuuspankin osuuspääomassa 668 626 kpl. Tuotto-osuuksia voivat merkitä vain osuuspankin jäsenet ja niiden antamisesta päättää osuuspankin hallitus. Tuotto-osuuden nimellisarvo ja siitä osuuspankille merkintähintana maksettava tuotto-osuusmaksu on 100 euroa.

Jäsen- ja tuotto-osuusmaksut palautetaan osuuspankin sääntöjen, osuuskuntalain ja osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain mukaisesti ja sanotuissa laeissa mainituin edellytyksin jäsenyyden päätyttyä tai irtisanottaessa jäsenosuuksia tai Tuotto-osuuksia. Jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden

päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päätynyt tai Tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Palautuksiin vaaditaan valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Osuuspankilla on kuitenkin oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen ja tuotto-osuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Osuuspankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa pankin hallitus. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

Osuuspankilla on oikeus lunastaa kaikki Tuotto-osuudet. Lunastusoikeuden käyttämisestä päättää osuuspankin hallitus. Lunastukseen vaaditaan keskusyhteisön lupa sekä valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Muut oman pääoman erät

Kertomuskaudella ei peruutettu aikaisemmin tehtyjä arvonkorotuksia arvonkorotusrahastosta.

Omat varat ja vakavaraisuus

Osuuspankin luottoriskin pääomavaateen laskennassa käytetään sisäisten luokitusten menetelmää. Markkinariskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä. Myös operatiivisten riskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä.

OP Ryhmä julkistaa ns. Pilari III:n mukaiset tarkemmat vakavaraisuustiedot tilinpäätöksen yhteydessä. OP Ryhmän tilinpäätös ja Pilari III mukaiset vakavaraisuustiedot ovat luettavissa www.op.fi verkkopalvelussa.

Osuuspankin omat varat muodostuivat seuraavasti:

Omat varat	31.12.2020	31.12.2019
1000 euroa		
Ydinpääoma (CET1)		
Oma pääoma*	163,9	163,0
Tilinpäätössiirrot vähennettynä laskennallisella verovelalla	23,7	23,7
Käyvän arvon rahasto rahavirran suojauksesta ja varovaisen arvostamisen oikaisu	-3,9	-3,4
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	183,7	183,3
Tilintarkastamaton tilikauden voitto		-10,4
Suunniteltu voitonjako	-2,2	0
Omista varoista vähennettävät osuuspääomat	-2,5	-3,1
ECL** – Odotetut tappiot alijäämä	-2,7	-3,0
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	176,5	166,8
Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä	176,5	166,8
Omat varat yhteensä	176,5	166,8

* pl. mahdollinen arvonkorotusrahastoon liittyvä laskennallinen verovelka

** Odotettavissa olevat luottotappiot

Ydinpääomasta on vähennetty asiakkaille palautetut irtisanotut osuuspääomat.

Kokonaisriski		
1000 euroa	31.12.2020	31.12.2019
Luottoriski		
Standardimenetelmä (SA)		
Saamiset yrityksiltä	2,7	1,3
Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)		
Saamiset yrityksiltä ¹⁾	195,0	178,7
Yritysvastuut – pk-yritykset	118,7	109,8
Yritysvastuut - Muut	76,3	68,9
Vähittäisaamiset ²⁾	167,8	113,7
Kiinteistövakuudelliset	154,2	104,7
Muut vähittäisvastuut	13,6	9,0
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	0	0,1
Muut erät	144,9	149,8
Luottoriski yhteensä	510,4	443,6
Operatiivinen riski	53,6	54,2
Yhteensä	564,0	497,8

1) Saamisiin yrityksiltä ja luottolaitoksilta sovelletaan nk. IRB:n perusmenetelmää (FIRB), eli pankki soveltaa näiden vastuiden riskipainojen laskennassa omia maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) estimaatteja.

2) Vähittäisaamisten riskipainoja laskettaessa pankki soveltaa omia estimaatteja maksukyvyttömyyden todennäköisyydelle (PD), tappio-osuudelle (LGD) ja luottovasta-arvokertoimelle (CF).

Vakavaraisuussuhdeluvut		
(%)	31.12.2020	31.12.2019
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	31,3	33,5
Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde	31,3	33,5
Vakavaraisuussuhde	31,3	33,5
Osuuspankkien yhteenliittymän ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1)	18,3*	19,5

*Syyskuussa 2020

Pääomavaateet		
1000 euroa	31.12.2020	31.12.2019
Omat varat	176,5	166,8
Minimipääomavaade + puskurivaateet *	59,2	52,3
Omien varojen ylijäämä	117,2	114,5

*Minimivaade 8 %, kiinteä lisäpääomavaatimus 2,5 % sekä mahdollinen maakohtainen muuttuva lisäpääomavaatimus

Osuuspankki on ottanut käyttöönsä maksukyvyttömyyden uuden määritelmän vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Käyttöönottoon liittyvän EKP:n luvan ja muiden EKP:n päätösten sisältämät riskipainokertoimet kasvattivat kokonaisriskin määrää vähittäis- ja yritysvastuissa ja heikensi myös vakavaraisuutta.

Viimeisellä vuosineljänneksellä OP Ryhmä sai EKP:lta päivitetyn IRBA-päätöksen. EKP:n päätös nosti vähittäisvastuiden riskipainoja osuuspankissa. Päätös oli aiemmin voimassa vain OP Ryhmän tasolla.

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1) yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Keskinäinen vastuu

Yhteenliittymälain mukaisesti osuuspankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta, osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki OP Yrityspankki Oyj, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joista edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet. OP Osuuskunnan jäseniä olivat tilikauden lopussa 137 osuuspankkia sekä OP Yrityspankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj ja OP-Korttiyhtiö Oyj. Talletuspankkien yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti.

Keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista. Velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitokselta suoritusta erääntyneestä saatavastaan, voi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä, kun päävelka on erääntynyt. Mainitussa tapauksessa keskusyhteisön on laadittava laissa tarkoitettu osittelulaskelma kunkin jäsenluottolaitoksen maksettavaksi tulevasta vastuusuudesta. Jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu määräytyy luottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden mukaisessa suhteessa.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 5 luvun mukaisesti. Jäsenluottolaitoksilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista

Keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Talletussuoja ja sijoittajien turva

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain mukaan talletuspankin on kuuluttava talletussuojarahastoon. OP Ryhmään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahastosta korvataan tallettajien saamiset OP Ryhmän talletuspankeilta enintään 100 tuhanteen euroon asti. OP Ryhmässä talletuspankkeja ovat osuuspankit ja OP Yrityspankki Oyj. OP Ryhmälle tulevia uuden järjestelmän mukaisia maksuja on kuvattu tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa kohdassa Viranomaismaksut.

Sijoittajien korvausrahasa maksaa korvauksia ei-ammattimaisille sijoittajille silloin, kun sijoituspalveluyritys tai luottolaitos ei pysty suorittamaan muun kuin tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi suojan piirissä olevia sijoittajien selviä ja riidattomia saamia sopimuksen mukaisesti. Korvauksen määrä on 90 prosenttia saamisen määrästä, enintään 20 tuhatta euroa. Sijoittajien korvausrahasa koskevan lainsäädännön mukaan OP Ryhmään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Kriisinratkaisusäätelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin velkojen ehtoihin velkojan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board). Kriisinratkaisuviranomainen määrittää kriisinratkaisulain mukaisten velkojen minimimäärän OP Ryhmän tasolla.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku	2020			2019			2018		
Oman pääoman tuotto (ROE), %		2,6		5,6		7,2			
Koko pääoman tuotto (ROA), %		0,2		0,6		0,8			
Omavaraisuusaste, %		9,3		10,4		10,6			
Kulu-tuotto-suhde, %		77,7		61,6		56,1			

Tunnuslukujen laskukaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot}^*}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$

Koko pääoman tuotto (ROA), %

$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot}^*}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$

Omavaraisuusaste, %

$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$

Kulu-tuotto-suhde, %

$\frac{\text{Hallintokulut} + \text{Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä} + \text{Liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate} + \text{Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista} + \text{Nettopalkkiotuotot} + \text{Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot} + \text{Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot} + \text{Suojauslaskennan nettotulos} + \text{Sijoituskiinteistöjen nettotuotot} + \text{Liiketoiminnan muut tuotot} + \text{Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)}} \times 100$

* Tilinpäätössiirtoihin sisältyvä verovaikutus huomioitu

Riskienhallinta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema

Riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien mittaamiseen, arviointiin ja rajoittamiseen. Riskienhallinnan tärkein tavoite on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa, ettei toiminnassa oteta niin suurta riskiä, että se vaarantaisi pankin kannattavuuden, vakavaraisuuden, maksuvalmiuden tai toiminnan jatkuvuuden. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta laadukkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta ja likviditeetistä.

Osuuspankin riskipolitiikka sisältää ne riskienhallinnalliset linjaukset, toimenpiteet, tavoitteet ja rajaukset, joilla liiketoimintaa ohjataan OP Ryhmän strategiassa ja riskinoton periaatteissa sekä OP Ryhmän pankkitoiminnan riskipolitiikassa vahvistettujen linjausten toteuttamiseksi.

Osuuspankin riskienhallinta on järjestetty OP Osuuskunnan jäsenpankeilleen antamien yleisten ohjeiden mukaisesti. Osuuspankin hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa osuuspankin hallintoa.

Hallitus huolehtii riskien hallinnasta ja riskienhallintajärjestelmien riittävydestä. Hallitus vahvistaa liiketoiminnan tavoitteet, vakavaraisuutta ja eri riskilajeja koskevat limiitit sekä valvoo ja seuraa säännöllisesti pankin liiketoimintaa, riskinkantokykyä ja riskiasemaa.

Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan toteutuksesta ja siihen liittyvien tehtävien organisoinnista. Toimitusjohtaja raportoi säännöllisesti hallitukselle pankin liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskiasemasta.

Osuuspankin suhtautuminen riskinottoon on maltillinen. Riskinkantokyvyn riittävyttä suhteessa pankin riskeihin arvioidaan riskimittareiden ja taloudellisen pääomavaateen avulla.

Pääomasuunnittelulla varmistetaan ennakoivasti, että pankilla on riittävä vakavaraisuus nykyisiin ja ennakoituihin riskeihin nähden. Lisäksi sen avulla varmistetaan, että pankin kasvu-, kannattavuus- ja vakavaraisuustavoitteet ovat tarkoituksenmukaisia ja keskenään johdonmukaisesti asetettu. Pääomasuunnitelma sisältää mm. vakavaraisuustavoitteet ja varautumissuunnitelman vakavaraisuuteen vaikuttavien odottamattomien tilanteiden varalle. Omien varojen riittävyys turvataan ensisijaisesti pitämällä pankin kannattavuus kohtuullisella tasolla. Lisäksi pankki tarjoaa omistaja-asiakkaille merkittäväksi tuotto-osuuksia, jotka luetaan ydinpääomaan. Pankin riskinkantokyky on riittävä ja riskiasema on vakaa.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä sopimuksenmukaisia takaisinmaksuvelvoitteitaan aiheuttaen pankille taloudellista tappiota. Luottoriskien hallinnan tarkoituksena on vähentää luottotappioiden todennäköisyyttä jo ennen luottopäätöstä sekä toisaalta rajoittaa ja estää jo tehtyihin luottopäätöksiin liittyvien riskien toteutuminen.

Luottoriskien hallinta perustuu asiakkaan hyvään tuntemiseen, asiakassuhteen aktiiviseen hoitoon, vahvaan ammattitaitoon, kattavaan dokumentointiin ja vakuuksiin. Keskeisessä asemassa luottoriskien hallinnassa on päivittäinen luottoprosessi ja sen laatu.

Asiakkaan riittävä velanhoitokyky on kaiken luotonmyönnön edellytys. Luottopäätökset ovat huolellisia ja harkittuja, ja ne perustuvat päätöksenteko-ohjeisiin, voimassa olevaan ja ajantasaiseen luottoluokitukseen sekä vakuuksiin, joiden tulee yleensä olla turvaavat.

Pankin arvio asiakkaan velanhoidokyvystä ja luottoriskistä muodostuu luottoluokittelusta ja maksukäyttäytymistiedoista ja yritysasiakkailla tarpeen mukaan myös tilinpäätösanalyysistä ja –ennusteista, toimialakatsauksista, luottokelpoisuusarvioista sekä mahdollisista muista dokumenteista.

Henkilöasiakkaiden maksukyvyyn riittävyys varmistetaan koronnousun varalta. Asiakkaat voivat suojautua koronnousulta käyttämällä luotoissaan kiinteää korkoa, korkokattoa tai -putkea. Luotonmyönnössä vältetään korkeita luototussuhteita. Asiakkaille tarjotaan takaisinmaksun turvaavia vakuutuksia sairauden ja työttömyyden varalle.

Ennakoitavissa oleviin ongelmiin reagoidaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Asiakkaat, joiden taloudellisen tilan kehitystä, luottoriskin määrää ja maksukäyttäytymistä halutaan tarkastella tavallista tiiviimmin, otetaan erityis seurantaan.

Uusluotonannolle ja luottokannalle on asetettu luottoluokittaisia tavoitearvoja, jotta luottosalkun laatu säilyy hyvänä. Luottoriskien kehitystä seurataan säännöllisesti suhteessa asetettuihin limiitteihin, valvontarajoihin ja tavoitteisiin. Lisäksi seurataan luottosalkun laatua ja rakennetta, vakuuksien kattavuutta sekä ongelmasaamisia. Luottoriskejä limitoidaan ja rahoitusprosessia valvotaan OP Ryhmän riskienhallintajärjestelmän puitteissa.

Suurella asiakasriskillä tarkoitetaan sellaisia vastuita samalta asiakkaalta tai asiakaskokonaisuudelta, joiden yhteismäärä vähennyserien jälkeen on vähintään 10 prosenttia asiakasriskejä kattavista omista varoista. Säännösten mukaan yksittäisen asiakasriskin enimmäismäärä saa olla enintään 25 prosenttia omista varoista, keskusyhteisön luvalla enintään 40 prosenttia. Pankin asiakasriskejä kattavat omat varat olivat joulukuussa 2020 yhteensä 0,2 miljoonaa euroa.

Pankin suurten asiakasriskien yhteismäärä vähennyserien jälkeen oli 22,6 prosenttia omista varoista. Yhdenkään yksittäisen asiakaskokonaisuuden asiakasriski ei ylittänyt 25 prosenttia

Likviditeettiriski

Pankkitoiminnan likviditeettiriski koostuu rakenteellisesta rahoitusriskistä ja maksuvalmiusriskistä. Rakenteellisella rahoitusriskillä tarkoitetaan pitkän aikavälin luotonantoon liittyvää epävarmuutta, joka johtuu rahoituksen rakenteesta aiheutuvasta jälleenrahoitusriskistä. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että pankki ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista maksuista ilman vaikutusta liiketoiminnan jatkuvuuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen.

Rakenteellista rahoitusriskiä seurataan luotonannon ja sijoitusten sekä niiden rahoituksen maturiteettirakenteen erolla. Maksuvalmiusriskiä seurataan pankin tulo- ja menokassavirtojen erona ja maksuvalmius hoidetaan OP Yrityspankki Oyj:n sekkitilin kautta. Rakenteellista rahoitusriskiä hallitaan OP Ryhmän likviditeetin hallintaa koskevien linjausten ja ohjeiden sekä keskusyhteisön osuuspankeille vahvistamien valvontarajojen avulla. Pankin rahoitusvarojen ja -velkojen jakauma on kuvattu liitetiedoissa.

OP Osuuskunta osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä on antanut jäsenluottolaitoksilleen talletuspankkien yhteenliittymälain mukaisen poikkeusluvan, jonka mukaan jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa mainittuja luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Asetuksen mukaista maksuvalmiutta valvotaan ja raportoidaan osuuspankkien yhteenliittymän tasolla.

Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan riskiä tappiosta tai tuoton menetyksestä, kun markkinahinta tai markkinahinnan volatilititeetti muuttuvat epäedulliseen suuntaan. Markkinariskeihin sisällytetään kaikkien taseen ja taseen ulkopuolisten erien korkoriskit, sijoitustoiminnan hintariskit ja kiinteistöriskit sekä sijoitustoiminnan luottospreadriski ja markkinoiden likviditeettiriski, joka on riski siitä, että omaisuuserää ei saada myytyä suunnitellussa ajassa odotettuun hintaan.

Markkinariskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa, mitata, rajoittaa, seurata ja valvoa pankin markkinariskejä siten, että pankin kannattavuus tai vakavaraisuus ei vaarannu.

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on korkotuloriski eli korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen. Korkoriski aiheutuu luotonannon ja talletusvarainhankinnan toisistaan poikkeavista korkosidonnaisuuksista tai korontarkistusajankohdista, jolloin korkotason muutokset realisoituvat korkokatteeseen. Osuuspankin luotonannosta ja talletusvarainhankinnasta syntyvää korkoriskiä hallitaan OP Ryhmän keskuspankkisijoitus- ja -rahoitustuotteilla, OP-Asuntoluottopankin väliluoton korkosidonnaisuusvalinnoilla sekä ryhmän käytössä olevilla korkoriskin johdannaissuojauksilla, joista keskeisin on euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtojen suojaus koronvaihtosopimuksilla.

Osuuspankki on tilikaudella soveltanut rahavirran suojauslaskentaa suojatessaan euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtaa koronlaskulta tai pitkään jatkuvalta matalalta korkotasolta. Rahavirran suojauksessa osa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevista korkovirroista on vaihdettu koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.

Pankkiliiketoiminnassa valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssimuutosten pankille aiheuttamaa tulosriskiä tai markkina-arvon muutosriskiä. Avoin valuuttaposition syntyä, kun samassa valuutassa olevien saamisten ja velkojen määrät poikkeavat toisistaan. OP Ryhmässä valuuttariski keskitetään OP Yrityspankkiin.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakkeiden ja muiden vastaavien instrumenttien markkinakurssimuutosten aiheuttamaa tulosriskiä ja markkina-arvojen muutosriskiä. Osakesijoitukset ovat pääosin OP Ryhmän sisäisiä sijoituksia. Muu osakesijoitustoiminta on vähäistä.

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan osuuspankin ja sen konserniyhtiöiden omistuksessa oleviin kiinteistöihin tai kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin kohdistuvaa arvonalenemis-, tuotto- ja vahingoittumisriskiä. Kiinteistöt on vakuutettu käyvästä arvostaan. Pankin hallitus käsittelee kiinteistöomistukset ja niihin liittyvät riskit sekä investointi-, korjaus- ja muut toimenpiteet säännöllisesti. Seurannassa kiinnitetään huomiota muun muassa kiinteistöihin sitoutuneen pääoman määrään suhteessa pankin taseeseen ja sijoituskiinteistöjen sitoutuneelle pääomalle saatavaan nettotuottoon sekä käypiin arvoihin.

Osuuspankki ei harjoita varsinaista kiinteistöliiketoimintaa, vaan kiinteistöomistukset muodostuvat pääasiallisesti omassa käytössä olevista toimitilakiinteistöistä.

Operatiiviset riskit

Operatiivinen riski on ns. seuraamusriski, jota aiheutuu kaikesta liiketoiminnasta ja joka voi aiheutua puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, prosesseista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Operatiivinen riski sisältää myös oikeudellisen riskin, turvallisuusriskit ja tietoturvariskit. Operatiivinen riski voi ilmetä taloudellisina tappioina tai muina haitallisina seuraamuksina, kuten maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menetyksenä.

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on varmistaa keskeisten liiketoimintoprosessien ja toimintojen tehokkuus ja laatu sekä niiden jatkuvuus myös poikkeuksellisissa olosuhteissa. Jokaisen OP Ryhmän yrityksen johto ja prosessien omistajat ovat vastuussa operatiivisten riskien hallinnan järjestämisestä edellä mainittujen tavoitteiden mukaisesti liiketoimintojen erityispiirteet huomioiden. Operatiivisten riskien hallinnalla yritysten johto ja prosessien omistajat varmistavat, ettei riskeistä aiheudu ennalta arvaamattomia taloudellisia menetyksiä tai muita haitallisia seuraamuksia. Operatiivisten riskien laadullisen luonteen vuoksi niiltä ei voi koskaan suojautua täysin eikä niiden haitallisia vaikutuksia pystytä kaikissa tapauksissa estämään. Operatiivisten riskien hallinnalla ei myöskään aina pyritä riskin poistamiseen kokonaisuudessaan, vaan riskin hallitsemiseen siten, että riskitaso on hyväksyttävissä.

OP Ryhmässä liiketoiminta ja prosessien omistajat seuraavat säännöllisesti operatiivisten riskien tasoa ja kehitystä. OP Ryhmän yrityksissä operatiiviset riskit ja toteutuneet vahingot raportoidaan kokonaisuutena OP Ryhmän yritysten hallituksille vähintään kerran vuodessa sekä merkittävät esiin tulleet operatiiviset riskit ja riskitapahtumat mahdollisimman pian. Osana Keskusyhteisön Riskienhallinnan säännöllistä raportointia Riskienhallinta raportoi ryhmän ylimmälle johdolle sekä valvovalle viranomaiselle operatiivisten riskien riskiaseman sekä toteutuneiden riskitapahtumien aiheuttamat tappiot.

Strategian riskit

OP Ryhmässä toteutetaan yhteistä ryhmätason strategiaa, josta osuuspankit johtavat omat strategian toteutussuunnitelmat. Strategian riski syntyy toiminta- ja kilpailuympäristön sekä asiakaskäyttäytymisen muutoksista ja hitaasta reagoinnista näihin muutoksiin, strategiaan valintoihin ja strategian toimeenpanoon. Strategista riskiä vähennetään jatkuvalla suunnittelulla, joka perustuu analyyseihin ja ennusteisiin asiakkaiden tulevista tarpeista, eri toimialojen ja markkina-alueiden kehityksestä sekä kilpailutilanteesta.

Palveluverkko

OP Ryhmän palveluverkosto koostuu monikanavaisesti verkko- ja mobiilipalveluista, puhelinpalveluista sekä maan kattavimmasta konttoriverkostosta. Tilikauden lopussa Päijät-Hämeen Osuuspankilla oli pääkonttorin lisäksi neljä konttoria: Lahden Nastolassa, Heinolassa, Hollolassa Salpakankaalla ja Iitissä. Kaikissa konttoreissa tai konttorin läheisyydessä on rahan nostoon tarkoitettu TalletusOtto tai Otto. -käteisautomaatti.

Pankkipalveluiden lisäksi osuuspankki tarjoaa Pohjola Vakuutuksen vakuutuspalveluita.

OP Ryhmä on investoinut mobiili- ja verkkopalveluiden kehittämiseen merkittävästi. Erityisesti mobiilipalveluiden merkitys on kasvanut niin henkilö- kuin yritysasiakkaidenkin asiointissa.

Omistaja-asiakkaat

Pankin omistaja-asiakkaiden määrä kasvoi tilikauden aikana 231 jäsenellä ja oli tilikauden lopussa 51 666.

Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2020 koko henkilöstöä koskevasta tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahostosta. Yrityskohtaiset vuosisuunnitelman mukaiset tavoitteet sekä ryhmätasoiset strategiset tavoitteet huomioidaan tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahoston mittareissa. Palkitsemisjärjestelmiä laadittaessa on otettu huomioon finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely. Palkitsemisjärjestelmiä on selostettu tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Henkilöstö

Vuoden 2020 lopussa Päijät-Hämeen Osuuspankin palveluksessa oli 106 henkilöä, mikä oli 3 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Vakinaisen henkilöstön määrä oli 102. Vuoden aikana eläköityi 4 henkilöä ja vakituiseen työsuhteeseen palkattiin 8 henkilöä.

Osuuspankin hallinnointijärjestelmä

Edustajisto

Päijät-Hämeen Osuuspankin omistaja-asiakkaiden päätösvaltaa käyttää omistaja-asiakkaiden keskuudesta valittu edustajisto, johon sääntöjen mukaan kuuluu vähintään 40 ja enintään 60 edustajaa. Hallintoneuvosto päättää edustajien lukumäärän edustajiston toimikaudeksi. Nykyisen edustajiston jäsenmäärä on 43.

Edustajat valitaan osuuspankin vaalijärjestyksessä määrättyllä tavalla enemmistövaalitapaa noudattaen joka neljäs vuosi. Vaalikelpoinen edustajistoon on hyvämaineinen, osuuspankin palveluja käyttävä äänioikeutettu omistaja-asiakas, joka on täysivaltainen. Vaalikelpoinen edustajistoon ei kuitenkaan ole osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva, osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön toimitusjohtaja taikka niiden hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen tehtävässä oloaikanaan ja tehtävän päättymisestä lukien seuraavan viiden vuoden aikana eikä keskusyhteisön tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva.

Vuosittain ennen toukokuun loppua pidettävä varsinainen edustajiston kokous käsittelee muun muassa seuraavat asiat:

- osuuspankin tilinpäätöksen vahvistaminen
- hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten sekä toimitusjohtajan vastuuvapaudesta päättäminen,
- ylijäämän käytöstä päättäminen,
- hallintoneuvoston jäsenten lukumäärästä, valinnasta ja palkkioista päättäminen
- tilintarkastajan valinnasta ja palkkioista päättäminen.

Lisäksi edustajiston kokous päättää mm. osuuspankin sääntöjen muutoksista. Varsinaisen edustajiston kokouksen lisäksi voidaan pitää, asioiden niin vaatiessa, ylimääräisiä kokouksia. Edustajiston kokouksen koollekutsumisesta päättää pankin hallitus.

Jokaisella omistaja-asiakkaalla on edustajiston vaalissa yksi ääni ja jokaisella edustajiston jäsenellä on edustajiston kokouksessa yksi ääni.

Edustajiston varsinainen kokous pidettiin 17.9.2020

Hallintoneuvosto

Osuuspankilla on hallintoneuvosto, jonka tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa pankin hallintoa. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet ja toimitusjohtajan ja mahdollisen toimitusjohtajan sijaisen. Lisäksi se vahvistaa osuuspankin ohjesäännön ja merkitsee tiedoksi keskusyhteisön ohjeistuksen mukaisesti hallintoneuvostossa käsiteltävät ohjeet.

Hallintoneuvosto antaa edustajiston kokoukselle lausunnon edellisen vuoden tilinpäätöksestä. Se voi myös antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä.

Osuuspankin hallintoneuvosto päättää vaalien ajankohdasta, vaalipiireistä, edustajien lukumäärästä, äänestystavasta, äänioikeudesta sekä vaalilautakunnan jäsenten lukumäärästä ja jäsenistä.

Hallintoneuvostoon kuuluu pankin sääntöjen mukaan vähintään 18 ja enintään 30 jäsentä. Jäsenmäärän vahvistaa vuosittain edustajisto, ja se on tällä hetkellä 18. Jäsenet valitaan osuuspankin omistaja-asiakkaista ja heidän tulee edustaa monipuolisesti omistaja-asiakaskuntaa. Kunkin jäsenen toimikausi kestää kolme vuotta. Vuosittain jäsenistä on erovuorossa kolmannes. Hallintoneuvoston jäsenen yläikäraja on 68 vuotta, kuitenkin siten, että tämän iän täyttänyt henkilö saa toimia tehtävässään seuraavan valintakokouksen päättymiseen saakka.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2020 yhteensä 2 kertaa.

Hallintoneuvoston valmistelujaos

Hallintoneuvosto on sille kuuluvien valvontatehtävien toteuttamisen tueksi nimennyt keskuudestaan valmistelujaoksen, johon kuuluu hallintoneuvoston puheenjohtaja ja 3 jäsentä.

Nimitysvaliokunta

Osuuspankilla on hallinnon jäsenten nimityksiä valmisteleva nimitysvaliokunta, johon kuuluu 7 jäsentä. Valiokunnan tarkoituksena on avustaa osuuspankin edustajistoa ja hallintoneuvostoa henkilövalintojen tekemisessä ja varmistaa valintaprosessin tehokas valmistelu. Valiokunta tekee edustajistolle sekä hallintoneuvostolle esitykset niiden päätösvaltaan kuuluvista asioista. Valiokunta voi myös tehdä esityksiä muista kokouksissa esille tulevista asioista, joita hallintoneuvosto tai hallitus on esittänyt sen valmisteltaviksi. Lisäksi toimikunta valmistelee esitykset eri hallintoelinten jäsenten vuosi-, kuukausi- ja kokouspalkkioista sekä kulukorvausten perusteista.

Hallintoneuvosto vahvistaa nimitysvaliokunnalle työjärjestyksen.

Hallitus

Hallitus johtaa osuuspankin toimintaa. Pankin sääntöjen mukaan hallituksen on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava sen asioita lakien ja pankin sääntöjen, hallintoneuvoston vahvistaman ohjesäännön sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Hallituksella on yleinen toimivalta päättää kaikista pankin hallintoon ja muihin asioihin liittyvistä kysymyksistä, jotka lain tai sääntöjen mukaan eivät kuulu edustajistolle, hallintoneuvostolle tai toimitusjohtajalle. Hallitus vastaa pankin strategisesta johtamisesta sekä ohjaa ja valvoo pankin toimivaa johtoa. Hallituksen lakimääräisenä tehtävänä on huolehtia siitä, että osuuspankin kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Osuuspankin sääntöjen mukaan hallituksen muodostavat toimitusjohtaja toimiaikanaan sekä hallintoneuvoston valitsemat 3-7 muuta jäsentä, joiden tulee olla osuuspankin omistaja-asiakkaita. Hallituksen jäsenmäärä on tällä hetkellä seitsemän. Hallituksen jäsenen toimikausi on yksi vuosi. Hallituksen jäsenen yläikäraja on 68 vuotta, kuitenkin siten, että tämän iän täyttänyt jäsen saa toimia tehtävässään uuden jäsenen valinnasta päättävän hallintoneuvoston kokouksen loppuun. Hallituksen jäsenenä olevan toimitusjohtajan osalta yläikäraja määräytyy osuuspankin ja toimitusjohtajan välisen toimitusjohtajajärjestyksen mukaisesti.

Vuosittain ensimmäisessä jäsentensä valintaa seuraavassa kokouksessaan hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallituksen puheenjohtajaksi tai varapuheenjohtajaksi ei saa valita osuuspankin toimitusjohtajaa.

Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan lukien enemmän kuin puolet sen jäsenten koko lukumäärästä on saapuvilla. Kertomusvuonna hallituksen kokouksia oli 13.

Toimitusjohtaja

Pankin toimitusjohtajan on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava pankin päivittäistä hallintoa lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa.

Toimitusjohtajan lakisääteisenä tehtävänä on huolehtia, että pankin kirjanpito on lain mukainen ja että pankin varainhoito on järjestetty luotettavalla tavalla.

Hallinnointielinten jäsenet

Edustajisto

Osuuspankin edustajisto valittiin vuonna 2017 järjestetyillä vaaleilla äänestysprosentin ollessa 17,0. Edustajiston jäsenten toimikausi päättyy vuonna 2021 uuden edustajiston valintaan.

Edustajiston jäsenet

Jäsenalue 01 Heinola

Hirvikoski Liisa	Heinola
Hirvikoski Olli	Heinola
Latvanen Marko	Heinola
Mäkelä Sari	Heinola
Turve Heli	Heinola

Jäsenalue 02 Hollola

Hämäläinen Kristiina	Hollola
Lampi Pentti	Hollola
Lampola Mika	Hollola
Lehti Kaisa	Hollola
Markkola Aki	Hollola
Ruusunen Satu	Hollola
Siirola Matti	Hollola

Jäsenalue 03 Iitti

Finskas Antti	Iitti
Karjalainen Pia	Iitti
Peltola Anniina	Iitti

Jäsenalue 04 Lahti

Aitamurto Johanna	Lahti
Anttila Jussi	Lahti
Bruneau Milla	Lahti
Erviä Riitta	Lahti
Hahl Marko	Lahti
Halsti Risto	Lahti
Häyhä Noora	Lahti
Jarla Leena	Lahti
Karjalainen Pasi	Lahti
Keto Marja	Lahti
Kiljunen Raimo	Lahti
Knuutila Maaria	Lahti
Känkänen Kari	Lahti
Kärkinen Petra	Lahti
Kärkkäinen Paavali	Lahti
Lempinen Kari	Lahti
Majaniemi Salla	Lahti
Mäkelä Risto	Lahti
Natunen Salla	Lahti
Ristkari Ulla	Hollola
Rostedt Juha	Lahti
Salmi Kari	Helsinki
Sipilä Niina	Hollola
Ulmanen Juha	Lahti
Vaara Kirsti	Lahti

Vahter Merja	Lahti
Valve Raisa	Lahti
Viinikka Anneli	Lahti

Hallintoneuvosto

(suluissa toimikauden alkamisvuosi ja erovuoroisuusvuosi)

Puheenjohtaja

Kari Mika	kansanedustaja	Lahti	(2019 - 2022)

Varapuheenjohtaja

Warpenius Tarja	työvoimaneuvoja	Heinola	(2017 - 2020)

Muut jäsenet

Aline Lasse	opettaja	Iitti	(2019 - 2022)
Forsman Raija	toimitusjohtaja	Lahti	(2019 - 2022)
Hyytiä Kari	työehtosihteeri	Lahti	(2018 - 2021)
Hämeenniemi Tiina	maanviljelijä	Heinola	(2019 - 2022)
Kauppinen Matti	johtaja	Heinola	(2017 - 2020)
Kivinen Kari	maanviljelijä	Hollola	(2017 - 2020)
Komu Pekka	kehittämispäällikkö	Lahti	(2019 - 2022)
Lahtinen Antti	kirkkoherra	Hollola	(2018 - 19.11.2020)
Metsola Jorma	myyntipäällikkö	Hollola	(2018 - 2021)
Mikkanen Anne	tietohall. suunnittelija	Lahti	(2017 - 2020)
Mäki-Reinikka Pekka	mmm johtaja	Lahti	(2018 - 2021)
Nordlund Jyrki	kirkkoherra	Iitti	(2019 - 2022)
Pietiläinen Pekka	liikkeenharjoittaja	Heinola	(2019 - 2022)
Rosendahl Risto	toimitusjohtaja	Lahti	(2019 - 2022)
Suhonen Kaarina	pääsihteeri	Lahti	(2019 - 2022)
Söyriä Tatu	maanviljelijä	Hollola	(2018 - 2021)
Tarula Matti	maanviljelijä	Iitti	(2019 - 2022)

Hallitus

Puheenjohtaja

Essi Alaluukas, s. 1975, fil.maist., HHJ, asiakkuusjohtaja, Hollola

Päijät-Hämeen Osuuspankin hallituksen jäsen 2016 alkaen, puheenjohtaja 6/2018 alkaen

Keskeinen työkokemus:

- Rantalainen Oy Lahti, asiakkuusjohtaja Lahti, 2019 -
- Rantalainen Oy Lahti, liiketoimintajohtaja Lahti, 10/2017 - 2018
- Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy, johtaja 2013 - 2017
- Lahden Alueen Kehittämissyhtiö Oy, LAKES, toimitusjohtaja 2011 - 2012
- Lahti Travel Oy, toimitusjohtaja 2005 - 2010

Varapuheenjohtaja

Anssi Pyysing, s. 1967, restonomi, yksityisyrittäjä, Lahti

Päijät-Hämeen Osuuspankin hallituksen jäsen 11/2011 alkaen, varapuheenjohtaja 12/2019 alkaen

Keskeinen työkokemus:

- Teerenpeli Yhtiöt Oy, yrittäjä/toimitusjohtaja 1994

Luottamustehtävät:

- Pienpanimoliitto ry, hallituksen jäsen
- Teerenpeli Panimo & Tislaamo Oy, hallituksen puheenjohtaja
- Teerenpeli Ravintolat Oy, hallituksen jäsen, toimitusjohtaja
- Teerenpeli Yhtiöt Oy, toimitusjohtaja/hallituksen jäsen
- As Oy Hämeennurkka, hallituksen puheenjohtaja
- Päijät-Hämeen Viljaklusteri, ohjausryhmän jäsen
- Teeren Cafe Oy, toimitusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja

Susanna Junnila, s. 1973, asianajaja, varatuomari, Lahti
Päijät-Hämeen Osuuspankin hallituksen jäsen 12/2018 alkaen

Keskeinen työkokemus:

- Asianajotoimisto Matti Kataja Ky, asianajaja 2011 -
- Asianajotoimisto Matti Kataja Ky, lakimies 2005 - 2011
- Päijät-Hämeen Osuuspankki, pankkilakimies 07/2004 - 09/2005
- Asianajotoimisto Matti Kataja Ky, lakimies 1999 - 2004

Turo Kilpeläinen, s. 1980, KTT, rehtori, toimitusjohtaja, Lahti
Päijät-Hämeen Osuuspankin hallituksen jäsen 12/2019 alkaen

Keskeinen työkokemus:

- LAB-ammattikorkeakoulu Oy, rehtori, toimitusjohtaja 01/2020 -
- Lahden ammattikorkeakoulu Oy, rehtori, toimitusjohtaja 03/2018 - 02/2019
- Kajaanin ammattikorkeakoulu, rehtori 2010 - 02/2018

Luottamustehtävät:

- Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry, hallituksen jäsen
- Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy, hallituksen jäsen
- Suomen Muotoilusäätiö, hallituksen jäsen
- Lahden Teollisuusseura ry, jäsen
- OP Kainuun edustajisto

Mika Kivimäki, s. 1969, toimitusjohtaja, KTM, eMBA, Lahti
Päijät-Hämeen Osuuspankin hallituksen jäsen 2019 alkaen

Keskeinen työkokemus:

- OP Kangasala, toimitusjohtaja 2015 - 2018
- OP-Palvelut Oy, johtajatehtävät tuote- ja palvelukehityksessä 2011 - 2015
- OP-Rahastoyhtiö Oy, toimitusjohtaja 2007 - 2011
- OP Ryhmä, asiantuntija- ja esimiestehtävät 1997 - 2006

Luottamustehtävät:

- OP Varainhoito Oy, hallituksen jäsen
- OP Koti Päijät-Häme Oy LKV, hallituksen puheenjohtaja
- Etelä-Suomen OP-liitto, hallituksen jäsen
- Ida Karvosen syöpäsäätiö, hallituksen jäsen
- Eeva Rantasen säätiö, hallituksen jäsen

Mervi Lilja, s. 1954, kirjuri, yrittäjä, Lahti
Päijät-Hämeen Osuuspankin hallituksen jäsen 2008 alkaen 9.12.2020 saakka

Keskeinen työkokemus:

- Nastolan Kirja ja Lelu, yksityisyrittäjä 1998 - 2012

Tero Tulokas, s. 1975, toimitusjohtaja, diplomi-insinööri, Hollola
Päijät-Hämeen Osuuspankin hallituksen jäsen 12/2019 alkaen

Keskeinen työkokemus:

- Oilon Group Oy, toimitusjohtaja 2017 -
- Oilon Group Oy, varatoimitusjohtaja 2016 - 2017
- Oilon Technology Oy, tuotekehitysjohtaja 2012 - 2016
- Oilon Energy Oy, suunnittelupäällikkö 2008 - 2012
- Haminan Energia Oy, liiketoimintajohtaja 2004 - 2008

Luottamustehtävät:

- Suomalainen Energiaklubi ry, hallituksen puheenjohtaja

Kari Valonen, s. 1959, MMM, agronomi, mehiläistarhaaja, Hollola
Päijät-Hämeen Osuuspankin hallituksen jäsen 11/2009 alkaen

Keskeinen työkokemus:

- maaseutuyrittäjä, 1985 -

Toimitusjohtaja

Kivimäki Mika, s. 1969, KTM, eMBA

Mika Kivimäki on tullut pankin palvelukseen toimitusjohtajaksi 2019.

Johtoryhmän kokoonpano

Kivimäki Mika, s. 1969, KTM, eMBA, toimitusjohtaja, Lahti

Päijät-Hämeen Osuuspankin johtoryhmän jäsen vuodesta 2019 vastuualueena pankin yleisjohto

Keskeinen työkokemus:

- ks. kohta Hallitus

Luottamustehtävät:

- ks. kohta Hallitus

Aalto Sirpa, s. 1966, pankinjohtaja, yo-merkonomi, Iitti

Johtoryhmän jäsen vuodesta 2015 vastuualueena pankin henkilöstöasiat, taloushallinto, tasehallinta/markkinariskit, maksuvalmius ja kiinteistöt.

Keskeinen työkokemus:

- Päijät-Hämeen Osuuspankki, talouspäällikkö 2004 - 2009, hallintopäällikkö 2009 - 2012, pankinjohtaja 2012 -

Luottamustehtävät:

- OP Koti Päijät-Häme Oy LKV, hallituksen jäsen
- Kiinteistö Oy Lahden Trio, hallituksen jäsen
- Kiinteistö Oy Liiketalo, hallituksen jäsen
- Kiinteistö Oy Nastolan Nappi, hallituksen jäsen
- Kiinteistö Oy Heinolan Poppeli, hallituksen puheenjohtaja
- Veikko ja Aune Peltolan Säätiö, hallituksen jäsen

Hokkanen Petri, s. 1964, pankinjohtaja, toimitusjohtajan sijainen, hallintotieteiden maisteri, eMBA, Riihimäki

Johtoryhmän jäsen vuodesta 2011 vastuualueena pankin yrityspalvelut ja lakiasiat.

Keskeinen työkokemus:

- Päijät-Hämeen Osuuspankki, pankinjohtaja, johtoryhmän jäsen 2011 -
- Kärkölan Osuuspankki, toimitusjohtaja 2001 - 2011
- Hyvinkään-Riihimäen talousalueen yrityspalvelun kuntayhtymä, toimitusjohtaja 1997 - 2001
- Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oyj, asiakasvastaava rahoituspäällikkö, luotto- ja kiinteistöryhmän jäsen 1994 - 1997
- Suomen Säästöpankki SSP Oy, pankinjohtaja, tulosyksikön johtaja 1991 - 1994
- Talousosuuspankki, työryhmän esimies 1991

Luottamustehtävät:

- SVUL:n Lahden piirin Tukiyhdistys ry:n hallitus
- Hämeen kauppakamari, Laki- ja finanssivaliokunnan jäsen

Iiskonmäki Ilona, s. 1980, pankinjohtaja, tradenomi, Lahti

Johtoryhmän jäsen 5/2019 alkaen vastuualueena varallisuudenhoidon liiketoiminnan johtaminen ja kehittäminen, pankin yhteisöllinen rooli ja yhteisöllisen roolin kehittäminen, markkinointi ja viestintä

Keskeinen työkokemus:

- Päijät-Hämeen Osuuspankki, pankinjohtaja 5/2019 -
- Etelä-Karjalan Osuuspankki, pankinjohtaja, johtoryhmän jäsen 2014 - 2019
- Etelä-Karjalan Osuuspankki, sijoituspäällikkö, varainhoitaja OP-Private, myyntijohtaja Imatran henkilöasiakaspalvelut, myyntijohtaja Lappeenrannan sijoituspalvelut ja verkko- ja puhelinpalvelut 2010 - 2014

Jahkonen Eetu, s. 1988, riskienhallintajohtaja, KTM, DI, Hämeenlinna

Johtoryhmän jäsen vuodesta 2017 alkaen 16.8.2020 saakka

Keskeinen työkokemus:

- Päijät-Hämeen Osuuspankki, riskienhallintajohtaja 2017 - 16.8.2020
- Turun Seudun Osuuspankki, yritysanalyttikko, luottojohtaja 2014 - 2017
- OP-Pohjola osk, yritystutkija 2013 - 2014

Luottamustehtävät:

- Hämeen kauppakamari, teollisuusvaliokunnan jäsen

Laine-Paajanen Raija, s. 1962, pankinjohtaja, maatalous- ja metsätieteiden maisteri, eMBA, Lahti

Johtoryhmän jäsen vuodesta 2005 vastuualueena henkilöasiakaspalvelut, konttoriverkosto ja asiakkuudet

Keskeinen työkokemus:

- OP Koti Päijät-Häme Oy LKV, toimitusjohtaja, OTO 2015 -
- Päijät-Hämeen Osuuspankki, pankinjohtaja 1999 -
- Länsi-Uudenmaan Osuuspankki, pankinjohtaja 1993 - 1999, johtoryhmän jäsen 1995 - 1999
- Lohjan Seudun Osuuspankki, konttorinjohtaja 1988 - 1993
- Osuuspankkien Keskusliitto, esimiesharjoittelija 1987 - 1988

Äijälä Erja, s. 1978, riskienhallintajohtaja, kauppatieteiden maisteri, tradenomi
Johtoryhmän jäsen 14.9.2020 alkaen, vastuualueena pankin riskienhallinta

Keskeinen työkokemus:

- OP Päijät-Häme, riskienhallintajohtaja 2020 -
- OP Osuuskunta / OP-Korttityhtiö Oyj, kehittämisspäällikkö 2017-2020
- OP Etelä-Häme, talousspäällikkö 2014-2015, riskienhallintajohtaja 2015-2017

Tilintarkastajat

Edustajiston kokouksen valitsemana vuoden 2020 tilintarkastajana on toiminut KPMG Oy Ab KHT-yhteisö ja päävastuullisena tilintarkastajana KHT Heikki Tuomi

Muu tarkastustoiminta

Sisäisestä tarkastuksesta vastaa OP Osuuskunnan Sisäinen tarkastus, joka suorittaa sisäisen tarkastuksen kaikissa OP Ryhmän yhteisöissä. Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmennus- ja konsultointitoimintaa, jonka tarkoituksena on tuottaa lisäarvoa OP Ryhmälle ja parantaa sen toimintaa.

Sisäinen tarkastus noudattaa toiminnassaan Sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteita (Internal Audit Charter) ja IIA:n (Institute of Internal Auditors) vahvistamia kansainvälisiä sisäisen tarkastuksen ammattistandardeja (International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing).

Sisäistä tarkastusta on suoritettu osana OP Ryhmän keskitettyihin toimintoihin sekä osuuspankkeihin kohdistuvaa tarkastusta. Tarkastukset on priorisoitu ja kohdennettu riskiperusteisesti huomioiden OP Ryhmän strategiset tavoitteet, sääntely- ja viranomaisvaatimukset sekä Sisäisen tarkastuksen painopistealueet. Tarkastukset painottuivat eri liiketoiminta- ja tukiprosessien, ulkoistettujen toimintojen ja toiminnan kehittämisen, riskien ja sääntelyn noudattamisen hallinnan sekä kontrollien ja muun sisäisen valvonnan riittävyden ja toimivuuden arviointiin.

Tulevaisuuden näkymät

Covid-19-virustartunnat lisääntyivät syksyllä useimmissa maissa. Tämän seurauksena kesällä alkanut talouden elpyminen kangerteli, mutta vaikutukset talouteen olivat vuoden lopulla aiempaa vähäisempiä ja kohdistuivat palvelusektoriin. Talouden elpyminen jatkuu koronapandemian talttumisen mahdollistamassa tahdissa. Rahoitusmarkkinoilla odotukset ovat myönteisiä. Keskuspankkien politiikka rauhoittaa markkinoita, ja pitää korot matalina. Koronapandemia pitää kuitenkin yhä yllä epävarmuutta talouden näkymistä.

Toimintaympäristö pankin toimialueella jatkuu haastavana. Yritysten arviot tulevaisuudennäkymistä ovat koko maan tapaan hieman kohentuneet, mutta ovat edelleen vaisut. Konkurssiriskien osalta näkymä on varsin maltillinen. Huolimatta lomautuksista ja työttömyyden voimakkaasta kasvusta kuluttajien luottamus on säilynyt toistaiseksi varsin vahvana koko pandemian ajan. Luottamuksen kehitys ja sitä kautta myös finanssipalveluiden kysyntäkehitys kytkeytyy nyt vahvasti pandemian talttumisen aikatauluun ja sen vaikutuksiin kotitalouksien työllisyysnäkyymiin sekä yritysten kysyntäodotuksiin.

Positiivisina pidemmän aikavälin ajureina alueella voidaan nähdä mm. korkeakoulutoiminnan kehittyminen ja vakiintuminen Lahdessa sekä erilaisten kehittämisinvestointien kuten uuden kehätien hyötyjen ulosmittaaminen. Myös Lahden valinta Euroopan ympäristöpääkaupungiksi 2021 tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden pitkävaikutteisten hyötyjen aikaansaamiseksi alueelle.

Huolimatta toimintaympäristön lähiajan haasteista arvioimme pankin vertailukelpoisen tuloksen parantuvan edellisvuodesta. Tulosparannuksen taustalla on odotus tuottojen kasvusta, kulukasvun maltillistumisesta sekä arvonalentumistappioiden pienentymisestä vuonna 2021.

Hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä

Päijät-Hämeen Osuuspankin voitonjakokelpoiset varat (jakokelpoinen ylijäämä) olivat 87 130 700,44 euroa, josta tilikauden voitto (ylijäämä) oli 4 930 989,75 euroa.

Tilikauden voitto (taseen osoittama ylijäämä) ehdotetaan käytettäväksi siten, että Tuotto-osuudelle maksetaan korkoa 3,25 prosenttia, eli yhteensä 2 151 422,52 euroa. Tilikauden voitosta (ylijäämästä) jää 2 779 567,23 euroa edellisten tilikausien voittovarojen tilille.

Osuuspankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksukyky on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä. Koronmaksun ajankohta määräytyy EKP:n voitonjakoa koskevien suositusten mukaisesti.

PÄIJÄT-HÄMEEN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Korkotuotot	16 665 930,67	16 653 445,09
Korkokulut	461 551,96	878 383,69
KORKOKATE	16 204 378,71	15 775 061,40
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	5 666 724,00	5 666 724,00
Muista yrityksistä	5 666 724,00	5 666 724,00
Palkkiotuotot	10 329 349,90	10 932 734,89
Palkkiokulut	1 026 741,84	1 463 121,47
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	4 452,92	5 108,38
Arvopaperikaupan nettotuotot	4 472,21	5 119,85
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-19,29	-11,47
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-1 959 098,86	120 551,81
Liiketoiminnan muut tuotot	314 835,35	378 089,37
Hallintokulut	17 223 901,33	16 575 538,35
Henkilöstökulut	7 003 871,12	6 894 526,17
Palkat ja palkkiot	5 968 599,75	5 335 967,06
Henkilösivukulut	1 035 271,37	1 558 559,11
Eläkekulut	858 873,76	1 423 313,27
Muut henkilösivukulut	176 397,61	135 245,84
Muut hallintokulut	10 220 030,21	9 681 012,18
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	2 628 878,79	237 948,02
Liiketoiminnan muut kulut	3 107 700,43	2 542 235,81
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuihin rahoitusvaroista	1 187 728,97	517 081,34
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	5 385 690,66	11 542 344,86
Tilinpäätössiirrot	0,00	0,00
Tuloverot	454 700,91	1 171 432,94
Tilikauden verot	414 861,20	1 083 296,00
Aikaisempien tilikausien verot	4 265,16	-308,35
Laskennallinen vero	35 574,55	88 445,29
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	4 930 989,75	10 370 911,92
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	4 930 989,75	10 370 911,92

PÄIJÄT-HÄMEEN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TASE	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
Käteiset varat	596 189,30	941 187,44
Saamiset luottolaitoksilta	452 978 727,69	297 724 082,91
Vaadittaessa maksettavat	62 667 921,11	8 292 192,93
Muut	390 310 806,58	289 431 889,98
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 335 844 588,95	1 271 865 675,01
Muut	1 335 844 588,95	1 271 865 675,01
Saamistodistukset	65 002 055,69	65 002 055,69
Muilta	65 002 055,69	65 002 055,69
Osakkeet ja osuudet	131 166 382,02	131 166 382,02
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	39 842,68	29 520,12
Johdannaissopimukset	4 870 488,37	4 219 655,33
Aineettomat hyödykkeet	0,00	18 237,37
Aineelliset hyödykkeet	13 738 609,63	18 660 323,50
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	2 262 217,71	4 403 740,27
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	11 158 389,63	13 898 477,12
Muut aineelliset hyödykkeet	318 002,29	358 106,11
Muut varat	1 667 334,27	1 270 711,47
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	4 307 208,57	4 442 014,56
Laskennalliset verosaamiset	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 010 211 427,17	1 795 339 845,42
VASTATTAVAA		
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	376 917 966,41	276 902 337,31
Luottolaitoksille	376 917 966,41	276 902 337,31
Vaadittaessa maksettavat	17 966,41	2 337,31
Muut	376 900 000,00	276 900 000,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 417 601 040,05	1 310 987 245,39
Talletukset	1 417 557 540,05	1 310 927 736,29
Vaadittaessa maksettavat	1 406 892 500,81	1 299 998 360,31
Muut	10 665 039,24	10 929 375,98
Muut velat	43 500,00	59 509,10
Muut	43 500,00	59 509,10
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	7 934 619,94	6 065 369,60
Muut velat	6 985 500,52	1 574 468,27
Muut velat	6 704 249,31	1 222 076,95
Pakolliset varaukset	281 251,21	352 391,32
Siirtovelat ja saadut ennakot	6 603 204,70	6 784 916,77
Laskennalliset verovelat	597 981,24	432 240,07
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 816 640 312,86	1 602 746 577,41
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	29 630 210,97	29 630 210,97
Verotusperusteiset varaukset	29 630 210,97	29 630 210,97
OMA PÄÄOMA		
Osuuspääoma	72 190 745,24	74 412 285,42
Jäsenosuudet	5 328 145,24	5 287 185,42
Tuotto-osuudet	66 862 600,00	69 125 100,00
Arvonkorotusrahaso	0,00	0,00
Muut sidotut rahastot	4 601 167,66	4 080 501,24
Vararahasto	704 776,98	704 776,98
Käyvän arvon rahasto	3 896 390,68	3 375 724,26
Vapaat rahastot	1 607 793,73	1 607 793,73
Muut rahastot	1 607 793,73	1 607 793,73
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	80 610 206,96	72 491 564,73
Tilikauden voitto (tappio)	4 930 989,75	10 370 911,92
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	163 940 903,34	162 963 057,04
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 010 211 427,17	1 795 339 845,42
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET		
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	35 072 751,58	38 126 073,31
Takaukset ja pantit	35 072 751,58	38 126 073,31
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	96 420 773,06	88 921 460,88
Muut	96 420 773,06	88 921 460,88
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET YHTEENSÄ	131 493 524,64	127 047 534,19

Päijät-Hämeen Op Rahoituslaskelma

€	2020	2019
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	4 930 989,75	10 370 911,92
Oikaisut kauden tulokseen	711 288,80	-3 325 397,80
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-164 521 627,52	-88 257 894,91
Saamiset luottolaitoksilta	-100 878 916,60	-14 429 110,90
Johdannaissopimukset	0,00	0,00
Saamiset asiakkailta	-63 325 800,68	-73 564 191,82
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	0,00	0,00
Sijoitusomaisuus	36 397,21	-40 610,80
Muut varat	-353 307,45	-223 981,39
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	209 633 303,58	80 429 912,29
Velat luottolaitoksille	100 015 629,10	30 000 525,94
Johdannaissopimukset	1 035,58	0,00
Velat asiakkaille	106 613 794,66	50 694 270,55
Vakuutusvelka	0,00	0,00
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	0,00	0,00
Varaukset ja muut velat	3 002 844,24	-264 884,20
Maksetut tuloverot	-327 635,72	-1 340 350,05
Saadut osingot	5 666 724,00	5 666 724,00
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	56 093 042,89	3 543 905,45
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-44 192,91	-61 203,95
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	213 742,80	153 332,80
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-10 322,56	0,00
Myydyt tytäryhtiöosakkeet	0,00	0,00
B. Investointien rahavirta yhteensä	159 227,33	92 128,85
Rahoituksen rahavirrat		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus muutos	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat muutos	0,00	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	877 700,00	1 113 423,91
Osuus- ja osakepääoman vähennykset	-3 099 240,18	-3 703 256,05
Osingot ja osuuspääoman korot	0,00	-3 071 479,12
Vuokrasopimusvelat	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien lisäykset	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien vähennykset	0,00	0,00
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	-2 221 540,18	-5 661 311,26
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	54 030 730,04	-2 025 274,67

Rahavarat tilikauden alussa	9 233 380,37	11 258 655,04
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,00	2,29
Rahavarat tilikauden lopussa	63 264 110,41	9 233 380,37

Saadut korot	16 200 219,30	16 754 511,96
Maksetut korot	-625 957,48	723 684,79

Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut

Erät, joihin ei liittyy maksutapahtumaa ja muut oikaisut

Saamisten arvonalentumiset	1 235 681,62	556 191,86
Vakuutusteknisten erien muutokset	0,00	0,00
Rahoitusinstrumenttien arvon muutokset	0,00	-3 392,00
Sijoituskiinteistöjen käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot*	4 728 622,13	267 111,19
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,00	0,00
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	0,00	0,00
Tuloverot**	454 700,91	0,00
Muut	-5 707 715,86	-4 150 031,61

Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa

Myyntitulokset, investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	4 722,76
Osuuspääoman korot	0,00	0,00
Muut palautukset omistaja-asiakkaille	0,00	0,00
Oikaisut yhteensä	711 288,80	-3 325 397,80

Rahavarat

Käteiset varat	596 189,30	941 187,44
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	62 667 921,11	8 292 192,93
Yhteensä	63 264 110,41	9 233 380,37

* Vertailutilikauden luku sisältää myös tilinpäätössiirtojen muutoksen.

** Vertailutilikaudella esitetty rivillä Muut.

0,00

OSUUSPANKIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1.1 YLEISTÄ

Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa.

Osuuspankki on osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Seuraavassa esitetään tilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

1.2 KESKINÄINEN VASTUU JA OP RYHMÄ

Pankki- ja vakuutustoimintaa harjoittava osuuspankkien yhteenliittymä (jäljempänä OP Ryhmä) on osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista sekä talletuspankkien yhteenliittymästä annetuissa laeissa määritelty taloudellinen kokonaisuus, jossa OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Osuuspankki yhdistellään OP Ryhmän tilinpäätökseen. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä määrätään, että OP Ryhmän tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö OP Osuuskunnan ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. OP Osuuskunnalla ja sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa, minkä vuoksi OP Ryhmälle on määritelty tekninen emoyhtiö. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. OP Ryhmän osuuspääoma muodostuu osuuspankkien jäsenten sellaisista osuusmaksuista, joita pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä lunastamasta.

Jäljennös OP Ryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai ryhmän toimitiloista käyntiosoitteesta Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki.

1.3 LAATIMISPERUSTA

Osuuspankin tilinpäätös laaditaan ja esitetään luottolaitostoiminnasta annetun lain, valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan asetuksen, kirjanpitolain ja Finanssivalvonnan rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan määräys- ja ohjekokoelman mukaisesti. Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta antaa lisäksi ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi ja tilinpäätöksen laatimiseksi. Jäljempänä kuvatut tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ovat yhteneväiset kaikille OP Osuuskunnan jäsenosuuspankeille. Kuitenkaan jäsenosuuspankilla ei välttämättä ole kaikkia laatimisperiaateissa lueteltuja eriä.

1.4 RAHOITUSINSTRUMENTIT

1.4.1 Käyvän arvon määräytyminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksytyjen taloudellisten menetelmien kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään viimeaikaisten toteutuneiden markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää, sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritelty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

1.4.2 Arvostusmenetelmät

1.4.2.1 Jaksotettu hankintameno

Jaksotettu hankintameno on se määrä, johon rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka on arvostettu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä, vähennettynä lyhennyksillä, lisätynä tai vähennettynä alkuperäisen määrän ja erääntyvän määrän välisen erotuksen kertyneillä, efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketuilla jaksotuksilla ja, kun on kyse rahoitusvaroista, oikaistuna tappiota koskevalla vähennyserällä.

Efektiivisen koron menetelmää käyttäen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan odotettavissa olevana voimassaoloaikana saatavaksi tai suoritettavaksi arvioidut maksut tulevat diskontatuiksi täsmälleen rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräisen kirjanpitoarvon tai rahoitusvelan jaksotetun hankintameno suuruiseksi. Efektiivistä korkoa laskettaessa rahavirrat arvioidaan ottamalla huomioon rahoitusinstrumentin kaikki sopimusehdot ilman odotettavissa olevia luottotappioita ("ECL"). Laskelma sisältää kaikki sellaiset sopimusosapuolten välillä suoritettavat tai saatavat palkkiot ja korkopisteet, jotka ovat kiinteä osa efektiivistä korkoa, transaktiomenot sekä kaikki muut yli- tai alikurssit. Palkkioita, jotka ovat kiinteä osa rahoitusinstrumentin korkoa, ovat esim. lainan nostoon liittyvät toimisto- ja järjestelypalkkiot, ja ne jaksotetaan rahoitusinstrumentin odotettavissa olevalle juoksuajalle tai lyhyemmälle ajanjaksolle, jos se on asianmukaista. Palkkioita, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään kirjanpitolain mukaisesti ja näitä ovat esim. lainan hoitoon liittyvät maksut.

Arvioituihin rahavirtoihin sisällytetään odotettavissa olevat luottotappiot, kun lasketaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroille, joiden katsotaan alkuperäisenä kirjaamisajankohtana olevan luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (ns. "POCI").

Korkotuotot

Korkotuotot on laskettu soveltamalla efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräiseen kirjanpitoarvoon, paitsi silloin kun kyseessä ovat:

- a) ostetut tai alun perin myönnetyt luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet rahoitusvarat, joiden osalta sovelletaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenuon
- b) rahoitusvarat, jotka eivät ole ostettuja tai alun perin myönnettyjä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja, mutta joista on myöhemmin tullut luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (tai jotka ovat vaiheessa 3). Näiden rahoitusvarojen osalta sovelletaan efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenuon (eli nettomääräiseen kirjanpitoarvoon odotettavissa olevan luottotappion vähentämisen jälkeen).

1.4.2.2 Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä arvostetaan rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Välittömästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen rahoitusvarasta kirjataan odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä, jos rahoitusvara arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta. Tämä aiheuttaa tuloslaskelmaan kirjanpidollisen tappion äskettäin myönnettyistä tai äskettäin ostetuista rahoitusvaroista.

1.4.3 Rahoitusvarojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Osuuspankki luokittelee rahoitusvarat seuraaviin ryhmiin:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat
- Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat
- Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat.

1.4.3.1 Luotot ja saamistodistukset

Luottojen ja saamistodistusten luokittelu ja myöhempi arvostaminen riippuvat seuraavista tekijöistä:

- a) Osuuspankin liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa
- b) rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvista rahavirtaominaisuuksista.

Näiden tekijöiden perusteella Osuuspankki luokittelee luotot ja saamistodistukset kolmeen seuraavaan arvostusryhmään:

- 1) Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, ja jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Erän kirjanpitoarvo sisältää odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän ja korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä korkotuottoihin.
- 2) Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja ja myymällä rahoitusvaroja. Lisäksi sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Muutokset käyvässä arvossa kirjataan käyvän arvon rahastoon. Arvon alentumisvoitot tai -tappiot sekä valuuttakurssivoitot tai -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, siirretään käyvän arvon rahastoon kertynyt voitto tai tappio luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi eräksi käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuottoihin. Efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettu korko kirjataan korkotuottoihin.
- 3) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja pidetään kaupankäyntitarkoituksessa tai kun rahoitusvara ei täytä jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien kriteereitä. Voitot ja tappiot kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä

rahoitusinstrumenteista johtuvat korkotuotot ja -kulut kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin 1.1.2019 lähtien.

Liiketoimintamalli

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, miten Osuuspankki hallinnoi rahoitusvarojaan rahavirtojen kerryttämiseksi. Osuuspankissa liiketoimintamallin ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat pelkästään sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä vai sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä sekä rahavirroista, jotka saadaan myymällä rahoitusvara, vai onko kyseessä kaupankäynti. Kaupankäyntiliiketoimintamalliin kuuluvat rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Liiketoimintamallia arvioidessaan Osuuspankki ottaa huomioon tulevat toimenpiteet liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi. Arviointiin kuuluu aikaisempi kokemus rahavirtojen keräämisestä, kuinka liiketoimintamallin ja sen mukaisesti hallussa pidettävien rahoitusvarojen tuloksellisuutta arvioidaan ja kuinka siitä raportoidaan yhteisön johtoon kuuluville avainhenkilöille, kuinka riskejä hallitaan ja kuinka liiketoiminnan johtajia palkitaan. Esimerkiksi Osuuspankin myöntämiä asuntoluottoja pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi.

Rahavirtaominaisuudet

Silloin kun Osuuspankin liiketoimintamalli on muu kuin kaupankäynti, Osuuspankki arvioi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa. Perustyyppisessä lainanhoitojärjestelyssä sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua ("SPPI"), jossa koron merkittävimmät osatekijät ovat korvaus rahan aika-arvosta, luottoriskistä, lainanantoon liittyvistä riskeistä ja voittomarginaalista. Valtaosa Osuuspankin rahoitusvaroista on perustyyppisiä lainanantojärjestelyjä.

Osuuspankin kaikki henkilöasiakkaille myönnetyt luotot ja osa yritysasiakkaiden luotoista sisältävät mahdollisuuden ennaikaiseen takaisinmaksuun. Ehdot ovat kuitenkin yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa, koska ennen eräpäivää maksettava määrä vastaa sopimuksen mukaista nimellismäärää ja kertynyttä (mutta maksamatonta) sopimuksen mukaista korkoa, joka voi sisältää lisäkorvauksen sopimuksen ennaikaisesta päättämisestä.

Saamistodistusten rahavirtaominaisuudet testataan SPPI-työkalulla, jonka antaman palautteen pohjalta joko hyväksytään tai hylätään SPPI testi. Menetelmä tunnistaa sopimusehdoista useita eri elementtejä jotka vaikuttavat siihen täyttyykö SPPI-määrittely.

Silloin kun sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat alttiina esim. osakkeiden hintojen tai lainanottajan taloudellisen tuloksen muutoksille, ei kyseessä ole perustyyppinen lainanantojärjestely, ja tällaiset rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Tyypillisesti tällaisia ovat erilaiset rahastosijoitukset, jotka eivät täytä oman pääoman määrittelyä IAS 32:n mukaisesti liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksessä.

Rahoitusvaroihin sisältyviä kytkettyjä johdannaisia ei eroteta pääsopimuksesta vaan ne huomioidaan sopimukseen perustuvien rahavirtojen kokonaisarvioinnissa.

Jos rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettua liiketoimintamallia muutetaan, voidaan rahoitusvaroja joutua uudelleenluokittelemaan. Uudelleenluokittelua sovelletaan ei-takautuvasti luokittelun muutospäivästä lähtien. Tällaisia muutoksia odotetaan tapahtuvan hyvin harvoin.

1.4.3.2 Oman pääoman ehtoiset instrumentit

Oman pääoman ehtoiset instrumentit ovat instrumentteja, jotka osoittavat oikeutta osuuteen yhtiön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Tyypillisesti tällaisia ovat osakesijoitukset.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit arvostetaan myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, paitsi silloin kun Osuuspankki on tehnyt alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan tietyt kaupankäyntiliiketoimintaan kuulumattomat sijoitukset oman pääoman ehtoihin instrumentteihin, jotka muutoin arvostettaisiin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, käsitellään siten, että käyvän arvon myöhemmät muutokset esitetään käyvän arvon rahastossa. Tällaisia sijoituksia ovat osuuspankin strategiset sijoitukset osuuspankkien keskusyhteisö OP Osuuskunnan osuuspääomaan (lisäosuudet ja jäsenosuudet), joiden nimellisarvo vastaa käypää arvoa. Näiden sijoituksista ei muodostu myyntivoittoja tai- tappioita. Osuuspääoman korot kirjataan tuottoihin oman pääoman ehtoisista sijoituksista. Maksettavan koron määrä vahvistetaan vuosittain OP Osuuskunnan Osuuskuntakokouksessa. Osingot

kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä oman pääoman ehtoisista sijoituksista kirjataan myös tuloslaskelman erään tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista.

1.4.3.3 Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttaminen

Maksusuunnitelman muutoksia tehdään normaaliin asiakassuhteen hoitoon kuuluvana toimenpiteenä, mutta myös tilanteissa, joissa asiakkaan maksukyky on heikentynyt. Heikentyneen maksukyvyn takia annettu myönnytys merkitään lainanhoitajaksi, joka on tyypillisesti lyhennysvapaa rajoitetuksi ajaksi. Yleensä näissä tilanteissa lainan sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen tai niihin tehdään muutoin muutoksia, eivätkä ne johda kyseisen lainan taseesta pois kirjaamiseen. Tällöin lasketaan lainan bruttokirjanpitoarvo uudelleen ja kirjataan tehdystä muutoksesta aiheutuva voitto tai tappio tuloslaskelmaan korkokatteeseen. Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykyä ennakoivana mittarina.

Jos lainaehtoihin tehtävät muutokset ovat merkittäviä tai laina muutoin neuvotellaan uudelleen, Osuuspankki kirjaa alkuperäisen lainan pois taseesta ja kirjaa samalla taseeseen muutetun uuden lainan. Tällöin muutoksen tekemisajankohta on lainan alkuperäinen kirjaamisajankohta, kun muutettuun lainaan sovelletaan arvon alentumista koskevia vaatimuksia. Tyypillisesti tämä tarkoittaa, että tappiota koskevan vähennyserän määrä vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. Osuuspankki luokittelee muutoksen syyt ja vakavuusasteet sisäisellä luokituksella, jolla seurataan, onko taseesta pois kirjaamiseen yhteydessä ollut näyttöä siitä, että muutettu laina on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut. Tällöin se kirjataan alun perin myönnettynä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneena rahoitusvaroihin kuuluvana eränä. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi tilanteessa, jossa ongelmalliseen omaisuuserään on tehty huomattava muutos.

Muutoin rahoitusvaroihin kuuluvat erät kirjataan pois taseesta silloin, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaavat olemasta voimassa tai kun Osuuspankki siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle ja siirto täyttää taseesta pois kirjaamisen edellytykset.

1.4.4 Arvonalentuminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaikista jaksotettuun hankintamenuun arvostettavista ja käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavista tase-eristä (muut kuin oman pääoman ehtoiset instrumentit) sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja takaussopimuksista. Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan jokaisena raportointipäivänä ja ne kuvastavat:

- a) vinoutumatonta ja todennäköisyyksillä painotettua rahamäärää, joka määritetään arvioimalla mahdollisten tulevien vaihtelun alue;
- b) rahan aika-arvoa ja
- c) järkevää ja perusteltavissa olevaa informaatiota, joka on raportointipäivänä saatavissa ilman kohtuuttomia kustannuksia tai ponnisteluja ja joka koskee toteutuneita tapahtumia, vallitsevia olosuhteita ja ennusteita tulevista taloudellisista olosuhteista.

1.4.4.1 Sopimusten luokittelu kolmeen arvonalentumisvaiheeseen

Sopimukset luokitellaan kolmeen eri vaiheeseen. Eri vaiheet kuvastavat luoton laadun heikkenemistä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen.

- Vaihe 1: sopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL.
- Vaihe 2: sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan koko voimassaoloajan ECL.
- Vaihe 3: maksukyvyttömät sopimukset, joille lasketaan myös koko voimassaoloajan ECL.

Lisäksi sopimukset, jotka on alun perin myönnetty arvoltaan alentuneina, ovat aina koko voimassaoloajan odotetun tappion laskennan piirissä (POCI).

Maksukyvyttömyyden (default) määritelmä

Osuuspankissa sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaisessa laskennassa samaa maksukyvyttömyyden määritelmää kuin sisäisissä luottoriskimalleissa (IRB). Maksukyvyttömyyttä arvioidaan Osuuspankin sisäisellä maksukäyttäytymiseen perustuvalla luokittelujärjestelmällä. Henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan sopimuskohtaisesti, kun taas yritysasiakkaissa tarkastellaan asiakaskokonaisuutta. Asiakas luokitellaan maksukyvyttömäksi, kun asiakkaan takaisinmaksua pidetään epätodennäköisenä, esimerkiksi kun asiakkaalla on julkinen maksuhäiriö tai sille on myönnetty lainanhoitojousto, jossa lainan nykyarvo pienenee enemmän kuin 1 prosenttia. Maksukyvyttömyys laajenee henkilöasiakkaissa maksukyvyttömän velallisen kaikkiin luottovelvoitteisiin, kun merkittävä osa (20 %) henkilöasiakkaan vastuista on maksukyvyttömiä. Lisäksi sopimus on maksukyvyttömän viimeistään silloin, kun rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä maksu on viivästynyt yli 90 päivää.

Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määritelmää ja sen jälkeinen 6–12 kuukauden koeaika on päättynyt.

Maksukyvyttömyyden määritelmä perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o 575/2013 (CRR) artiklaan 178 sekä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistukseen maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta EBA/GL/2016/07 ja EBA/RTS/2016/06).

Osuuspankki on soveltanut EBA:n ohjeistuksen ns. kaksivaiheista käyttöönottoa, jossa ensimmäisessä vaiheessa muutettiin maksukyvyttömyyden määritelmä vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä, ja toisessa vaiheessa vuoden viimeisellä vuosineljänneksellä kalibroitiin luottoriskiparametrit.

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti joko 12 kuukaudelle tai koko voimassaoloajalle riippuen siitä, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt raportointipäivänä merkittävästi alkuperäisestä. Luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan sekä laadullisilla että määrällisillä kriteereillä. Lainanhoitojoustoa pidetään laadullisena kriteerinä. Muut laadulliset tekijät koostuvat erilaisista luottoriskin mittareista (esim. kovenanttirikkomuksista), ja ne huomioidaan luokittelumalleissa tai maksukäyttäytymisen luokan arvioinnissa.

Osuuspankki on sisällyttänyt suhteellisia ja absoluuttisia kynnsarvoja luottoriskin merkittävän luottoriskin määrällisen lisääntymisen määrittämiseen ottaen huomioon kaikki olennainen ja perusteltavissa oleva informaatio.

Määrällinen muutos arvioidaan koko voimassaoloajan PD lukujen (PD-käyrä) suhteellisen muutoksen perusteella. Alkuperäinen koko voimassaoloajan PD-käyrä lasketaan luoton myöntöhetkellä huomioiden makroekonomiset tekijät. Seuraavaksi määritellään luonnollinen hyväksyttävä vaihteluväli sille, milloin luottoriskin ei katsota lisääntyneen merkittävästi lainan jäljellä olevan maturiteetin aikana. Hyväksyttävä vaihteluväli on mallinnettu erikseen henkilö-yritysasiakkailla. Tuloksena saadaan ns. kynnsarvokäyrä, johon kunakin raportointipäivänä verrataan sen hetkistä jäljellä olevaa koko voimassaoloajan PD-käyrää; jos kynnsarvo ylittyy, luottoriski on kasvanut merkittävästi ja luotosta kirjataan koko luoton juoksuajalle laskettu luottotappio. Tämän suhteellisen muutoksen rajan lisäksi edellytetään, että luottoluokassa on tapahtunut heikennys alkuperäisestä, jotta siirtyminen koko voimassaoloajan ECL- lasketaan ei tapahdu vain ajan kulumisen perusteella. Lisäksi heikoimpiin luottoluokkiin sovelletaan absoluuttista luottoluokan rajaa.

Edellä mainittujen kriteerien lisäksi rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä luottoriski on lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, jos sopimukseen perustuvat maksut ovat viivästyneet yli 30 päivää tai luottoon on myönnetty lainanhoitojousto.

Osuuspankki ei ole soveltanut luottoriskin merkittävän lisääntymisen arvioinnissa IFRS 9 -standardin sallimaa siirtymäsääntöä alhaisen luottoriskin olettamasta niille sopimuksille, joille ei ilman kohtuuttomia kustannuksia ja työmäärää saada laskettua alkuperäistä koko voimassaoloajan PD:tä.

Osuuspankki seuraa säännöllisesti, miten tehokkaasti edellä mainitut kriteerit havaitsevat luottoriskin merkittävän lisääntymisen ennen kuin sopimukseen perustuvat maksut ovat erääntyneet yli 30 päivää, ja että sopimukset eivät yleensä siirry arvonalentumisvaiheesta 1 suoraan arvonalentumisvaiheeseen 3, ja tekee suhteellisen muutoksen laskutapaan tarvittavat kalibroinnit.

1.4.4.2 Laskentamenetelmät

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan pääosin järjestelmäperusteisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys/tappio-osuus -menetelmällä (PD/LGD -menetelmä) sopimuskohtaisesti kaikille henkilö- ja yritysasiakkaiden vastuille. Tämän lisäksi suurimmille vaiheessa 3 oleville yritys vastuille käytetään asiantuntija-arvioon perustuvaa kassavirtaperusteista ECL laskentamenetelmää.

1.4.4.2.1 PD/LGD – menetelmä

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan käyttäen mallinnettuja riskiparametreja ja kaavalla probability of default (PD) x loss given default (LGD) x exposure at default (EAD) kaikille portfolioille sopimuskohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevista luottotappioista raportointipäivänä. PD kuvaa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä yllä kuvatun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisesti. LGD kuvaa tappio-osuutta maksukyvyttömyyshetkellä, ja siihen vaikuttaa mm. vakuuksien ja erilaisten takauksien määrä ja tyyppi. EAD kuvaa vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä sisältäen taseessa olevan vastuun (pääoman ja kertyneen koron) sekä odotetun käytön taseen ulkopuolisista eristä maksukyvyttömyyshetkellä.

ECL-laskenta perustuu kolmeen eri skenaarioon. Riskiparametrit PD, LGD ja EAD lasketaan vuosikohtaisesti kussakin skenaariossa. Vuosittaiset ECL-luvut diskontataan raportointipäivään, ja eri skenaarioiden luvuista lasketaan todennäköisyyksillä painotettu ECL. Diskonttaustekijänä käytetään sopimuksen efektiivistä korkoa tai sen arviota. Sopimuksen jäljellä oleva maturiteetti on rajoitettu laskennassa maksimissaan 30 vuoteen.

Sopimuksen koko voimassaoloajan maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (lifetime PD) mallit on tehty erikseen henkilöasiakkaille ja yritysasiakkaille. PD-malleihin vaikuttaa keskeisesti sopimuksen luottoluokka, luoton ikä (henkilöasiakkaat) sekä mallin alasegmentti, joka määräytyy yritysasiakkaille luokittelumallin perusteella ja henkilöasiakkaille tuotetyypin perusteella. Lisäksi PD-estimaatit ovat riippuvaisia makrotaloudellisista tekijöistä ja niiden ennusteista kussakin skenaariossa.

Sopimuksen koko voimassaoloajan maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (lifetime PD) mallit on tehty erikseen henkilöasiakkaille ja yritysasiakkaille. PD-malleihin vaikuttaa keskeisesti sopimuksen luottoluokka, luoton ikä (henkilöasiakkaat) sekä mallin alasegmentti, joka määräytyy yritysasiakkaille luokittelumallin perusteella ja henkilöasiakkaille tuotetyypin perusteella. Lisäksi PD-estimaatit ovat riippuvaisia makrotaloudellisista tekijöistä ja niiden ennusteista kussakin skenaariossa.

Sopimuksen koko voimassaoloajan vastuu maksukyvyttömyyshetkellä (lifetime EAD) perustuu tuotetyypistä riippuen sopimuksen mukaisiin kassavirtoihin, odotettuun käyttöasteeseen, ennaikaisen takaisinmaksun todennäköisyyteen ja maturiteettimalliin.

Osuuspankki päivitti marraskuussa kahden LGD mallin parametrin eli vakuudettoman palautusosuuden sekä toipumisosuuden estimaatteja. Arvonalentumisvaiheen 1 ja 2 toipumisosuutta päivitettiin uuden Q1/2020 käyttöön otetun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella. Arvonalentumisvaiheen 3 vakuudettoman palautusosuuden sekä toipumisosuuden estimaatit muutettiin ajasta riippuvaisiksi siten, että ne laskevat maksukyvyttömyys- tai perintäajan kasvaessa.

Osuuspankki päivitti joulukuussa yritysvastuiden lifetime PD mallia mm. uuden Q1/2020 käyttöön otetun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella. Lisäksi tarkennettiin mallin segmentointia ja muutettiin makrotaloudelliseksi selittäviksi tekijöiksi BKT ja reaalkorko (aiemmin BKT ja 12 kk Euribor).

Lisäksi joulukuussa on huomioitu henkilöasiakkaiden luottoluokitusmallin kalibroinnin vaikutus uuden Q1/2020 käyttöön otetun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisen aineiston perusteella.

Sopimuksen voimassaoloajan määrittäminen

Sopimuksen voimassaoloaika on velkakirjalainoilla sopimuksen mukainen maturiteetti, joka ottaa huomioon maksusuunnitelman mukaiset lainan lyhennykset. Ennaikaisen takaisinmaksun mallia sovelletaan vakuudellisiin velkakirjalainoihin (pl. maksukyvyttömät) mutta se ei lyhennä sopimuksen maturiteettia vaan se huomioidaan osana sopimuksen EAD:tä.

Valmiusluotot ovat toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia ja niille on mallinnettu odotettu maturiteetti. Mallinnettu maturiteetti riippuu tuotetyypistä ja luottoluokasta ja se on keskimäärin n. 15 vuotta.

Tulevaisuuteen suuntautuva informaatio

Laskentamalliin sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota ja makroekonomisia skenaarioita. OP Ryhmän ekonomistit päivittävät makroekonomiset skenaariot neljännesvuosittain, ja ne ovat samoja, joita muutoinkin käytetään Osuuspankin taloudellisessa vuosisuunnittelussa. Makroekonomiset ennusteet kattavat 5 vuotta, ja ne on ekstrapoloitu 30 vuoteen asti tuotantofunktiota käyttäen. Käytetyt makroekonomiset tekijät ovat: BKT:n kasvu, työttömyysaste, investointien kasvu, inflaatio, ansiotason muutos ja 12 kk Euribor -korko. Lisäksi asuntojen hintaindeksiä käytetään LGD-malleissa. Käytettäviä skenaarioita on kolme: perus, vahva ja heikko. Skenaarioille on myös arvioitu toteutumisen todennäköisyydet.

Makroekonomisten ennusteiden laatiminen ja niiden heijastaminen tulevaisuuteen aina 30 vuoteen saakka sisältää suuren määrän epävarmuutta, ja siten toteutuneet tulokset voivat merkittävästi poiketa ennustetusta. Osuuspankki on analysoinut, että ECL-laskennassa käytettävien riskiparametrien komponenttien ja makroekonomisten tekijöiden muutoksen suhde ei ole lineaarinen. Näin ollen makroekonomiset ennusteet edustavat Osuuspankin parasta näkemystä mahdollisista skenaarioista ja lopputulemista.

1.4.4.2 Asiakaskohtainen asiantuntija-arvioon perustuva kassavirtaperusteinen ECL menetelmä

Suurimmille R-rating mallin piirissä oleville vaiheessa 3 oleville yritysvastuille lasketaan ECL asiantuntija-arviona asiakaskohtaisesti kassavirtaperusteisella menetelmällä. Asiantuntija-arvio laaditaan rating- tai luottopäätöksen yhteydessä.

Laskennassa hyödynnettävä eteenpäin katsova informaatio on osa luottoanalytiikon laatimaa yrityksen luottokelpoisuusarviota ja ratingesitystä, jossa otetaan kantaa liiketoiminnan, markkinoiden, kilpailutilanteen sekä ennustetun kassavirran kehitykseen. Laskennassa otetaan huomioon myös makrotaloudellisten muuttujien vaikutusta kuvaavat skenaariot (vahva, perus ja heikko) ja niiden perusteella lasketaan asiakkaan painotettu odotettu luottotappio. Skenaarioiden määrittelyssä hyödynnetään PD/LGD mallissa käytettyjä skenaarioita.

Kun asiakaskohtaisessa asiantuntija-arvioon perustuvassa ECL laskennan piirissä oleva asiakas ei enää täytä maksukyvyttömän kriteereitä ja se on ratingprosessin yhteydessä tunnistettu ja luokiteltu "terveeksi" vastapuoleksi, se poistuu tämän menetelmän piiristä ja palautuu normaalin PD/LGD mallin mukaiseen odotetun luottotappion laskennan piiriin.

1.4.4.3 Saamistodistusten arvonalentuminen

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien saamistodistusten odotettu tappio kirjataan tulosvaikutteisesti ja vähentämään käyvän arvon rahastoa.

Osuuspankki käyttää saamistodistusten odotetun tappion laskennassa luottoluokitustietoihin pohjautuvaa mallia.

Mallissa haetaan ostoerille sekä hankintahetken että raportointihetken luottoluokitukset ja konvertoidaan ne PD-luvuiksi. Ensisijaisesti käytetään ulkoisten luottoluokitusten keskiarvoja, toissijaisesti sisäistä luottoluokitusta mikäli ulkoisia luokituksia ei ole.

PD:t vastaavat historiallisia toteutuneita maksukyvyttömyyksiä luottoluokitusluokittain kullekin luottoluokitusluokittain kullekin aikavälille luottoluokituksen antohetkestä. Historiadata johon määritetty vastaavuus pohjautuu, on kattava ja pitkältä aikaväliltä. LGD:t vastaavat myös tutkittuja historiallisia toteumia sijoitus/vakuuslajeittain (senioriteetti, covered bond-status) eikä niitä erikseen arvioida liikkeeseenlaskija -tai sijoituskohtaisesti. Koska ulkoiset luottoluokitukset mittaavat PD:n sijaan kokonaisluottoriskiä (ECL), vaikuttaa niiden tapauksessa LGD ainoastaan ECL:n jakautumiseen PD - ja LGD-komponenttien välillä.

1.4.4.3.1 Saamistodistusten luokittelu arvonalentumisvaiheisiin

Vaiheeseen 2 siirretään sellaiset sijoitukset, joiden yhden vuoden PD on kaksinkertaistunut siten että prosenttiyksiköissä muutos on vähintään 0,2%, sijoitukseen on myönnetty lainanhoitojousto tai sen maksut ovat yli 30 päivää erääntyneet. Vaiheeseen 3 luokitellaan maksukyvyttömään liikkeeseenlaskijaan liittyvät sijoitukset, jos sen maksut ovat erääntyneet yli 90 päivää tai jos asiakas on ongelma-asiakas.

1.4.4.4 Taseen ulkopuolisten erien arvonalentuminen

Useisiin Osuuspankin tarjoamiin tuotteisiin kuuluu vakiona tai jossain elinkaaren vaiheessa nostovara, limiitti tai muu taseen ulkopuolinen luottositoumus. Esimerkiksi luotollisiin tileihin, sisältyy sekä laina että sitoutuminen nostamattomaan osuuteen. Lisäksi Osuuspankki on myyjäosapuolena erilaisissa takauksissa kuten rahoitustakauksissa sekä muissa kaupallisissa tai viranomaistakauksissa, joihin kaikkiin sovelletaan IFRS 9 -standardin arvonalentumisen sääntöjä. Luottositoumusten ja takaussopimusten osalta alkuperäisen kirjaamisen katsotaan arvonalentumista koskevia vaatimuksia sovellettaessa tapahtuneen päivänä, jona Osuuspankki tulee peruuttamattoman sitoumuksen osapuoli. Näin ollen odotetun tappion laskennassa huomioidaan vain Osuuspankkia sitovat erät.

Näille erille lasketaan odotettu tappio samoilla periaatteilla kuin luotoille. Samoin luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan samoin perustein. Tällaisille tuotteille mallinnetaan EAD, joka ennustaa vastuiden määrää maksukyvyttömyshetkellä. Se sisältää sekä käyttöasteen että luottovasta-arvokertoimen. Lisäksi toistaiseksi voimassa oleville sopimuksille sovelletaan maturiteettimallia. Mallissa huomioidaan tilanteet, jossa Osuuspankilla on sopimukseen perustuva mahdollisuus vaatia takaisinmaksua ja peruuttaa nostamatonta osuutta koskeva sitoumus, mutta se ei rajoita altistumista luottotappioille sopimuksen mukaisena irtisanomisaikana.

1.4.4.5 Odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaaminen

Pääsääntöisesti odotettavissa olevia luottotappioita varten kirjataan tappiota koskeva vähennyserä lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Kun on kyse luottositoumuksista ja takaussopimuksista, tappiota koskeva vähennyserä kirjataan varaukseksi. Niihin tuotteisiin, joihin sisältyy sekä lainasaaminen (ts. rahoitusvaroihin kuuluva erä) että sitoumus nostamattomaan osuuteen (ts. luottositoumus), eikä Osuuspankilla ole mahdollista yksilöidä nostamatonta osuutta koskevaan sitoumukseen liittyviä odotettavissa olevia luottotappioita erillään rahoitusvaroja koskevasta komponentista, luottositoumukseen liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan yhdessä rahoitusvaroihin kuuluvan erän tappiota koskevan vähennyserän kanssa.

1.4.4.6 Lopullisen luottotappion kirjaaminen

Lopullisen luottotappion kirjaaminen on taseesta pois kirjaamiseen johtava tapahtuma. Silloin kun rahoitusvaroihin kuuluvaa erää ei voida kohtuudella odottaa saavan perityksi kokonaan tai osaksi, kirjataan lopullinen luottotappio pienentämään suoraan rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräistä kirjanpitoarvoa.

Laina kirjataan pois taseesta, kun vakuudet on realisoitu tai kun konkurssipesän loppukokous on pidetty, velkajärjestely tai yrityssaneeraus on päättynyt tai kun perintä on lopetettu. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuksi.

1.4.5 Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

1.4.6 Rahoitusvelkojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Rahoitusvelkoja ovat talletukset ja muut velat luottolaitoksille ja asiakkaille sekä liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat.

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä käyttäen lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaupankäyntivelkoihin luokitellaan myös veloitteet toimittaa vastapuolelle arvopapereita, jotka on myyty, mutta jotka eivät ole omistuksessa myyntihetkellä (lyhyeksi myynti).

Osuuspankki ei ole alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti luokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Rahoitusvelat (tai rahoitusvelan osa) poistetaan taseesta silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa – toisin sanoen, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Jos Osuuspankki vaihtaa rahoitusvelkoja alkuperäisten lainanantajien kanssa ja jos niiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena. Tällöin syntyneet menot tai palkkiot kirjataan osana kuolettamisesta johtuvaa voittoa tai tappiota. Jos vaihtoa tai muutosta ei käsitellä kirjanpidossa kuoletuksena, lasketaan muutetun rahoitusvelan jaksotettu hankintameno uudelleen diskonttaamalla muutetut sopimusperusteiset rahavirrat käyttämällä alkuperäistä efektiivistä korkokantaa. Rahoitusvelan jaksotetun hankintameno muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Syntyneillä menoilla tai palkkioilla oikaistaan velan kirjanpitoarvoa, ja ne kirjataan kuluiksi ehdoiltaan muuttuneen velan jäljellä olevana juoksuaikana. Osuuspankki ei ole tehnyt rahoitusvelkojen vaihtoja olemassa oleviin rahoitusvelkoihin.

Osuuspankki voi osallistua OP-Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottomalliin, jossa osuuspankki saa rahoitusvelkoihin merkittävän väliluoton OP-Asuntoluottopankki Oyj:ltä, kun osuuspankin taseessa olevia asuntovakuudellisia luottoja merkitään OP-Asuntoluottopankki Oyj:n joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi.

1.4.7 Pitkäaikaissäätämissopimukset

Osuuspankit, jotka tarjoavat PS-palveluja, vastaanottavat asiakkaan suorittamat maksut tarkoitusta varten avatulle talletussuojan piiriin kuuluvalla säästämistilille. Jos säästövarat jätetään säästämistilille tai sijoitetaan osuuspankin tarjoamalle muulle talletustilille, merkitään säästövarat pankin taseessa talletusvelkoihin. Jos säästövarat sijoitetaan sopimuksen mukaisesti muihin sijoituskohteisiin, kirjataan sijoitetut varat pois säästämistililtä ja pankki kirjaa ne taseen ulkopuoliseen säästämissopimuskohtaiseen reskontraan.

Säästövarojen sijoittamisesta saadut korot, osingot ja muut tuotot sekä sijoituskohteiden ja niihin liittyvien oikeuksien luovutuksesta ja pääoman takaisinmaksusta kertyvät varat kirjataan taseessa olevalle säästämistilille, jollei varoja välittömästi sijoiteta uudelleen. Säästämissopimuksen mukaiset kulut ja palkkiot kirjataan tulosvaikutteisesti säästämistilillä veloittaen.

1.4.8 Johdannaisopimukset

Osuuspankki voi tehdä johdannaisopimuksia suojaustarkoituksessa joko taloudellisina suojina tai kirjanpidollisen suojauslaskennan säännöin. Suojauksessa käytetään korkojohdannaisia ja korko-optioita. Osuuspankki noudattaa IAS 39 -standardin mukaista suojauslaskentaa.

Osuuspankilla ei ole johdannaisopimuksia joiden vastapuoli olisi osuuspankkien yhteenliittymän (eli OP Ryhmän) ulkopuolinen yhtiö. Sopimusvastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj. Jos OP Yrityspankki olisi maksukyvytön, niin silloin osuuspankkien yhteenliittymän muut yhtiöt takaisivat OP Yrityspankin vastuut.

Johdannaiset kirjataan alun perin käypään arvoon ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Tästä syntyvän voiton tai tappion kirjaaminen riippuu siitä, onko johdannainen määritelty suojaustarkoitukseen ja minkä luonteista erää se suojaa.

Johdannaisopimuksista taseeseen merkityt positiiviset arvonmuutokset kirjataan taseen vastaavaa -puolen erään Johdannaisopimukset ja negatiiviset taseen vastattavaa -puolen erään Johdannaisopimukset. Koronvaihtosopimusten vaihdettavat korot jaksotetaan ajan kulumisen perusteella taseen siirtosaamisiin ja siirtovelkoihin sekä vastaerät nettoina tuloslaskelman korkoihin.

1.4.8.1 Taloudelliset suojat

Taloudellisessa suojaamisessa suojataan tiettyä tase-erää, positiota tai kassavirtaa tulevaisuuden arvonmuutoksia vastaan sovellettavan riskienhallintastrategian mukaisesti. Koska suojausten tehokkuutta ei ole tarkoituksenmukaista todentaa suojauslaskennan säännöillä, suojaustapaa kutsutaan muutoin suojaavaksi. Taloudellisessa suojauksessa johdannaissopimuksen käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan arvopaperikaupan nettotuottoihin.

1.4.8.2 Suojauslaskenta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema on kuvattu toimintakertomuksen Riskienhallinta-kappaleessa. Soveltamalla suojauslaskentaa korkoriskiä suojaaviin johdannaisiin eliminoidaan johdannaisista muutoin aiheutuva tulosvolatiliteettiä.

Suojauslaskenta tarkoittaa tehokkaaksi todennetun suojaussuhteen kirjanpidollista laskentakäytäntöä, jossa suojaavan instrumentin käyvän arvon muutokset kumoavat suojatun kohteen käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kokonaan tai osittain.

Suojauslaskenta käsittää korkoriskin suojausten soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta.

Osuuspankeilla voi olla suojauslaskennan piirissä sekä rahoitusvaroja että rahoitusvelkoja, kuten lainat ja saamiset – ryhmään sisältyvä yksittäinen luotto tai luottokanta, käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattava saamistodistus sekä muiden rahoitusvelkojen yksilöity määräaikaistalletuserä tai liikkeeseen laskettu emissio. Osuuspankit käyttävät korkosuojaukseen sekä perinteisiä koronvaihtosopimuksia että OTC swap-johdannaisia. Vastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj.

Suojaukseen käytettyjen johdannaisten ja suojausten kohteet yksilöidään suojausta aloitettaessa. Samoin dokumentoidaan suojaussuunnitelma ja suojausten tavoitteet. Lisäksi jokaisena tilinpäätöspäivänä osoitetaan suojausten tehokkuus.

1.4.8.2.1 Käyvän arvon suojauslaskenta

Käyvän arvon suojausta sovelletaan kiinteäkorkoisten lainojen korkoriskiltä suojautumiseen täysimääräisesti. Suojaavan johdannaistrumentin ja suojattavan kohteen korkoriskistä johtuvat käyvän arvon muutokset kirjataan suojauslaskennan nettotuottoihin. Suojattujen lainojen arvostustulos esitetään taseen erässä Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä. Korkoputkijohdannaisella suojattujen lainojen arvostustulos esitettiin vertailukaudella taseen erässä Johdannaissopimukset.

1.4.8.2.2 Rahavirran suojauslaskenta

Euribor –sidonnaisen luottokannan tulevien korkovirtojen korkomuutosta suojaavat koronvaihtosopimukset, jotka on dokumentoitu rahavirtaa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksessa tehokkaita, kuuluvat rahavirran suojauslaskennan piiriin. Osuuspankin rahoitustaseen korkoriskiä hallitaan korkoriskin valvontarajan ja pankin itselleen määrittämän korkoriskilimiitin puitteissa.

Rahavirran suojauksessa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevaa korkovirtaa vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon, siltä osin kun on tarpeen Osuuspankin riskienhallintastrategian mukaisesti.

Koronvaihtosopimuksista jaksotettavat siirtyvät korot kirjataan suoriteperusteisesti. Korkokertymät esitetään taseen siirtosaamisissa tai siirtovelloissa. Molempien vastaerä kirjataan nettona korkokatteen Korkotuotot johdannaissopimuksista –erään. Nettokorko on joko korkotuotto tai korkotuoton oikaisu.

Rahoitusjohdannaisena käytettävät koronvaihtosopimukset arvostetaan käypään arvoon sopimuskohtaisesti. Käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan suoraan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon laskennallisella verovelalla vähennettynä. Tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan.

1.5 TILINPÄÄTÖSERIEN NETOTTAMINEN

Tuloslaskelmassa ilmoitetaan tuotto- ja kuluerät erikseen niitä toisistaan vähentämättä, jollei tuoton ja kulun yhdistäminen yhdeksi eräksi ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Milloin osuuspankilla on saaminen siltä, jolle pankki itse on velkaa, esitetään saaminen ja velka taseessa erikseen, jollei pankilla ole lakisääteistä oikeutta kuittaamiseen ja jollei pankki aio käyttää oikeuttaan kuittaukseen.

1.6 ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaan rahan määräinen omaisuus, velat ja muut sitoumukset muutetaan Suomen rahaksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssija. Ulkomaan rahan määräisten erien muuttamisesta Suomen rahaksi syntyvät kurssierot kirjataan tuloslaskelman erään Valuuttatoiminnan nettotuotot.

1.7 OSAKKEET JA OSUUDET OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ JA SAMAAKONKERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ

Osakkeet ja osuudet sekä muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset omistusyhteisyhtiöihin sekä samaan konserniin kuuluviin yrityksiin merkitään hankintameno, tai jos erän arvon todetaan tilinpäätöspäivänä arvonalentumisen johdosta olevan alempi kuin hankintameno, arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintameno. Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

1.8 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomaan omaisuuteen kuuluvien vastikkeellisesti hankittujen oikeuksien ja varojen hankintameno aktivoidaan ja poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Myös mahdollisesti aktivoidut muut pitkävaikutteiset menot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan.

Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alun perin hankintameno. Jos aineettoman hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Kehittämismenot aktivoidaan, jos niiden odotetaan tuottavan tuloa useampana tilikautena. Aktivoidut kehittämismenot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Mikäli vaikutusaikaa ei voida arvioida luotettavalla tavalla, kehittämismenot poistetaan enintään kymmenessä vuodessa. Tutkimusmenot kirjataan tilikaudella kuluksi.

Aineettomien hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.9 AINEELLISET HYÖDYKKEET

1.9.1 Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjä omistetaan vuokratuottojen, omaisuuden arvonnousujen tai molempien hankkimiseksi. Sijoituskiinteistöiksi luetaan myös sellaiset kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat vuokrattavien tilojen hallintaan sekä maksamatta jääneen saamisen sijaan tulevat kiinteistöt. Jos suorassa omistuksessa olevasta kiinteistöstä osa vuokrataan ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia pinta-alasta), luokitellaan se sijoituskiinteistöksi. Jos

osa tavallisen kiinteistöyhtiön omistamista tiloista on sijoituskäytössä ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia kiinteistöyhtiön omistamien tilojen pinta-alasta), luokitellaan osakkeet sijoituskiinteistöiksi.

Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenuon. Kiinteistöihin voi kohdistua arvonkorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonkorotusrahastoon. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Mikäli sijoituskiinteistön todennäköinen luovutushinta on pysyvästi alempi kuin kirjanpitoarvo, kirjanpitoarvon ja todennäköisen luovutushinnan erotus poistetaan sinä tilikautena, jolloin arvonalennus todetaan.

Sijoituskiinteistöiksi luokiteltujen liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo määritellään pääasiassa suoraan pääomituksen perustuvalla tuottoarvomenetelmällä. Maa-, vesi- ja metsäalueiden sekä asuntojen käypä arvo arvioidaan pääasiassa kauppahintamenetelmällä. Arvonalennusten kirjaaminen perustuu niiden pysyvyyteen ja olennaisuuteen.

Sijoituskiinteistöjen tuotot, kulut, myyntivoitot ja -tappiot, suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Sijoituskiinteistöksi rakennettavat uudet kiinteistöt (tai kiinteistöyhteisöosakkeet) kirjataan ennen valmistumista IAS 40-standardin mukaisesti keskeneräiseksi käyttöomaisuushyödykkeeksi sijoituskiinteistöjen ryhmään ja otetaan huomioon sijoituskiinteistöjen käyvän arvon määrittelyssä jo ennen valmistumista.

1.9.2 Muut kiinteistöt

Muilla kiinteistöillä tarkoitetaan omassa käytössä olevia kiinteistöjä, jotka ovat pankin omassa käytössä konttori-, varasto- tai muina sellaisina tiloina taikka henkilökunnan asumis-, virkistys- tai muussa sellaisessa käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan. Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi luetaan myös sellaiset suorassa omistuksessa olevat kiinteistöt, joista osa on vuokrattu, mutta vuokrattujen tilojen osuutta ei voida myydä erikseen, ja oman käytön osuus tällaisissa tiloissa on yli viisi prosenttia pinta-alasta. Tavallisen kiinteistöyhtiön osakkeet luetaan omassa käytössä oleviksi, jos yhtiön omistamista tiloista yli viisi prosenttia on omassa käytössä.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tasearvoa määritettäessä otetaan lähtökohdaksi hyödykkeen arvo varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin. Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenuon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen osalta arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko mitään viitteitä siitä, että jonkin kiinteistön arvo on alentunut. Viitteitä arvon alentumisesta ovat merkittävä markkina-arvon alentumien, todisteet epäkuranttiudesta tai fyysisestä vahingoittumisesta. Jos omassa käytössä olevan kiinteistön todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioidaan olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenuoa pienempi, erotus kirjataan arvonalennuksena kuluksi.

Kiinteistöihin voi kohdistua arvonkorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonkorotusrahastoon. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tuotot ja myyntivoitot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot sekä kulut ja myyntitappiot tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.9.2.1 Arvonkorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvonnäytysmenetelmät

Arvonkorotuksia voidaan tehdä maa-alueisiin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin, joiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöspäivänä on pysyvästi alkuperäistä hankintamenuoa olennaisesti suurempi. Arvonkorotusten kohteena olevien maa-alueiden ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden arvot perustuvat arviokirjoihin.

1.9.2.2 Taseesta pois kirjaaminen

Sijoituskiinteistö tai omassa käytössä oleva kiinteistö kirjataan pois taseesta, kun se luovutetaan tai kun kiinteistö poistetaan pysyvästi käytöstä eikä sen luovuttamisesta ole odotettavissa vastaista taloudellista hyötyä.

1.9.2.3 Muut aineelliset hyödykkeet

Muut aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen hankintamenoon ja kirjataan vaikutusaikaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Jos hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.9.3 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintameno poistetaan vaikutusaikanaan hyödykkeen taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Maa-alueista ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista ei tehdä poistoja. Poistojen tekeminen aloitetaan sen jälkeen kun kohde on hankittu tai kun se on valmistunut ja otettu käyttöön.

Taloudelliset vaikutusajat ovat pääsääntöisesti seuraavat:

Rakennukset	30 – 40 vuotta
Koneet ja kalusto	3 – 6 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	3 – 10 vuotta

1.10 VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralle ottajalle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on muu vuokrasopimus. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana.

Rahoitusleasingsopimuksin tai muulla vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot. Sijoituskiinteistöjen vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Rahoitusleasingsopimuksin vuokralle otettuja hyödykkeitä ei merkitä taseeseen. Vuokrat merkitään kuluksi tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut.

1.11 PAKOLLISET VARAUKSET

Tuotoista vähennetään velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat menot ja menetykset, kun ne kohdistuvat päättyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen, niiden toteutumista pidetään tilinpäätöstä laadittaessa varmana tai todennäköisenä, niitä vastaava tulo ei ole varma eikä todennäköinen ja perustuvat lakiin ja sitoumukseen sivullista kohtaan. Kun menon tai

menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisaikankohtaa ei tiedetä, merkitään se taseen pakollisiin varauksiin enintään sen todennäköiseen määrään. Jos määrä ja toteutumisaikankohhta on tiedossa, merkitään se siirtovelaksi.

1.12 OMA PÄÄOMA

Osuuspankin omaan pääoman sisältyvät osuuspankkien omistaja-asiakkaiden jäsenosuusmaksut sekä omistaja-asiakkaiden tekemät sijoitukset Tuotto-osuuksiin. Osuuspankilla on ehdoton oikeus erillisellä päätöksellä kieltäytyä sekä jäsenosuuden että Tuotto-osuuden palauttamisesta. Normaalitilanteessa osuuspääomia voidaan kuitenkin vuosittain palauttaa viranomaisen antamissa rajoissa.

Jäsenosuusmaksu ja siitä seuraava omistaja-asiakkuus antaa mahdollisuuden osallistua osuuspankin päätöksentekoon. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä jäsenosuuden palauttamisesta. Jäsenosuudelle ei makseta korkoa.

Tuotto-osuudella ei ole äänivaltaa. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä Tuotto-osuuden pääoman ja koron maksusta. Tuotto-osuuksille mahdollisesti maksettava korko on kaikille Tuotto-osuuksille saman suuruinen. Korko kirjataan velaksi ja vähennetään omasta pääomasta, kun päätös maksusta on tehty.

1.13 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Taseen tilinpäätössiirtojen kertymän poistoero sisältää tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertyneen erotuksen. Veroperusteiset varaukset sisältää tehdyt vapaaehtoiset tilinpäätössiirrot, jotka ovat verolain sallimia tilinpäätössiirtoja. Tällainen on mm. elinkeinoverolain talletuspankeille sallima luottotappiovaraus. Lain mukaan talletuspankki saa vähentää verovuonna tehdyn luottotappiovarauksen, jonka määrä on enintään 0,6 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. Verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien luottotappiovarauksien yhteismäärä saa olla enintään 5 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä.

Tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen sekä veroperusteisten varausten lisäykset ja vähennykset merkitään tuloslaskelman tilinpäätössiirtoihin. Tuloslaskelmassa ja taseessa tilinpäätössiirrot sisältävät myös laskennallisen verovelan.

1.14 TYÖSUHDE-ETUUDET

1.14.1 Eläke-etuudet

Työntekijöiden lakisääteinen eläketurva on hoidettu Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiössä. Eläkesäätiö on suljettu uusilta työntekijöiltä 1.7.1991 lukien. Eläkevastuut on kokonaisuudessaan katettu.

Osuuspankin henkilöstön lakisääteistä työeläketurvaa hoitavan OP-Eläkekassan edustajisto päätti vuonna 2018 eläkevastuun siirtämisestä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi. Siirto toteutui vuoden 2018 lopussa. Vuoden 2019 osuus ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautuksista esitetään vertailuvuoden 2019 henkilöstökulujen eläkekuluissa.

1.14.2 Muuttuva palkitseminen

Muuttuva palkitseminen koostuu tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahostosta. OP Ryhmän tasoiset strategiset tavoitteet huomioidaan tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahoston mittareissa.

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen noudattaa finanssi- ja rahoitusalan sääntelyä ja perustuvat OP Ryhmän strategiaan sekä vuosisuunnitelman mukaisiin tavoitteisiin. OP Ryhmän palkittamisen periaatteissa on huomioitu ryhmän riskiasema ja riskienhallintamenetelmät. Ansaintamittarien tavoitteet on mitoitettu niin, etteivät ne kannusta liialliseen riskinottoon. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu. Palkkioiden maksamiseen liittyy OP Ryhmän

vakavaraisuuteen sekä maksuvalmiusvaateeseen sekä yrityksen voitollisuuteen ja henkilön työ- ja toimisuhteen voimassaoloon liittyviä ehtoja.

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta henkilöille, joiden toiminnasta voi aiheutua yritykselle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö") on säädetty laissa Luottolaitostoiminnasta (610/2014). Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään kuuluu OP Ryhmässä mm. toimitusjohtajat ja muut toiminnan johtamiseen osallistuvat henkilöt sekä sisäiseen valvontatoimeen kuuluvat henkilöt.

Mikäli OP Ryhmän tai siihen kuuluvan yrityksen riskiprofiiliin vaikuttavan henkilön muuttuvan palkkion kokonaismäärä yhden vuoden ansaintajaksolta ylittää 50 000 euroa, 60 % palkkiosta maksetaan heti ja 40 % palkkiosta maksetaan kolmen tai viiden seuraavan vuoden aikana. Lisäksi tässä tilanteessa muuttuvasta palkkiosta puolet maksetaan rahana ja puolet sidotaan OP Osuuskunnan hallituksen päättämään viiteinstrumentin arvoon. Viiteinstrumenttiin sidottu palkkio maksetaan henkilölle vuoden odotusajan jälkeen

1.14.3 Henkilöstörahasto

Osuuspankki voi kuulua OP Ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahastoon. Rahastolle maksetaan voittopalkkiota ennalta sovittujen periaatteiden mukaan riippuen OP Ryhmän tavoitteiden saavuttamisesta. Rahastoon maksettavat voittopalkkioerät kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot, vastaerä kirjataan siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

OP Ryhmän henkilöstörahastolle maksettava voittopalkkioerä vuonna 2020 perustui seuraavien tavoitteiden saavuttamiselle. Kulujen ja tuottojen kasvuero (paino 50%) sekä aktiivisten mobiiliasiakkaiden määrän keskiarvo (paino 50%).

1.14.4 Tulospalkkiojärjestelmä

Tulospalkkiojärjestelmän ansaintajakso on 6 tai 12 kuukautta. Järjestelmä perustuu vuosisuunnittelusta johdettuihin pankki-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattaa koko henkilöstön. Mittaristossa näkyy vahvasti mm. asiakaskokemus, myynti sekä strategiasta johdetut kasvun ja digitaalisuuden tavoitteet. Palkkiot maksetaan kokonaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä, jolloin puolet palkkioista maksetaan rahana ja puolet viiteinstrumentin arvoon sidottuna. Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

1.14.5 Pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä

Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmän viimeinen ansaintakausi oli 2017-2019. OP Osuuskunnan hallintoneuvosto päätti kesäkuussa 2019, että uutta johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmän ansaintajaksoa ei aloiteta vuonna 2020.

Pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmän 2014-2016 viimeinen palkkioerä ja 2017-2019 järjestelmän koko palkkio maksettiin vuonna 2020. Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmässä palkitseminen perustui OP Osuuskunnan hallintoneuvoston asettamien OP Ryhmän strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Palkitsemisjärjestelmän piiriin kuuluivat johtajat ja erikseen määritellyt avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus olin nimennyt. Järjestelmä koostui peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajaksoista. Johdon pitkän aikavälin järjestelmässä ja henkilöstörahastossa oli samat mittarit.

Ansaintajakson 2014-2016 palkkiot maksettiin kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2018-2020. Ansaintajakson 2017-2019 palkkiot maksettiin kokonaisuudessaan yhdessä erässä vuonna 2020. Palkkiot maksettiin rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä, jolloin puolet palkkioista maksetaan rahana ja puolet viiteinstrumentin arvoon sidottuna.

OP Ryhmässä ei ole käytössä vuodesta 2020 alkaen pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmää.

1.15 TULOVEROT

Tuloslaskelman tuloverot muodostuvat verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikausien veroista ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutoksesta.

Laskennallinen verovelka lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista.

Laskennallinen verosaaminen lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistetuista tappioista, jos on todennäköistä, että vähennyskelpoiset väliaikaiset erot ja verotukselliset tappiot voidaan verotettavan tulon kertymisen ansioista hyödyntää.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyin verokannan mukaan, jonka ennakoidaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa. Mikäli laskennallinen vero aiheutuu tase-eristä, joiden muutokset eivät vaikuta tuloslaskelmaan, kirjataan erään liittyvän laskennallisen verovelan tai -saamisen muutos omaan pääomaan.

1.16 TULOUTUSPERIAATTEET

Palkkiotuotot ja -kulut palveluista kirjataan palvelun suorittamisen yhteydessä. Sellaisista kertamaksullisista palkkioista, jotka koskevat useita vuosia ja joita mahdollisesti joudutaan palauttamaan myöhemmin, tuloutetaan vain tilikaudelle kuuluva osuus. Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt päätöksen osingon jaosta.

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan suoriteperusteisesti. Luottojen viivästyskorot tuloutetaan maksuperusteisesti. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin.

1.17 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina käsitellään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia, joita ovat mm. takaukset ja erilaiset takuusitoumukset, sekä asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia, joita ovat mm. sitovat lisäluottojärjestelyt, luottolupaukset, käyttämättömät luottolimiitit ja arvopapereiden merkintäsitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset merkitään taseen ulkopuolisiksi sitoumuksiksi sen määräisinä, mitä takaus kulloinkin enintään vastaa. Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset merkitään sen määräisinä, mitä niiden perusteella enintään voidaan joutua maksamaan.

1.18 VIRANOMAISMAKSUT

Osuuspankki maksaa eri viranomaisille maksuja. Talletussuojasta vastaa Rahoitusvakaussivasto. Pankkivalvonnasta vastaa Euroopan keskuspankki. Menettelytapa- ja makrovalvonnasta vastaa Finanssivalvonta. Kriisinratkaisusta vastaa EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). Viranomaismaksut kirjataan vuoden alussa kokonaisuudessaan liiketoiminnan muihin kuluihin.

1.18.1 Vakausmaksu

Vakaussivasto kerätään euroalueen kriisinratkaisurahastoon (Single Resolution Fund, SRF) vuoteen 2023 asti siten, että rahaston tavoitetaso, vähintään 1 prosenttia korvattavien talletusten määrästä, saavutetaan. Kriisinratkaisurahastoa hallinnoi EU:n kriisinratkaisuneuvosto, joka päättää myös vakaussivaston määräästä. SRF varmistaa, että rahoitussektori rahoittaa rahoitusjärjestelmän vakauttamisen. Vakausmaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella.

1.18.2 Talletussuojamaksu

Vanhaan talletussuojarahastoon kerätyt varat ylittävät tällä hetkellä talletussuojan tasoa koskevat EU vaatimukset. Sääntöjensä nojalla vanha talletussuojarahasto huolehtii jäsenpankilleen määrättävistä talletussuojamaksuista uuteen talletussuojarahastoon siinä suhteessa kun kukin jäsenpankki on vuosien kuluessa kartuttanut vanhaa talletussuojarahastoa. Rahoitusvakausrahoitus määrää maksun jokaiselle jäsenpankille mutta laskuttaa sen suoraan vanhalta talletussuojarahastolta.

1.18.3 Rahoitusvakausturvaston hallintomaksu

Rahoitusvakausturvaston hallintomaksu perustuu samaan laskentamenetelmään kuin Finanssivalvonnan valvontamaksu.

1.18.4 Finanssivalvonnan valvontamaksu

Finanssivalvonnan valvontamaksu koostuu suhteellisesta valvontamaksusta, joka perustuu taseen loppusummaan, sekä kiinteästä perusmaksusta.

1.18.5 Euroopan keskuspankin valvontamaksu

Osana OP Ryhmää osuuspankki on Euroopan keskuspankin (EKP) valvonnassa. EKP:n valvontamaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella, EKP määrää valvontamaksun OP Ryhmän keskusyhteisölle, joka jakaa sen OP Ryhmän jäsenpankeille.

1.19 LAATIMISPERIAATTEIDEN MUUTOKSET VUONNA 2020

Osuuspankki otti käyttöön vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistuksen maksukyvyttömyyden määrittelyn soveltamisesta (Ohjeet maksukyvyttömyyden määrittelyn soveltamisesta asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan mukaisesti: EBA/GL/2016/07 ja EBA/RTS/2016/06). Ohjeistuksella harmonisoidaan eurooppalaisten pankkien käyttämä asiakkaiden maksukyvyttömyyden määrittely. Ohjeistuksen mukainen prosessi tunnistaa maksukyvyttömyyksiä aikaisempaa herkemmin mm. epätodennäköisen takaisinmaksun kriteerien perusteella, joita ovat esimerkiksi julkinen maksuhäiriö tai myönnetty lainanhoitojousto, jossa lainan nykyarvo pienenee enemmän kuin 1 prosentin. Ohjeistus myös laajentaa henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden velallisen kaikkiin luottovelvoitteisiin, kun merkittävä osa (20 %) henkilöasiakkaan vastuista on maksukyvyttömiä. Lisäksi yli 90 päivää erääntyneille vastuille asetettua olennaisuusrajaa on madallettu vähittäisvastuissa 100 euroon ja 1 prosenttiin sopimuksen tai asiakkaan taseen vastuista ja muissa kun vähittäisvastuissa 500 euroon ja 1 prosenttiin sopimuksen tai asiakkaan taseen vastuista. Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määrittelyä ja sen jälkeinen 6–12 kuukauden koeaika on päättynyt. Osuuspankki soveltaa EBA:n ohjeistuksen ns. kaksivaiheista käyttöönottoa, jossa ensimmäisessä vaiheessa muutettiin maksukyvyttömyyden määrittelyä vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä, ja myöhemmin toisessa vaiheessa kalibroidaan luottoriskiparametrit. Ensimmäisen vaiheen käyttöönotto lisäsi maksukyvyttömyyden vastuiden määrää ja siten siirtoja arvonalentumisvaiheeseen 3.

1.20 KORONAVIRUSPANDEMIA (COVID-19)

Koronaviruspandemian (COVID-19) aiheuttaman merkittävien taloudellisten vaikutusten ehkäisemiseksi EU-maat ovat ottaneet käyttöön erilaisia taloudellisia tukitoimia. Euroopan pankkiviranomainen (EBA) on 2.4.2020 julkaissut ohjeet helpotuksiin COVID-19-pandemiasta johtuvien lyhennysvapaiden käsittelyyn vakavaraisuussäätelyssä esim. lainahoitojoustojen ja maksukyvyttömyyden soveltamiseen (EBA/GL/2020/02 "Ohjeet COVID-19-kriisin vuoksi lainan takaisinmaksuihin sovellettavista lainsäädännöllisistä ja muista kuin lainsäädännöllisistä lykkäyksistä"). Lisäksi EBA julkaisi 7.7.2020 raportin valittujen COVID-19 käytäntöjen soveltamiseen (EBA/REP/2020/19). Helpotukset koskevat kuitenkin julkisen lainsäädännön kautta määrättyjä lyhennysvapaita tai pankkitoimialan yhteispäätöksellä sovittuja lyhennysvapaita, joita Suomessa ei ole toteutettu. Suomessa lainanantoon liittyvät talouden tukitoimet kohdistuvat

Finnveran rahoitusvaltuuksien nostamiseen 12 miljardiin euroon. Näin ollen yritykset voivat hakea käyttöpääomaa koronaviruksen yli selviämiseen Finnvera-takauksen avulla. Finnveran takaukset vaikuttavat ECL-laskennassa LGD-komponenttiin pienentäen siten ECL:n määrää.

Osuuspankki on tarjonnut itsenäisesti asiakkailleen mahdollisuuden asuntoluottojen lyhennysvapaaseen 12 kuukauden ajaksi. Yritysten osalta maksuaikojen muutokset arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Lisäksi hyödynnetään laajasti Finnveran tarjoamia takauksia. Maksuohjelmamuutoksissa lainanhoitajastot ja maksukyvyttömät asiakkaat tunnistetaan normaalin ohjeistuksen mukaisesti. Lyhennysvapaita on koronaviruksen aikana toteutettu eniten henkilöasiakkaissa, sekä pienissä ja keskisuurissa yritysasiakkaissa.

Vuonna 2020 koronaviruksen huomioitiin ECL-laskennassa päivittämällä makroekonomiset tekijät kvartaaleittain. Vielä kriisin alkaessa keväällä annettiin heikolle skenaariolle suurempi paino; heikko 40 %, perus 50 % ja vahva 10 %. Tilanne tasoittui kesällä, jonka jälkeen skenaariopainot ovat olleet normaalit; heikko 20 %, perus 60 % ja vahva 20 %. BKT:n kasvun ennustetaan olevan vuonna 2021 0,5 % – 5,4 % ja vuonna 2022 -0,5 % – 3,4 % välillä eri skenaarioissa sekä työttömyys-% ennustetaan olevan vuonna 2021 7,7 % – 8,7 % ja vuonna 2022 6,9 % – 8,3 % välillä eri skenaarioissa.

Koronaviruksen vaikutus luottojen odotettavissa olevien luottotappioiden kasvuun näkyi sopimusten siirtoina arvonalentumisvaiheista 1 ja 2 arvonalentumisvaiheisiin 2 ja 3 sekä riskiparametrien, erityisesti PD:n kasvuna. Koronaviruksen aiheuttamaan taloudelliseen kehitykseen liittyy vielä epävarmuutta.

LUETTELO TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOISTA

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- 1 Korkotuotot
- 2 Korkokulut
- 3 Leasingtoiminnan nettotuotot
- 4 Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista
- 5 Palkkiotuotot ja -kulut
- 6 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
- 7 Suojauslaskennan nettotulos
- 8 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot
- 9 Liiketoiminnan muut tuotot
- 10 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
- 11 Liiketoiminnan muut kulut
- 12 Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjatuista rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista eristä sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tasetta koskevat liitetiedot

- 13 Saamiset luottolaitoksilta
- 14 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
- 15 Leasingkohteet
- 16 Saamistodistukset
- 17 Tappiota koskeva vähennyserä
- 18 Osakkeet ja osuudet
- 19 Johdannaissopimukset
- 20 Aineettomat hyödykkeet
- 21 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
- 22 Muut varat
- 23 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
- 24 Laskennalliset verosaamiset ja -velat
- 25 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- 26 Muut velat
- 27 Pakolliset varaukset
- 28 Siirtovelat ja saadut ennakot
- 29 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
- 30 Oma pääoma
- 31 Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät
- 32 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2020
- 33a Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2020
- 33b Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2020
- 33c Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2020

Muut liitetiedot

- 34 Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2020
- 35 Eläkevastuut
- 36 Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut
- 37 Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- 38 Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä
- 39 Henkilöstö ja toimieliint jäsenet sekä lähipiiri
- 40 Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2020
- 41 Notariaattitoiminta
- 42 Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2020
- 43 Pitkäaikaisäästämispalvelu

1. Korkotuotot

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Saamistodistuksista
Johdannaissopimuksista
josta rahavirran suojaus
Muut korkotuotot
Yhteensä
josta vaiheeseen 3 kirjattujen rahoitusvarojen korkotuotot

2020	2019
3 057 570,79	2 983 128,17
12 937 828,76	12 921 982,79
539 329,59	578 887,78
126 211,77	166 026,68
854 430,70	839 715,55
4 989,76	3 419,67
16 665 930,67	16 653 445,09
242 054,97	14 736,58

2. Korkokulut

Veloista luottolaitoksille
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista
Johdannaissopimuksista ja muista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
Muut korkokulut
Yhteensä

2020	2019
-579 384,78	-527 615,48
1 033 720,86	1 405 876,55
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
7 215,88	122,62
461 551,96	878 383,69

3. Leasingtoiminnan nettotuotot

Vuokratuotot
Suunnitelman mukaiset poistot
Arvonalentumiset
Leasingomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot (netto)
Palkkiotuotot
Muut välittömät tuotot
Muut välittömät kulut
Yhteensä

2020	2019
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00

4. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

Osingot ja osuuspääoman korot
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta luokitellut rahoitusvarat
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä
Omistusyhteisyryksiltä
Yhteensä

2020	2019
0,00	0,00
0,00	0,00
5 666 724,00	5 666 724,00
0,00	0,00
0,00	0,00
5 666 724,00	5 666 724,00

5. Palkkiotuotot ja -kulut**Palkkiotuotot**

Luotonannosta
Talletuksista
Maksuliikenteestä
Rahastoista
Omaisuuksienhoidosta
Lainopillisisistä tehtävistä
Arvopaperinvälityksestä
Arvopapereiden liikkeeseen laskusta
Vakuutusten välityksestä
Takauksista
Muut
Yhteensä

2020	2019
1 477 923,51	1 564 555,86
14 635,68	31 013,86
4 780 984,32	4 476 646,97
891 555,23	891 063,54
1 011 927,67	955 057,27
482 909,24	483 632,81
173 978,71	98 458,94
0,00	0,00
2 360 752,92	2 914 114,57
194 250,33	182 740,56
-1 059 567,71	-664 549,49
10 329 349,90	10 932 734,89

Palkkiokulut

Maksetut toimitusmaksut
Muut
Yhteensä

2020	2019
808 445,68	997 526,70
218 296,16	465 594,77
1 026 741,84	1 463 121,47

6. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot**Arvopaperikaupan myyntivoitot ja -tapit**

Saamistodistuksista
Osakkeista ja osuuksista
Muut
Yhteensä

2020	2019
0,00	0,00
0,00	1 688,14
0,00	0,00
0,00	1 688,14

Arvopaperikaupan käyvän arvon muutoksesta johtuvat

Saamistodistuksista
Osakkeista ja osuuksista
Muista
Yhteensä

0,00	0,00
0,00	3 392,00
0,00	0,00
0,00	3 392,00

Arvopaperikaupan muut tuotot

Korkotuotot

41,23	41,11

Johdannaisten nettotuotot

4 430,98	-1,40

Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä

4 472,21	5 119,85

Nettotuotot jaksotettavaan hankintamenoön arvostettavista rahoitusvaroista

0,00	0,00

Valuuttatoiminnan nettotuotot

-19,29	-11,47

Kalkki yhteensä

4 452,92	5 108,38

7. Suojauslaskennan nettotulos

Suojausinstrumenttien nettotulos
Suojauskohteiden nettotulos
Yhteensä

2020	2019
-1 869 250,34	-3 518 984,76
1 869 250,34	3 518 984,76
0,00	0,00

8. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

Vuokra- ja osinkotuotot
Muut tuotot
Myyntivoitot
Vuokrakulut
Suunnitelman mukaiset poistot
Myyntitappiot
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset
Muut kulut
Yhteensä

2020	2019
539 521,48	576 059,05
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
-21 872,38	-29 163,17
-8 447,21	0,00
-2 077 870,96	0,00
-390 429,79	-426 344,07
-1 959 098,86	120 551,81

9. Liiketoiminnan muut tuotot

Vuokratuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä
Myyntivoitot omassa käytössä olevista kiinteistöistä
Fuusiovoitot
Muut
Yhteensä

2020	2019
99 187,40	138 433,71
0,00	12 940,00
0,00	21 325,78
215 647,95	205 389,88
314 835,35	378 089,37

10. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

Suunnitelman mukaiset poistot
Arvonalentumiset
Yhteensä

2020	2019
128 878,79	237 948,02
2 500 000,00	0,00
2 628 878,79	237 948,02

11. Liiketoiminnan muut kulut

	2020	2019
Vuokratulot	563 851,47	559 911,02
Kulut omassa käytössä olevista kiinteistöistä	531 657,87	551 064,62
Myyntitappiot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	54 742,80	17 662,76
Fuusiotappiot	0,00	0,00
Viranomaismaksut	462 910,42	392 871,49
Muut	1 494 537,87	1 020 725,92
Yhteensä	3 107 700,43	2 542 235,81

12. Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista sitoumuksista sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

2020

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tytär- ja omistusyhteisyrityksistä

Muista

Yhteensä

Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
395 477,72	0,00	395 477,72
0,00	-21 447,11	-21 447,11
		0,00
861 651,03		861 651,03
	-47 952,67	-47 952,67
1 257 128,75	-69 399,78	1 187 728,97
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
1 257 128,75	-69 399,78	1 187 728,97

2019

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tytär- ja omistusyhteisyrityksistä

Muista

Yhteensä

Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
218 360,65	0,00	218 360,65
20 277,09	0,00	20 277,09
0	0	0,00
317 554,20	0,00	317 554,20
0,00	-39 110,60	-39 110,60
556 191,94	-39 110,60	517 081,34
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
556 191,94	-39 110,60	517 081,34

13. Saamiset luottolaitoksilta**Vaadltaessa maksettavat**

Talletukset

Muut

Yhteensä

31.12.2020**31.12.2019**

	62 667 921,11	8 292 192,93
	0,00	0,00
	62 667 921,11	8 292 192,93
	0,00	0,00
	390 310 806,58	289 431 889,98
	0,00	0,00
	390 310 806,58	289 431 889,98
	452 978 727,69	297 724 082,91
	0,00	0,00

Muut kuin vaadltaessa maksettavat

Keskuspankeilta

Luottolaitoksilta

Talletukset

Muut

Yhteensä

Saamiset luottolaitoksilta yhteensä

josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset

14. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä**Luotonanto ja takaussaamiset sektoreittain**

Yritykset ja asuntoyhteisöt

Rahoitus- ja vakuutuslaitokset

Julkisyhteisöt

Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt

Kotitaloudet

Ulkomaat

Yhteensä

josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset

	31.12.2020	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2020	31.12.2019	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019
	335 753 399,59	1 607 712,31	311 162 854,04	1 736 996,06
	4 994 811,07	674,19	4 999 479,69	520,31
	93 894 638,41	12 423,33	93 322 588,07	20 206,63
	14 339 492,25	7 294,66	14 201 795,63	11 838,15
	886 852 767,73	1 214 333,57	848 175 804,72	677 399,00
	9 479,90	0,00	3 152,86	0,00
	1 335 844 588,95	2 842 438,06	1 271 865 675,01	2 446 960,15
	0,00		0,00	

15. Leasingkohteet

Ennakkomaksut

Koneet ja kalusto

Kiinteä omaisuus ja rakennukset

Muu omaisuus

Yhteensä**31.12.2020****31.12.2019**

	0,00	0,00
	0,00	0,00
	0,00	0,00
	0,00	0,00
	0,00	0,00

16. Saamistodistukset

Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2020

	31.12.2020		31.12.2019	
	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Saamistodis tukset yhteensä
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Jakotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvalkuttelusta kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muilta	0,00	65 002 055,69	65 002 055,69	65 002 055,69
Jakotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	65 000 000,00	65 000 000,00	65 000 000,00
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	65 000 000,00	65 000 000,00	65 000 000,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvalkuttelusta kirjattavat rahoitusvarat	0,00	2 055,69	2 055,69	2 055,69
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	2 055,69	2 055,69	2 055,69
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	2 055,69	2 055,69	2 055,69
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	2 055,69	2 055,69	2 055,69
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tai myöhemmin käypään arvoon tulosvalkuttelusta luokitellut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	65 002 055,69	65 002 055,69	65 002 055,69

17. Taploilta koskeva vähennyserä

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset				
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
	12 kk	koko voimassaoloaika	koko voimassaoloaika	
Taploilta koskeva vähennyserä 1.1.2020	173 536,10	450 619,22	1 902 991,90	2 527 147,22
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-29 787,06	103 948,49	0,00	74 161,43
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-345,50	0,00	106 078,68	105 733,18
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	4 559,79	-51 320,89	0,00	-46 761,10
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3	0,00	-229 465,57	523 308,60	293 843,03
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2	0,00	51,77	-1 102,35	-1 050,58
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1				0,00
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.	62 713,94	30 246,71	9 583,76	102 544,41
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-41 655,37	-32 642,02	-44 838,30	-119 135,69
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset	143 470,13	155 834,96	224 099,37	523 404,46
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset	-35 765,31	-33 752,93	0,31	-69 517,93
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset	0,00	-465,89	-488 724,27	-489 190,16
Muut oikaisut	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettotulosvalkutus yhteensä	103 190,62	-57 565,37	328 405,80	374 031,05
Taploilta koskeva vähennyserä 31.12.2020	276 726,72	393 053,85	2 231 397,70	2 901 178,27

Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2019

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2				
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3				
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1				
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3				
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2				
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1				
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.				
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset				
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset				
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset				

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset				
Muut oikaisut				

Nettotulosvaikutus yhteensä**Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019**

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	koko voimassaoloaika	koko voimassaoloaika	
146 888,59	533 450,08	1 608 547,41	2 288 886,08
-23 553,94	121 180,17	0,00	97 626,23
-14,78	0,00	16 721,83	16 707,05
2 082,59	-44 723,55	0,00	-42 640,96
0,00	-302 794,42	550 314,70	247 520,28
0,00	153 482,08	-162 900,44	-9 418,36
675,73	0,00	-6 128,94	-5 453,21
70 131,30	43 041,20	15 532,10	128 704,60
-18 645,14	-17 717,08	-135 518,94	-171 881,16
-4 028,27	-35 299,21	297 300,12	257 972,64
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	-280 876,00	-280 876,00
0,00	0,00	0,00	0,00
26 647,49	-82 830,81	294 444,43	238 261,11
173 536,08	450 619,27	1 902 991,84	2 527 147,19

18. Osakkeet ja osuudet**31.12.2020****Osakkeet ja osuudet**

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät				
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.				
Omistusyhteisyritysosakkeet				
Tytäryritysosakkeet				
Yhteensä				

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Jolsta luottolaitoksissa
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	131 166 382,02	131 166 382,02	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	39 842,68	39 842,68	0,00
0,00	131 206 224,70	131 206 224,70	0,00

31.12.2019**Osakkeet ja osuudet**

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät				
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.				
Omistusyhteisyritysosakkeet				
Tytäryritysosakkeet				
Yhteensä				

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Jolsta luottolaitoksissa
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	131 166 382,02	131 166 382,02	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	29 520,12	29 520,12	0,00
0,00	131 195 902,14	131 195 902,14	0,00

19. Johdannaissopimukset**Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2020****Korkojohdannaiset**

Terminisopimukset	
Optiosopimukset	
Ostetut	
Asetetut	
Koronvaihtosopimukset	
josta rahavirran suojaus	
Muut swap -sopimukset	

Johdannaiset yhteensä

Nimellisarvot	Käyvät arvot	
	Positiiviset	Negatiiviset
363 522 600,69	4 870 488,37	7 934 619,94
78 975 645,51	0,00	3 621 023,31
78 975 645,51	0,00	3 621 023,31
284 546 955,18	4 870 488,37	4 313 596,63
60 000 000,00	4 870 488,37	0,00
0,00	0,00	0,00
4 870 488,37	7 934 619,94	

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	234 221 955,18	33 917 864,19	95 320 580,40	62 200,92	363 522 600,69
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	9 675 000,00	13 917 864,19	55 320 580,40	62 200,92	78 975 645,51
Ostetut	9 675 000,00	13 917 864,19	55 320 580,40	62 200,92	78 975 645,51
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	224 546 955,18	20 000 000,00	40 000 000,00	0,00	284 546 955,18
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

El suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannais-sopimukset 31.12.2020

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannais-sopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	335 108 692,28	4 219 655,33	6 065 369,60
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	74 854 355,86	0,00	2 603 558,01
Ostetut	74 854 355,86	0,00	2 603 558,01
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset	260 254 336,42	4 219 655,33	3 461 811,59
josta rahavirran suojaus	60 000 000,00	4 219 655,33	0,00
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Johdannaiset yhteensä		4 219 655,33	6 065 369,60

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	200 383 759,10	28 129 371,60	105 999 457,07	596 104,51	335 108 692,28
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	129 422,68	18 129 371,60	55 999 457,07	596 104,51	74 854 355,86
Ostetut	129 422,68	18 129 371,60	55 999 457,07	596 104,51	74 854 355,86
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	200 254 336,42	10 000 000,00	50 000 000,00	0,00	260 254 336,42
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissovimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	ylli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikkissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

20. Aineettomat hyödykkeet

	31.12.2020	31.12.2019
ICT-menot	0,00	0,00
Muut kehittämismenot	0,00	0,00
Liikearvo	0,00	0,00
Muut aineettomat hyödykkeet	0,00	18 237,37
Yhteensä	0,00	18 237,37

21. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

	Aineettomat hyödykkeet	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-yhtiöosakkeet	Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöyhtiö-osakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet
Hankintameno tilikauden alussa	191 382,37	6 788 341,76	16 970 678,37	743 195,84
+ lisäykset tilikautena	0,00	50,00	39 492,79	4 700,12
- vähennykset tilikautena	0,00	-36 447,21	-218 242,80	0,00
+/- siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00
- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-18 237,37	-21 872,38	-63 024,98	-44 803,94
-/+ tilikauden arvonalennukset ja niiden peruutukset	0,00	-2 077 870,96	-2 500 000,00	0,00
+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalennukset	0,00	0,00	1 687,50	0,00
- kertyneet poistot tilikauden alussa	-173 145,00	-776 872,32	-2 199 374,02	-385 089,73
- kertyneet arvonalennukset tilikauden alussa	0,00	-1 613 111,18	-1 500 000,00	0,00
+ kertyneet arvonorotukset tilikauden alussa	0,00	5 382,01	627 172,77	0,00
+/- tilikauden arvonorotukset ja niiden peruutukset	0,00	-5 382,01	0,00	0,00
= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	0,00	2 262 217,71	11 158 389,63	318 002,29

22. Muut varat

	31.12.2020	31.12.2019
Arvopapereiden myyntisaamiset	0,00	0,00
Maksujenvälityssaamiset	560 021,06	350 897,18
Muut	1 107 313,21	919 814,29
Yhteensä	1 667 334,27	1 270 711,47

23. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	31.12.2020	31.12.2019
Korot		
Korkosaamiset	3 383 027,28	3 347 538,46
Maksetut korkoennakot	0,00	0,00
Yhteensä	3 383 027,28	3 347 538,46
Muut		
Muut maksetut ennakomaksut	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset	924 181,29	1 094 476,10
Yhteensä	924 181,29	1 094 476,10
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä	4 307 208,57	4 442 014,56

24. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

31.12.2020	Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Netto
Jaksotuseroista	376 116,46	0,00	376 116,46
Muista väliaikaisista eroista	0,00	974 097,67	-974 097,67
Yhteensä	376 116,46	974 097,67	-597 981,21

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuihin eristä eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin. Lisäksi muissa väliaikaisissa eroissa esitetään IFRS 9-siirtymästä 1.1.2018 aiheutuneet väliaikaiset erot.

Arvonkorotukset 31.12.2020

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia	627 172,77
Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi	125 434,55

Tilinpäätössiirtojen kertymä

	Tasearvo	Lask. verovelka	Netto
Poistoero	0,00	0,00	0,00
Verotusperusteiset varaukset	29 630 210,97	5 926 042,19	23 704 168,78
Yhteensä	29 630 210,97	5 926 042,19	23 704 168,78

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset on merkitty taseeseen laskennallisella verolla vähentämättömään määrään. Omien varojen laskelmassa poistoero ja verotusperusteiset varaukset laskennallisella verolla vähennettynä on rinnastettu ensisijaisiin omiin varoihin.

25. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Nimellisarvo 31.12.2020	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Nimellisarvo 31.12.2019
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

26. Muut velat

	31.12.2020	31.12.2019
Arvopapereiden ostovelat	0,00	0,00
Maksujenvälitysvelat	3 176 269,73	119 199,55
Muut	3 527 979,58	1 102 877,40
Yhteensä	6 704 249,31	1 222 076,95

27. Pakolliset varaukset

31.12.2020

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	352 391,32	352 391,32
+ varausten lisäys						0,00
- käytetyt varaukset						0,00
- peruutukset					71 140,11	71 140,11
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	281 251,21	281 251,21

31.12.2019

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.					400 321,23	400 321,23
+ varausten lisäys					20 277,09	20 277,09
- käytetyt varaukset						0,00
- peruutukset					68 207,00	68 207,00
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	352 391,32	352 391,32

28. Siirtovelat ja saadut ennakot

Korot

	31.12.2020	31.12.2019
Korkovelat	1 210 882,42	1 373 738,88
Saadut korkoennakot	4 302,69	5 851,75
Yhteensä	1 215 185,11	1 379 590,63

Muut

Muut saadut ennakkomaksut	9 302,66	2 887,09
Muut siirtovelat	5 378 716,93	5 402 439,05
Yhteensä	5 388 019,59	5 405 326,14
Siirtovelat ja saadut ennakot yhteensä	6 603 204,70	6 784 916,77

29. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

	31.12.2020	31.12.2019
Pääomalainat	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alku	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päätyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	3 375 724,26	650 833,04	130 166,62	0,00	3 896 390,68
Rahavirran suojaus	4 219 655,33	650 833,04	0,00	0,00	4 870 488,37
laskennalliset verot	-843 931,07	0,00	130 166,62		-974 097,69
Yhteensä	3 375 724,26	650 833,04	130 166,62	0,00	3 896 390,68

Oma pääoma

31.12.2019

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
Oma pääoma yhteensä	156 698 257,72	13 428 334,16	-7 163 534,84	0,00	162 963 057,04
Osuuspääoma	77 002 117,56	1 113 423,91	-3 703 256,05	0,00	74 412 285,42
Jäsenosuudet	4 262 017,56	1 113 423,91	-88 256,05	0,00	5 287 185,42
Tuotto-osuudet	72 740 100,00	0,00	-3 615 000,00		69 125 100,00
Ylikurssirahasto	0,00				0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00				0,00
Muut sidotut rahastot	2 525 302,58	1 943 998,33	-388 799,67	0,00	4 080 501,24
Vararahasto	704 776,98				704 776,98
Käyvän arvon rahasto	1 820 525,60	1 943 998,33	-388 799,67		3 375 724,26
Sääntöjen mukaiset rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	1 607 793,73				1 607 793,73
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	75 563 043,85		-3 071 479,12		72 491 564,73
Tilikauden voitto tai tappio		10 370 911,92	0,00		10 370 911,92

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alku	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päätyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	1 820 525,60	1 943 998,33	388 799,67	0,00	3 375 724,26
Rahavirran suojaus	2 275 657,00	1 943 998,33	0,00	0,00	4 219 655,33
laskennalliset verot	-455 131,40	0,00	388 799,67		-843 931,07
Yhteensä	1 820 525,60	1 943 998,33	388 799,67	0,00	3 375 724,26

31. Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät**Oma pääoma 31.12.2020**

Sidottu oma pääoma

76 791 912,90

Vapaa oma pääoma

87 148 990,44

Oma pääoma yhteensä**163 940 903,34****Voltonjakokelpoiset varat 31.12.2020**

Vapaa oma pääoma

87 148 990,44

- aktivoidut kehittämismenot

- muut jakokelvottomat erät

18 290,00

Voltonjakokelpoiset varat**87 130 700,44**

32. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2020

Jäljellä oleva juoksuaika	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis- todistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	176 978 727,69	0,00	71 000 000,00	205 000 000,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	26 490 090,29	114 338 583,14	450 385 501,09	345 611 817,68	399 018 596,75
Saamistodistukset	0,00	0,00	65 002 055,69	0,00	0,00
Velat luottolaitoksille	15 017 966,41	25 000 000,00	216 900 000,00	120 000 000,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 407 200 650,70	316 568,85	761 604,69	43 500,00	9 278 715,81
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat, joilla huonompi etuoikeus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Johdannaissopimusten maturiteettijakauma esitetään liitetiedossa 20. Johdannaissopimukset

Muut kuin määräaikaisten talletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

33a. Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2020

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Saamiset luottolaitoksilta	451 003 726,18	1 975 001,51
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 335 844 588,95	0,00
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset ja muut saamistodistukset	65 002 055,69	0,00
Johdannaissopimukset	4 870 488,37	0,00
Muu omaisuus	151 515 328,82	237,65
Velat luottolaitoksille	376 917 966,41	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 415 626 558,67	1 974 481,38
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	7 934 619,94	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00
Muut velat	14 186 661,73	24,73

33b. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2020

Rahoitusvarat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	596 189,30	596 189,30
Saamiset luottolaitoksilta	452 978 727,69	452 978 727,69
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 335 844 588,95	1 335 844 588,95
Saamistodistukset	65 002 055,69	63 702 055,69
Osakkeet ja osuudet	131 166 382,02	131 166 382,02
Johdannaissopimukset	4 870 488,37	4 870 488,37
Yhteensä	1 990 458 432,02	1 989 158 432,02
Rahoitusvelat		
Velat luottolaitoksille	376 917 966,41	376 917 966,41
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 417 601 040,05	1 417 601 040,05
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	7 934 619,94	7 934 619,94
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00
Yhteensä	1 802 453 626,40	1 802 453 626,40

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Saamistodistukset			2 055,69	2 055,69
Osakkeet ja osuudet			131 166 382,02	131 166 382,02
Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)		4 870 488,37		4 870 488,37
Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)		7 934 619,94		7 934 619,94

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Avaava tase 1.1.2020	131 168 437,71
siirrot tasoon 3	0,00
siirrot tasosta 3	0,00
muu muutos	0,00
Päätävä tase 31.12.2020	131 168 437,71

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat pörssiin listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilla markkinoilla saatavien noteerausten perusteella

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käypällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki -konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasoon 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostupäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään sijoitukset OP Osuuskunnan jäsen- ja lisäosuuksiin. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

33c. Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2020

Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikuttelusta	Suojaavat Johdannaiset
Rahoitusvarat				
Käteiset varat	596 189,30	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	452 978 727,69	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 335 844 588,95	0,00	0,00	0,00
Keskusp.rah.oik. saamistod ja muut saamistod	65 000 000,00	0,00	2 055,69	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	131 166 382,02	0,00	0,00
Johdannaispöytäkirjat	0,00	0,00	0,00	4 870 488,37
Yhteensä	1 854 419 505,94	131 166 382,02	2 055,69	4 870 488,37
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	376 917 966,41	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 417 601 040,05	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaispöytäkirjat	0,00	0,00	0,00	7 934 619,94
Velat, joilla on huonompi etuoik. kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 794 519 006,46	0,00	0,00	7 934 619,94

Velat luottolaitoksille sisältää OP Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottoja

251 900 000,00 euroa

34. Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2020

Omien velkojen puolesta annetut vakuudet

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitaroituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Pantit	Kiinnitykset	Muut Vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	269 502 038,23	269 502 038,23
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	269 502 038,23	269 502 038,23

Muut omasta puolesta annetut vakuudet

Konserniyhtiön puolesta annetut

Mulden puolesta annetut

joista lähipiiriin kuuluvalle johdolle

Annetut vakuudet yhteensä

35. Eläkevastuut

Eläkesitoumuksista johtuva suora vastuu
Osuus eläkesäätiön eläkevastuun ja muiden velkojen ylikatteesta

31.12.2020

0,00
0,00

Pankin henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kautta ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiön ja OP-Henkivakuutuksen kautta.

36. Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut

Yhden vuoden kuluessa maksettavat
Yli vuoden kuluessa ja enintään 5 vuoden kuluessa maksettavat
Yli 5 vuoden kuluessa maksettavat
Yhteensä

31.12.2020

227 190,55
47 400,52
0,00
274 591,07

Sopimusten olennaiset irtisanomis- ja lunastusehdot

37. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2020

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset
Takaukset
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset
Arvopapereiden takaisinosoitoumukset
Muut
joista luottolupaukset

Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyri-tysten puolesta	Mulden puolesta	Yhteensä
0,00	0,00	131 493 524,64	131 493 524,64
0,00	0,00	35 072 751,58	35 072 751,58
0,00	0,00	35 072 751,58	35 072 751,58
0,00	0,00	96 420 773,06	96 420 773,06
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	96 420 773,06	96 420 773,06
0,00	0,00	96 420 773,06	96 420 773,06

38. Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä

31.12.2020

0,00
0,00
0,00
0,00

39. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin v. 2020

Vakinainen kokoaikainen henkilöstö
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö
Määräaikainen henkilöstö

Yhteensä

Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana
101	-4
0	0
5	1
106	-3

Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot v. 2020

Hallintoneuvoston jäsenet
Hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa josta toimitusjohtaja Mika Kivimäelle maksetut palkat ja palkkiot sekä luontoisedut

Palkat ja palkkiot
34 530,00
586 636,00
277 623,00
14 040,00

Edustajiston kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 830 euroa kuukaudessa sekä 360 euroa kokoukselta ja muille jäsenille kokouspalkkiota 360 euroa kokoukselta. Edustajiston jäsenille maksetaan 360 euroa kokoukselta.

Hallintoneuvoston ja hallituksen asettamien valiokuntien ja jaosten jäsenille maksetaan sen asettaneen hallintoelimen kulloistakin kokouspalkkiota vastaava summa: hallintoneuvoston valiokunnat ja jaokset 360 euroa kokoukselta, hallituksen valiokunnat ja jaokset 490 euroa kokoukselta.

Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 2070 euroa kuukaudessa sekä 490 euroa kokoukselta, varapuheenjohtajalle ja muille jäsenille 470 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi heille maksetaan kokouspalkkiota 490 euroa kokoukselta. Pankin toimitusjohtajalle ei makseta hallitustyöskentelystä erillisiä palkkioita tai muita etuisuuksia.

Toimitusjohtajan eläke-etuudet määräytyvät eläkelakien ja OP:n omien eläkejärjestelmien mukaisesti. Toimitusjohtajan noudattama irtisanomisaika on 3 tai 6 kuukautta ja työnantajan noudattama irtisanomisaika on 6 kuukautta, jolloin hänelle irtisanomisan palkan lisäksi suoritetaan korvauksena 12 kuukauden rahapalkkaa vastaava korvaus.

Muuttuva palkitseminen

Muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2020 tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahasosta. Vuodesta 2020 alkaen käytössä ei ole enää johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmää. Tulospalkkiojärjestelmästä kirjattu velka oli siirtovelossa 31.12.2020 yhteensä 301 025,00 euroa (289 725,60). Henkilöstörahasoon tehtävän palkkiosirron määrä vuodelta 2020 on noin 2,0 % (2,3) rahaston jäsenten palkkasummasta. Vuonna 2020 kirjattiin henkilöstörahasopalkkioita yhteensä 103 066,42 euroa (116 121,34). Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmästä kirjattu velka oli siirtovelossa 31.12.2020 28 537,60 euroa (156 592,03). Tarkemmin muuttuvasta palkitsemisesta kerrotaan laatimisperiaatteissa.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin v. 2020

Tilintarkastuksesta
Tilintarkastajan muut lausunnot
Veroneuvonta
Muut palvelut
Yhteensä

Tilintarkastus-palkkiot
18 435,03
1 230,40
0,00
0,00
19 665,43

Toimielinten jäsenten saamat luotot, takaukset ja vakuudet 31.12.2020

	Rahalainat 1.1.	Lisäykset	Vähennykset	Rahalainat 31.12.	Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset
Hallintoneuvoston jäsenet	1 575 501,57	0,00	573 994,95	1 001 506,62	222 581,96
Hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	1 280 135,59	0,00	215 422,09	1 064 713,50	562 997,00
Yhteensä	2 855 637,16	0,00	789 417,04	2 066 220,12	785 578,96

Ilmoitetut luvut sisältävät luotot ja takaukset, jotka luottolaitos tai sen konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluva yritys on antanut luottolaitoksen hallinto- ja valvontaelinten jäsenille. Toimielinten jäsenten antamat henkilötakaukset sisältyvät myös rahalainat erään.

Rahalainojen pääasialliset korkoehdot ja muut ehdot

Hallinto- ja valvontaelinten jäsenten luottoehdoissa noudatetaan normaaleja pankin luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin. Lainoja lyhennetään sovitun lyhennyssuunnitelman mukaisesti ja niillä on normaalit vakuudet.

Eläkesitoumukset

Hallintoneuvoston jäsenet

Hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Aikaisemmin toimillemlin kuuluneiden henkilöiden eläkesitoumukset

Hallintoneuvoston jäsenet

Hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

	0,00
	0,00
	0,00
	0,00
	0,00
	0,00

Lähipiiri**Lähipiirin kuulumisperuste**

Johdon avainhenkilöt

Tytär- ja osakkuusyhtyritykset

Yhteensä

	Tase-erä				Taseen ulkopuolliset sitoumukset
	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Saamistodistukset	Osakkeet	Yhteensä	
Johdon avainhenkilöt	3 748 281,55	0,00	103 300,00	3 851 581,55	653 540,35
Tytär- ja osakkuusyhtyritykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 748 281,55	0,00	103 300,00	3 851 581,55	653 540,35

Lähipiiriin tappioita koskeva vähennyserä ei ole olennainen

Osuuspankin lähipiiri muodostuu Osuuspankin tytäryhtiöistä, osakkuusyhtiöistä, johdon avainhenkilöistä ja heidän läheisistä perheenjäsenistä sekä muista lähipiiriin kuuluvista yhteisöistä. Osuuspankin johdon avainhenkilöihin luetaan toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja muut toimivaan johtoon kuuluvat henkilöt sekä Osuuspankin hallituksen jäsenet ja hallintoneuvoston jäsenet. Lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa johdon avainhenkilöllä tai heidän läheisellä perheenjäsenellä on yksin tai yhdessä toisen kanssa määräysvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkesäätiö. Osuuspankin lähipiiri on määritelty IAS 24 -standardin mukaisesti.

40. Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2020

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytäryhtyritykset				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Heinolan Poppeli	100,00 %	1 480 927,19	-54 300,45
Kotipaikka:	Heinola			
Yrityksen nimi:	OP Koti Päijät-Häme Oy LKV	100,00 %	211 011,99	-114 717,52
Kotipaikka:	Lahti			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Ahertajankulma	80,30 %	347 512,14	35 315,24
Kotipaikka:	Hollola			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Omistusyhteisyritykset				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Nastolan Nappi	44,59 %	1 810 238,61	-4 188,61
Kotipaikka:	Lahti			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Hollolan Keskuskatu 8	33,66 %	304 878,10	-13 406,32
Kotipaikka:	Hollola			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Koskenraitti	31,95 %	605 063,72	16,76
Kotipaikka:	Hollola			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Kausalan Merrantori	30,53 %	1 327 680,72	747,05
Kotipaikka:	litti			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Liiketalo	24,16 %	1 210 567,56	40 409,83
Kotipaikka:	Lahti			
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Yritykset, joissa luottolaitoksella on rajoittamaton vastuu				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				

41. Notariaattitoiminta

Paijat-Hämeen Osuuspankki tarjoaa arvopaperivälitystä sekä säilytys- ja hoitopalvelua. Muita tarjottavia omaisuuteen liittyviä palveluita ovat lainhuudatus- ja kiinnitysasiat, asiakkaan omaisuuden säilytys, perunkirjoitukset ja perinnönjaot, ositukset, testamentit, edunvalvontavaltakirjat sekä asiakkaan oikeudellinen neuvonta omaisuuden hoitoon ja varojen sijoittamiseen liittyvissä asioissa.

Osuuspankin sellaisten omissa nimissään asiakkaan lukuun hallitsemien varojen kokonaismäärä, joita sijoituspalvelulain 9. luvun mukaan ei merkitä varoiksi osuuspankin taseeseen

42. Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2020

Jäsenten lukumäärä	51 666
Maksamatta olevat osuusmaksut	31,82
Irtisanotut jäsenosuusmaksut	161 577,06
Irtisanotut tuotto-osuusmaksut	7 023 800,00

Irtisanotun osuuspääoman takaisinmaksun edellytykset ja ajankohta

Osuuspankkien omaan pääomaan sisältyy osuuspankkien jäsenten jäsenosuusmaksut sekä jäsenten tekemät sijoitukset tuotto-osuuksiin, joiden koron maksusta ja pääoman palauttamisesta pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä. Jäsenen on jäseneksi liittymisen yhteydessä hankittava yksi jäsenosuus ja maksettava yksi siihen liittyvä jäsenosuusmaksu. Osuuspankin jäsenyys (omistaja-asiakkuus) antaa äänioikeuden osuuskunnan kokouksessa/edustajiston vaaleissa. Jokaisella osuuspankin jäsenellä on yksi ääni. Tuotto-osuus ei tuota äänivaltaa.

Vuosille 2020-2021 tavoitellaan tuotto-osuuksille 3,25 %:n korkoa ja maksettava korko vahvistetaan vuosittain jälkikäteen. Tuottotavoite voi muuttua vuosittain.

Mikäli osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamisesta, jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päätynyt tai tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

43. Pitkäaikaissäätämispalvelu

OP-eläkesäästön eläketili

Määräaikaiss- tai muulle talletustilille tehdyt sijoitukset

Osuuspankin taseessa olevat sijoitukset yhteensä

Taseen ulkopuoliset sijoitukset, sijoitusrahastot, osakkeet, jvk-lainat (sis. myyntisaamiset/ostovelat)

31.12.2020
183 527,74
0,00
183 527,74
354 770,29

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

OP RYHMÄN SAP tositelajit ja tositenumerosarjat

Pankin pääkirjanpito on SAP-järjestelmässä ja osakirjanpitojen tiedot on siirretty pääkirjanpitoon yhdistelmänä tai muuna yhteenvedona.

Merkittävimmät osakirjanpidot:

Ottolainaus
 Antolainaus
 Omistaja-asiakasrekisteri
 Bonusjärjestelmä
 Tuotto-osuudet
 Korva, arvopaperikirjanpito
 Matkavaluutta
 ASLA, asiakaslaskutus
 Calypso, johdannais- ja arvopaperikirjanpito
 JORR, johdannaisreskontra
 Pankkitakaukset
 Haltia, kiinteistökirjanpito
 Havas, vastike- ja vuokrareskontra
 Osuuspankkien tilit OP Yrityspankissa 1.5.2020 asti
 POPS, Pankkien väliset online pikasiirrot ja shekit
 SAP HR ja Aditro
 SAP käyttöomaisuus
 SAP osto- ja myyntireskontra, Ariba, Basware IP ja Basware maksuliikenne

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	TOISTUVA TOSITE	X1	7700001	7799999
	MALLITOSITE	X2	7800001	7899999
	KAUDEN PÄÄTÖS, lopullinen	SA	1000010001	1000019999
	KAUDEN PÄÄTÖSTOS, purettavat	SB	1000020001	1000029999
	ENNAKKOKIRJAUS, lopullinen	SC	1000030001	1000039999
	ENNAKKOKIRJAUS, purettavat	SD	1000040001	1000049999
	PÄIVITÄISTOSITE	SE	1000050001	1000059999
	ED.KUUKAUDEN KORJAUKSET/AURUM	SF	1000060001	1000069999
	AGIOARVOSTUS MANUAALINEN	SH	1000080001	1000089999
	SALDONSIIIRTO, PURETTAVA (taseen väärän merkisten saldojen siirto)	SS	1000090001	1000099999
	ARVONLISÄVERON KORJAUS	SV	1000100000	1000109999
	LOMAPALKKAVARAUS	SL	1000110001	1000119999
	HENKILÖSIVUKULUT	SM	1000120001	1000129999
	IFRS-OVY JA -OPHV -saldonsiirto	SI	1000130001	1000139999
	GE-PALKKIOVARAUS	GK	1000140001	1000149999
	TULOSPALKK. JAKSOTUS	GM	1000150001	1000159999
	VEROJAKSOTUS, PURETT.	GO	1000160001	1000169999
	TALL.SUOJARAH. JAKS.	GQ	1000170001	1000179999
	RYHMÄKOHT.ARVOALENT	GX	1000180001	1000189999
	VEROJAKSOTUS,LOPULL.	GY	1000190001	1000199999
	PÄIVITT.TOS./OKO PKL	SO	1000200001	1000209999
	ALV-VELOITUS	GZ	1000210001	1000219999
	ALV-SIIIRTO	ST	1000220001	1000229999
	SOS.KULUVELAN SIIIRTO	SR	1000230001	1000239999
	SUJ.OM. PÄIVITT./VAR	SP	1000240001	1000249999
	SUJ.OM TP PURETT/VAR	SQ	1000250001	1000259999
	LOMAP.VARAUS/KUSTP.S	GF	1000260001	1000269999
	SOS.KULUVELAN SIIIRTO lopullinen	SY	1000270001	1000279999
	KIINTEISTÖSIJ. PÄIV.	SZ	1000280001	1000289999
	KIINTEISTÖSIJ. PURET	SX	1000290001	1000299999
	ELIMINOINTI BALTIA purettava	MB	1000300001	1000309999
	ELIMINOINTI BALTIA ei-purettava	RC	1000310001	1000319999
	PUH.KULUJEN ALV-OIK.	HD	1000320001	1000329999
	SALDONSIIIRTO, EI-PURETTAVA	SJ	1000330001	1000339999
	SALDONSIIIRTO, TEM	SN	1000340001	1000349999
	SALDONSIIIRTO, MVAT	HI	1000350001	1000359999
	KIINT YHT AVAAVA TASE	QN	1000360001	1000369999
	SISÄISET TOSITTEET	S1	1000370001	1000379999
	PIVO-LIMIITTI	S2	1000380001	1000389999
	KÄYTTÖOMAISUUS	AA	1010000001	1010999999 RABUCH00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS POISTOT	AF	1011000001	1011999999 RAPERB00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS VARASTOSALDOK	AG	1012000001	1012999999
	LASKU e-Flow/SAP eliminoitavat	LF	1021000001	1021999999
	LASKU MANUAALINEN eliminoitavat	LM	1022000001	1022999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoitavat	HM	1023000001	1023999999
	LASKUN PERUUTUS AUTOMAATTINEN	LP	1024000001	1024999999
	LASKUN MANUAALINEN MAKSU	KA	1025000001	1025999999
	AUTOMAATTISET MAKSUT	KZ	1026000001	1026999999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
	LASKU E-Flow/SAP ei eliminoitavat	LG	1027000001	1027999999
	LASKU MANUAALINEN ei eliminoitavat	LN	1028000001	1028999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN ei eliminoitavat	HN	1029000001	1029999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN eliminoitavat	DR	1030000001	1030999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoitavat	DG	1031000001	1031999999
	MYNTILASKUN PERUUTUS	DA	1032000001	1032999999
	HYVITYSLAS.MR Ei ELIM.	DH	1033000001	1033999999
	HYVITYSLASKUTUS eliminoitavat	DI	1034000001	1034999999
	LASKUN MAKSU	DZ	1035000001	1035999999
	HYVITYSLASKUTUS ei eliminoitavat	DJ	1036000001	1036999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN ei eliminoitavat	DS	1037000001	1037999999
	MYNTILASKUTUS eliminoitavat	DT	1038000001	1038999999
	MYNTILASKUTUS ei eliminoitavat	DU	1039000001	1039999999
	TASAUS	MT	1040000001	1040999999
	MATKALASKU /MATKAMIES	FA	1041000001	1041999999
	KONEKIELISET TILIOTETAPAHTUMAT	FB	1042000001	1042999999
	LUOTTOKONTRO/KOTIPANKKI	FC	1043000001	1043999999
	JAHA/KOTIPANKKI	FD	1044000001	1044999999
	IFACTOR /OPR	FE	1045000001	1045999999
	IFACTOR /OPR JAKSOTUS	FF, FG	1046000001	1046999999
	SOPRI /OPR	FH	1047000001	1047999999
	SOPRI /OPR JAKSOTUS	FI,FJ	1048000001	1048999999
	LUOTTOTILI /OPR	FK	1049000001	1049999999
	LEASONG OR /OPR	FL	1050000001	1050999999
	VARAINHANKINTA /OPR	FM	1051000001	1051999999
	VARAINHANKINTA /OPR JAKSOTUS	FN, FO	1052000001	1052999999
	DISKONTATUT OSAMAKSUT /OPR	FP	1053000001	1053999999
	DISKONTATUT OSAM. /OPR JAKSOTUS	FQ, FR	1054000001	1054999999
	OIKEUDELLINEN PERINTÄ /OPR	FS	1055000001	1055999999
	OSAMAKSULEASING (VIEW21) /OPR	FT	1056000001	1056999999
	VIEW 21/JAKSOTUKSET	ET	1057000001	1057999999
	VIEW 21/AGIO	EU	1058000001	1058999999
9900095	SRJ-TAPAHTUMAT	FU	1059000001	1059999999
	AIRAS-PALKKIOT/AURUM	FV	1060000001	1060999999
	TYÖNANTAJAN ST-MAKSU	FX	1070000001	1070999999
	DIME/SIJ.RAHASTOT	GR	1071000001	1071999999
	OPUSCAPITA/OKO	GU	1072000001	1072999999
	ANALYSTE	IE	1073000001	1073999999
	MYNTILASKU/KIPINÄ	DB	1074000001	1074999999
	LASKUN MANUMAKS/OPKK	DY	1075000001	1075999999
	TEM MATKALASKUT	MK	1076000001	1076999999
	VIRO MANU PÄIVITT.	JS	1077000001	1077999999
	VIRO MANU TP PYSYVÄ	JV	1078000001	1078999999
	VIRO MANU TP PERUUT.	JX	1079000001	1079999999
	LATVIA MANU PÄIVITT.	JT	1080000001	1080999999
	LATVIA MANU TP PYS.	JY	1081000001	1081999999
	LATVIA MANU TP PER.	JZ	1082000001	1082999999
	LIETTUA MANU PÄIVITT	JU	1083000001	1083999999
	LIETTUA MANU TP PYS.	KB	1084000001	1084999999
	LIETTUA MANU TP PER.	KC	1085000001	1085999999
	LOMAPALKAT, OSTOLASKU	LL	1086000001	1086999999
	LOMAPALKAT, MYNTILASKU	DL	1087000001	1087999999
	JAKSOTUSAJO, SAPin man. jaksotus -toiminto	MA	1088000001	1088999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, OR	KY	1089000001	1089999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, MR	DE	1090000001	1090999999
	AGIOARVOSTUS	SG	1091000001	1091999999
	ACQUIRING	KQ	1092000001	1092999999
9930004	CAL PÄIVITTÄISET VIENNI	RF	1093000001	1093999999
9930005	CAL PÄIVITTÄISET VIENNI	RF	1093000001	1093999999
9930006	CAL PÄIVITTÄISET VIENNI	RF	1093000001	1093999999
9930007	CAL PÄIVITTÄISET VIENNI	RF	1093000001	1093999999
9930008	CAL PÄIVITT. TASEEN ULKOP.	RH	1094000001	1094999999
9930106	CAL KK-VAIHTEEN VIENNI	RG	1095000001	1095999999
9930107	CAL KK-VAIHTEEN VIENNI	RG	1095000001	1095999999
9930108	CAL KK-VAIHTEEN TASEEN ULKOP.	RI	1096000001	1096999999
9900048	LISÄOSUUSPÄÄOMA	HB	1097000001	1097999999
	BONUSKERTYMA/CLEARING, OR	LK	1098000001	1098999999
	BONUSKERTYMA/CLEARING, MR	DK	1099000001	1099999999
9900049	PERINNÄN LIITYMÄ	HC	1100000001	1100999999
9940004	LJR ANTOLAINAUS	MC	1101000001	1101999999
9900053	Banksyst päivittäiset	JD	1102000001	1102999999
9900064	BLV PÄIVITTÄISET	JM	1103000001	1103999999
9900067	BLT PÄIVITTÄISET	JP	1104000001	1104999999
			1159000001	1169000000
	Banksyst päivittäiset	JD	1163000001	1164999999
	BLV PÄIVITTÄISET	JM	1165000001	1166999999
	BLT PÄIVITTÄISET	JP	1167000001	1169999999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
	Bonuskäyttö toinen op, MR	DO	1105000001	1105999999
	Bonuskäyttö toinen op, OR	LO	1106000001	1106999999
	Equens/Debit-kortit	HF	1107000001	1107999999
	Ariba tilaus eliminoitava	LU	1108000001	1108999999
	Ariba ei tilausta eliminoitava	LV	1109000001	1109999999
	Ariba tilaus ei-eliminoitava	LX	1110000001	1110999999
	Ariba ei tilausta ei-eliminoitava	LY	1111000001	1111999999
	Ariba peruutustosite	LZ	1112000001	1112999999
	ACQUIRING/HALTI	HG	1113000001	1113999999
	SAANA/M2	HJ	1114000001	1114999999
	VAM päivittäiset	HK	1115000001	1115999999
	VAM kk-vaihde	HL	1116000001	1116999999
706	VALUUTTAMÄÄRÄISET MERKINNÄT	HO	1123000001	1123999999
	Oma Kehittäminen	R1	1124000001	1124999999
	OP Laskulaina	HP	1125000001	1125999999
9900051	OPF Maksuliikenne	HQ	1154000001	1154999999
	TAGETIK	T1	1155000001	1155999999
	AFI kirjaus GL:ään	AX	1156000001	1156999999
	Debit siirto	HU	1157000001	1158999999
	FNZ-PALKK.PAL/OP-RAH	IC	1158000001	1158999999
	Lowell	HX	1160000001	1160999999
	Guidewire	GW	1161000001	1161999999
	RI IFRS17	M1	1162000001	1162999999
	Modular luottoresk	HY	1170000001	1170999999
	Automatia/CaaS	HZ	1171000001	1171999999
9900053	OPF Ulkomaan maksut	HS	1172000001	1172999999
	Lowell/manuaalinen	HR	1173000001	1173999999
12999	ENTRA	EN	1299900001	1299999999
	TEKNINEN FD EI ELIM.	Z9	2010000001	2010999999
	KASSAKP. LIITT./OPHV	NA	3010000001	3010999999
	HK KORVAUS KKP./OPHV	NB	3011000001	3011999999
	OIVA KON./OPHV	NC	3012000001	3012999999
	TUOTTOTURVA KON./OPHV	ND	3013000001	3013999999
	LAINATURVA KON./OPHV	NE	3014000001	3014999999
	HENKILÖV.KORV K/OPHV	NF	3015000001	3015999999
	RYHMÄVAK. KON./OPHV	NG	3016000001	3016999999
	IF RYHMÄELÄK K./OPHV	NH	3017000001	3017999999
	MOOTTORIAJ. KON/OPHV	NI	3018000001	3018999999
	VAHINKOVAK. KON/OPHV	NJ	3019000001	3019999999
	HENKILÖVAK. KON/OPHV	NK	3020000001	3020999999
	TAPATURMA KON./OPHV	NL	3021000001	3021999999
	KIINT.VUOKRAT K/OPHV	NM	3022000001	3022999999
	VSM KON./OPHV	NN	3023000001	3023999999
	MITTATURVA KON./OPHV	NO	3024000001	3024999999
	LÄHTEVÄ RAHA L./OPHV	NP	3025000001	3025999999
	TULEVA RAHA L./OPHV	NQ	3026000001	3026999999
	TKV KON./OPHV	NR	3027000001	3027999999
	HK KORVAUS KON./OPHV	NS	3028000001	3028999999
	AULI KON./OPHV	NT	3029000001	3029999999
	RATTI KON./OPHV	NU	3030000001	3030999999
	RAKENNUSVIRHE K/OPHV	NV	3031000001	3031999999
	SULKA KON./OPHV	NX	3032000001	3032999999
	MATKAVAKUUTUS K/OPHV	NY	3033000001	3033999999
	KASKO KON./OPHV	OA	3034000001	3034999999
	ESINEVAK.YKS. K/OPHV	OB	3035000001	3035999999
	TAKAUSVAKUUTUS/OPHV	OC	3036000001	3036999999
	SULKAN EPAV.VAH/OPHV	OD	3037000001	3037999999
	RESK.SAATAVAL.L/OPHV	OE	3038000001	3038999999
	YT KORVAUS KKP./OPHV	OF	3039000001	3039999999
	PERUUTUS/OPHV LIITT.	NZ	3100000001	3109999999

PLA-tositelajit

Kirjanpitosite	AB	3204000000	3204999999
Täsmäytyspääkirja	AC	3205000000	3205999999
Käyttöom.konversio	AK	3206000000	3206999999
Käyttöom.kirj: netto	AN	3207000000	3207999999
Ratti Kkp.	C3	3208000000	3208999999
VSM Kkp.	C4	3209000000	3209999999
HK Korvaus Muis.	DC	3210000000	3210999999
EK Korvaus Muis.	DD	3211000000	3211999999
Manuaalipal. Muis.	DM	3212000000	3212999999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
	Auli Muis.	E1	3213000000	3213999999
	Oiva Muis.	E2	3214000000	3214999999
	Ratti Muis.	E3	3215000000	3215999999
	Tuottoturva Muis.	E4	3216000000	3216999999
	Mittaturva Muis.	E6	3217000000	3217999999
	Ryhmävakuutus Muis.	E7	3218000000	3218999999
	Rakennusvirhe Muis.	E8	3219000000	3219999999
	IF Ryhmäeläke Muis.	E9	3220000000	3220999999
	Ulkoinen numero	EX	3221000000	3221999999
	Ratti Muis.	F3	3222000000	3222999999
	VSM Muis.	F4	3223000000	3223999999
	IF Ilm. eläke Muis.	F9	3224000000	3224999999
	As.miesp.m.liit.jaks	H1	3226000000	3226999999
	Sonet.vak.pal.jaks.l	H2	3227000000	3227999999
	Asiamiehet	HA	3228000000	3228999999
	Palkansaajat	HE	3229000000	3229999999
	Hallintoehkilöt	HH	3230000000	3230999999
	Tilapäispalkkionsaaj	HT	3231000000	3231999999
	Investointityönumero	IP	3232000000	3232999999
	Toimittajat - hyvät.	KG	3233000000	3233999999
	Kiint.hall.järj.liit	KH	3234000000	3234999999
	Toimittajat - netto	KN	3235000000	3235999999
	Kiint.osakejärj	KO	3236000000	3236999999
	Tilien ylläpito	KP	3237000000	3237999999
	Toimittajat - lasku	KR	3238000000	3238999999
	Kiint.sähkön.liitt	KS	3239000000	3239999999
	Laskut, IP,ulkopuoli	LB	3240000000	3240999999
	Laji/toimintoj.kirj.	LT	3241000000	3241999999
	ML-tilitys	ML	3242000000	3242999999
	Regressilask. Kon.	MQ	3243000000	3243999999
	JV-Simmer Kon.(tulev	MS	3244000000	3244999999
	Ratti Kon.	N3	3245000000	3245999999
	IF ilm. eläk Kon.	N9	3246000000	3246999999
	EU Korvaus Kkp.	OG	3247000000	3247999999
	Henkivak.korvau Kkp.	OH	3248000000	3248999999
	Tapaturma Kkp.	OI	3249000000	3249999999
	MA korvaus Kkp.	OJ	3250000000	3250999999
	Takaus.korvaus Kkp.	OK	3251000000	3251999999
	Sulkan epäv.vah. Kkp	OL	3252000000	3252999999
	TKV Muis.	OM	3253000000	3253999999
	Moottorijon. Muis.	ON	3254000000	3254999999
	Sulka Muis.	OO	3255000000	3255999999
	Matkavakuutus Muis.	OP	3256000000	3256999999
	Vahinkovakuutus Muis	OQ	3257000000	3257999999
	Henkilövakuutus Muis	OR	3258000000	3258999999
	Tapaturma Muis.	OS	3259000000	3259999999
	Kasko Muis.	OT	3260000000	3260999999
	Ratti maksusop. Muis	OU	3261000000	3261999999
	Esinevak.yks. Muis.	OV	3262000000	3262999999
	Takausvakuutus Muis.	OW	3263000000	3263999999
	Sulkan epäv.vah Muis	OX	3264000000	3264999999
	Regressilask. Muis.	OY	3265000000	3265999999
	Tuleva raha Muis.	OZ	3266000000	3266999999
	Palkk. as.m.liitt.ja	P1	3267000000	3267999999
	MA korvaus Muis.	PB	3268000000	3268999999
	Sulkan epäv.vah Muis	PC	3269000000	3269999999
	Henkivak.korvau Muis	PD	3270000000	3270999999
	Tapaturma Muis.	PF	3271000000	3271999999
	Takaus.korvaus. Muis	PG	3272000000	3272999999
	YT Korvaus Muis.	PH	3273000000	3273999999
	JV-Simmer Muistio	PI	3274000000	3274999999
	MA korvaus Kon.	PJ	3275000000	3275999999
	Tapaturma Kon.	PL	3276000000	3276999999
	Takaus.korvaus Kon.	PM	3277000000	3277999999
	YT Korvaus Kon.	PN	3278000000	3278999999
	JV-Simmer Kon.(lähte	PO	3279000000	3279999999
	ATK-palv.vel.liitt	PP	3280000000	3280999999
	Hinnanmuutos	PR	3281000000	3281999999
	EU Korvaus Kon.	PS	3282000000	3282999999
	EK Korvaus Kon.	PT	3283000000	3283999999
	Päätetapahtum.liitt	PU	3284000000	3284999999
	ATK-palv.vel. levyti	PW	3285000000	3285999999
	Systemipalv.vel.lii	PX	3286000000	3286999999
	Työasemaveloitukset	PY	3287000000	3287999999
	S-laskutus, Elisa	PZ	3288000000	3288999999
	Sulkan epäv.vah. Kon	QA	3289000000	3289999999
	EK Korvaus Kkp.	QB	3290000000	3290999999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
	Cross-company korot	QC	3291000000	3291999999
	EU korvaus muis.	QD	3292000000	3292999999
	Hyvitys - nettosuor.	RA	3293000000	3293999999
	Ostolasku	RE	3294000000	3294999999
	Lask.vast.otto netto	RN	3295000000	3295999999
	Laskun siirto	RV	3296000000	3296999999
	SUJ/KTÖ JAKO	SK	3297000000	3297999999
	Jälkikirjaustosite	SU	3298000000	3298999999
	Tiedonsiirto	UE	3299000000	3299999999
	Maksukirjaus	ZP	3305000000	3305999999
	Pankki - täsmäytys	ZR	3306000000	3306999999
	Maksu per shekki	ZS	3307000000	3307999999
	Maksuselvitys	ZV	3308000000	3308999999
	INV.TILAUSTEN PURKU	QE	3309000000	3309999999
	Tuottoturva man. peruut	14	3310000000	3310999999
	Lainaturva man. peruut	15	3311000000	3311999999
	Mittaturva man. peruut	16	3312000000	3312999999
	Auli man. peruut	11	3313000000	3313999999
	ryhmävak man. peruut	17	3314000000	3314999999
	Rak.virhevak. man. peruut	18	3315000000	3315999999
	Oiva man. peruut	12	3316000000	3316999999
	Sulka evl man. peruut	1P	3317000000	3317999999
	Sulka man. peruut	1C	3318000000	3318999999
	Matkavak. man. peruut	1D	3319000000	3319999999
	Vahinkovak. man. peruut	1E	3320000000	3320999999
	M.ajoneuvovak. man. peruut	1A	3321000000	3321999999
	Henkilövak. man. peruut	1F	3322000000	3322999999
	Tapaturmavak. man. peruut	1G	3323000000	3323999999
	Kaskovak. man. peruut	1I	3324000000	3324999999
	Ratti man. peruut	13	3325000000	3325999999
	Ratti maksusop. man peruut	1J	3326000000	3326999999
	Esinevak. yks. man. peruut	1M	3327000000	3327999999
	Takausvak. man. peruut	1N	3328000000	3328999999
	EK Korvaus man. peruut	19	3329000000	3329999999
	Ratti 2 man. peruut	1B	3330000000	3330999999
	Takaus korv. man peruut	1H	3331000000	3331999999
	JV-Simmer man peruut	1K	3332000000	3332999999
	JV-Simmer muist m pe	1S	3333000000	3333999999
	Korkki TA	QF	3334000000	3334999999
	Korkki YT	QG	3335000000	3335999999
	Korkki EU	QH	3336000000	3336999999
	Korkki EK	QI	3337000000	3337999999
	Korkki YA	QJ	3338000000	3338999999
	Korkki MK	QK	3339000000	3339999999
	Korkki manuaalitosite	QL	3340000000	3340999999
	KORKKI PV MANUAALITOS.	QM	3341000000	3341999999
	Flex maksutulo, koneellinen	K1	3342000000	3342999999
	Flex maksutulo, manuaalinen kirjaus	K2	3343000000	3343999999
	Flex korvaukset, koneellinen	K3	3344000000	3344999999
	Flex korvaukset, manuaalinen kirjaus	K4	3345000000	3345999999
	Flex manuaalinen peruuntuva	K5	3346000000	3346999999
	Flex Eurocenter korvaukset, koneellinen	K6	3347000000	3347999999
	Flex Eurocenter korvaukset, manuaalinen	K7	3348000000	3348999999
	EU KORVAUS PERUUTUS	QO	3349000000	3349999999
	DH koneellinen	QP	3350000000	3350999999
	DH Manuaalinen	QQ	3351000000	3351999999
	AXA muistiotositteet	QX	3352000000	3352999999
500	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
501	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
502	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
503	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
504	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
505	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
506	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
507	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
508	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
509	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
040	JASENLUOTTOVAKUUTUS	TA	5040000001	5040999999 HVRKROH
050	ASUNTOSÄÄSTÖPALKKIOT	TB	5050000001	5050999999
060	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999
061	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999
080	OP-LUOTOT	TD	5080000001	5080999999
084	ALV-MAKSUT	TE	5084000001	5084999999
510	TOSITEMUUNTO	TG	5100000001	5100999999
610	ULTRA VALUUTANVAIHTO	TX	6100000001	6100999999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
613	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999
614	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999
615	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999
616	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999
620	FORSE	TI	6200000001	6200999999
621	SDD SEPA SUORAVELOITUS	RB	6210000001	6210999999
624	AQUARIUS/OKO	GP	6240000001	6240999999
625	VIEW/PÄIVITYKSET	TJ	6250000001	6250999999
628	DPS/OPTO-TAPAHTUMAT	RZ	6280000001	6280999999
631	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999
632	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999
633	PANKKITAKAUKSET	TL	6330000001	6330999999
634	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999
635	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999
636	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999
637	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999
638	DPS PÄIVITÄISET	KU	6380000001	6380999999
639	DPS TASEEN ULKOPUOL.	KV	6390000001	6390999999
640	LÄHTEVÄT MAKSUMAARÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
641	LÄHTEVÄT MAKSUMAARÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
642	LÄHTEVÄT MAKSUMAARÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
643	LÄHTEVÄT MAKSUMAARÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
644	LÄHTEVÄT MAKSUMAARÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
645	LÄHTEVÄT MAKSUMAARÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
646	LÄHTEVÄT MAKSUMAARÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
647	TULEVAT MAKSUMAARÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
648	TULEVAT MAKSUMAARÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
649	LÄHTEVÄT MAKSUMAARÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
653	TULEVAT MAKSUMAARÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
654	TULEVAT MAKSUMAARÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
657	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
658	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
659	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
660	MATKASHEKIT	TQ	6600000001	6600999999
663	Ultra/ Henki Aquarius VIRO	KF	6630000001	6630999999
665	BANKGIRO	TV	6650000001	6650999999
666	RPM (Rahanpesun estämisen keskeytyskirjaukset)	KX	6660000001	6660999999
667	RPM/EUR	RM	6670000001	6670999999
670	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
671	SETELIAUPAT	TR	6710000001	6710999999
672	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
673	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
674	BOND/REPO PÄIVITÄISET	TS	6740000001	6740999999
675	BOND ARVOSTUKSET	XV	6750000001	6750999999
691	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
692	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
693	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
694	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
695	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
696	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
697	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
698	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
699	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
	TYÖASEMATOSITTEET	TY	9000000001	9099999999
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9701600001	9701699999
990005	LÄHTEVÄ CLEARING (AAMU)	VB	9900500001	9900599999
990007	Prepaid rsk-tapahtumat	KJ	9900070001	9900079999
9900001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999 OT003/OTORP002
990001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999
9900002	ANTOLAINAUS	BD	9900200001	9900299999 AMR972
9900030	OVY:N LUOTTOVAKUUTUKSET	EJ	9900300001	9900309999
9900031	OVY:N KORVAUS&VARAUS	GE	9900310001	9900319999
9900032	ABASEC/OPSTOCK	GL	9900320001	9900329999
9900004	PANKKITAKAUS	BF	9900400001	9900499999 ATRR009
990004	MTL TAPAHTUMAT / MAKSULIIE	VA	9900400001	9900499999
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET	BG	9900500001	9900599999 MGKR2005, MGKR2006
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET	BH	9900600001	9900699999 MGKR2001
9900007	SELVITETTÄVÄT ATK-VÄLITYKSET	BI	9900700001	9900799999 MGKR2002
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT	BJ	9900800001	9900899999 MGKR2004
9900009	SAAPUNEET PIKASIIROT	BK	9900900001	9900999999 MGR5150
990009	SAAPUVA CLEARING 31.12.1997 ALKAEN (AAMU)	VE	9900900001	9900999999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
990010	POPS BRUTTOCLEARING 16.12.1997 ALKAEN	VF	9901000001	9901099999
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET / OKO	EK	9901100001	9901199999
990012	AGIOT /VALUUTTAKASSA	EE	9901200001	9901299999
9900013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999
990013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999
9900014	VALUUTTAKIRJANPITO	EE	9901400001	9901499999
990014	VALUUTTAKASSA 24.2.1997 ALKAEN	EE	9901400001	9901499999
9900015	ANTOLAINAUS /ALPER	BP	9901500001	9901599999
990015	AUTOMAATTIKIRJAUS / ALPER 18.11.94 ALKAEN	BP	9901500001	9901599999
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9901600001	9901699999
990016	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VH	9901600001	9901699999
990017	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VI	9901700001	9901799999
9900018	MATKAVALUUTTA	BL	9901800001	9901899999
990018	MATKAV. (MAVA) VIERAAT SEKIT JA MATKASEKIT	BL	9901800001	9901899999
9900019	MATKAVALUUTTA/AGIO	BM	9901900001	9901999999
990019	AGIOT (MAVA)	BM	9901900001	9901999999
990020	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990022	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990023	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990024	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990025	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990122	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990123	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990124	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
9900021	OP:N TILIT OKOSSA	BS	9902100001	9902199999
990021	OPICS (KK-VAIHDE PYSYVÄT KIRJAUKSET)	VK / VL	9902100001	9902199999
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET / OKO	EL	9902200001	9902299999
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT / OKO	EM	9902300001	9902399999
9900241	PERINTÄ- JA KORVAUSJÄRJESTELMÄ (PKJ) OVY	EQ	9902410001	9902419999
9900242	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVY	ER	9902420001	9902429999
9900243	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVR	ES	9902430001	9902439999
9900025	RAHAHUOLTO	EG	9902500001	9902599999
9900026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999
990026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999
	WINRESK	EO	9902700001	9902799999
990028	KAPULA PÄIVITT./OKO	GS	9902800001	9902899999
990029	KAPULA ARVOSTUS/OKO	GT	9902900001	9902999999
990030	ASLA/SIIRTYVÄT/OHMO	GD	9903000001	9903099999
990031	ASLA	VM	9903100001	9903199999
990032	ASLA / SIIRTYVÄT	VN / VO	9903200001	9903299999
990033	ASLA/OHMO	GC	9903300001	9903399999
990034	UTU/PALKKIOT	IF	9903400001	9903499999
9900035	POPS/LUNASTAMATTOMAT SEKIT YLI 10V	IG	9903500001	9903599999
9900036	PKJ JÄLKIPER. SUORIT	IH	9903600001	9903699999
990036	ELE PÄIVITÄISET VIENNIIT	JA	9903700001	9903799999
990037	ELE TAUP VIENNIIT	JB	9903800001	9903899999
990038	ELE PERUUTETTAVAT TILINPÄÄTÖSVIENNIIT	JC	9903900001	9903999999
990041	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO	VP	9904100001	9904199999
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9904200001	9904299999
990042	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO (UUSI)	VQ	9904200001	9904299999
9900043	CLARITY, sisäinen ICT työ (ei peruutettava)	RD	9904300001	9904399999
990044	DEVON, 30.6.99	VR	9904400001	9904499999
990045	DEVON, 30.6.99	VS	9904500001	9904599999
990046	DEVON, 30.6.99	VT	9904600001	9904699999
990047	DEVON, 30.6.99	VU	9904700001	9904799999
9900050	PALKAT	BY	9905000001	9905099999 (***)
9900052	LOMAPALKKAVELAT	GV	9905200001	9905299999 (***)
990054	Banksyst kk/tp-päätös	JE	9905900001	9905999999
990055	Banksyst taseen ulkopuoliset (jos tarvitaan)	JI	9905500001	9905599999
990056	TRADING TERMIINIEN ARVOSTUSTULOS (EI PERUUTETTAVA) 13.1.98	VX	9905600001	9905699999
990057	RJ PÄIVITÄISET	JF	9905700001	9905799999
990058	RJ SIIRTYVÄT	JG	9905800001	9905899999
9900060	VALUUTTATILIT	BZ	9906000001	9906099999
990060	VALUUTTAOTTOLAINAUS	BZ	9906000001	9906099999
9900061	VALUUTTATILIT / AGIOT	CA	9906100001	9906199999
990061	VALUUTTAOTTOLAINAUS /AGIOT	CA	9906100001	9906199999
9900062	VALUUTTATILIT/SIIRTYVÄ KORKO	CB,CC	9906200001	9906299999
990062	VALUUTTAOTTOLAINAUS/SIIRTYVÄT ERÄT	CB / CC	9906200001	9906299999
9900063	LÄHTEVÄT ULKOMAAN MAKSUT	CD	9906300001	9906399999
990065	BLV TILINP. PYSYVÄ	JN	9906500001	9906599999
990066	BLV TP PERUUTETTAVA	JO	9906600001	9906699999
990068	BLT TILINP. PYSYVÄ	JQ	9906800001	9906899999
990069	BLT TP PERUUTETTAVA	JR	9906900001	9906999999
9900070	SÄILYTYS/PALKKIOT	CE	9907000001	9907099999
	SÄILYTYS/PALKKIOLAKUTUS 2.11.94 ALKAEN (KESÄ - JA			
990070	JOULUK)	CE	9907000001	9907099999
9900071	ARVOPAPREIDEN MYYNTIPALKKIOT	CF	9907100001	9907199999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
990071	JVK.MERKINTÄ/ARVOPAPEREIDEN VÄL.PALKKIOT	CF	9907100001	9907199999
990072	BOND/JVK/EI KÄYTÖSSÄ	VZ	9907200001	9907299999
990073	BOND/S. KOROT. PAIV./EI KÄYTÖSSÄ	UC	9907300001	9907399999
990074	BOND/ARV. KK. L./EI KÄYTÖSSÄ	UD	9907400001	9907499999
990075	BOND/HINTAERO PAIV./EI KÄYTÖSSÄ	UF	9907500001	9907599999
990076	Prepaid maksutapahtumat	KK	9907600001	9907699999
990077	REPO NORMAALIKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YA	9907700001	9907799999
9900078	MAKSULIIKETILIN KATESIIRTO	EC	9907800001	9907899999 OKO/PR93
990078	KATESIIRTO OTTO/OPTO	YB	9907800001	9907899999
990079	BOND/ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET	YC	9907900001	9907999999
9900080	SIJOITUSRESKONTRA/OVC	GJ	9908000001	9908099999
9900081	KORJAUSTOSITELAJI	CH	9908100001	9908199999
9900082	HALTIA VUOKRASAAMISET	EH	9908200001	9908299999
9520005	YIT-VUOKRAT	EH	9908200001	9908299999
677	KORVA/PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999
678	KORVA/HINTAEROT	CJ	9908300001	9908399999
9900083	KORVA-TAPAHTUMAT	CJ	9908300001	9908399999
9900083	KORVA PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9908400001	9908499999
9900085	KIINTEISTÖRESKONTRA / UUSI	CI	9908500001	9908599999
9900086	OKO:N LAINAT	CM	9908600001	9908699999
990086	OKO:N LAINAT OP:LLE	CM	9908600001	9908699999
990087	REPO ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YK	9908700001	9908799999
9900088	HALTIA VASTIKERESKONTRA	EF	9908800001	9908899999
9900089	HALTIA VASTEKESUORITUKSET	EI	9908900001	9908999999
9900091	MAKSULIIKE /ASLA	CN	9909100001	9909199999 ALARKP01 JA 13
9900092	ASLA/OHMO	GA	9909200001	9909299999
9900095	VILU/KOTIPANKKI	GG	9909500001	9909599999
990995	OKO:N KIRJAUSYHTEENVETO / OPTO	YN	9909950001	9909959999
9901001	OTTOLAINAUS/SIIR.KOR.PERUUTUS	BC	9910010001	9910019999 OT003/ OTORP003
991001	OTTOLAINAUS / SIIRTYVÄT ERÄT	YO / YP	9910010001	9910019999
9901002	ETUKÄTEEN MAKS.KOROT/TILINP.	BE,ED	9910020001	9910029999 AMR827
991003	LOAN IQ/OKO	GN	9910030001	9910039999
991004	ANTO AGIO KIRJAUKSET JA PENNINPYÖRISTYKSET	YQ	9910040001	9910049999
991005	YPA LAINAT	YR	9910050001	9910059999
991006	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (eurot)	YS / YT	9910060001	9910069999
991048	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (valuutat)	YS / YT	9910060001	9910069999
991007	KESKUSPANKKIPALVELUOSASTON LAINAT (RO)	YU	9910070001	9910079999
991008	RO SIIRTYVÄT	YV / YW	9910080001	9910089999
991009	PERINTÄANTOLAINAUS (PA)	YX	9910090001	9910099999
991010	PA SIIRTYVÄT	YY / YZ	9910100001	9910109999
9901011	OTTOLAINAUS /SIIRTYVÄ KORKO	BB	9910110001	9910119999 OT003
991012	YA-JS S. KORK. PER.	UK	9910120001	9910129999
9901013	ALS:N HOITOPALKKIOT	BN,BO	9910130001	9910139999 AMR830
991013	RO-JS S. KORK. PER.	UG	9910130001	9910139999
991014	PA-JS S. KORK. PER.	UH	9910140001	9910149999
991015	RO/AGIOKIRJAUKSET	UI	9910150001	9910159999
991016	PA/AGIOKIRJAUKSET	UJ	9910160001	9910169999
9910002	ALS-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	JJ	9910200001	9910209999
9901021	OPTO / SIIRTYVÄ KORKO	BT,BU	9910210001	9910219999 PR402
991024	YA VIRO AGIOT	RP	9910240001	9910249999
991025	YA VIRO PÄIVITTÄISET	RJ	9910250001	9910259999
991026	YA VIRO SIIRTYVÄT	RO	9910260001	9910269999
991027	YA VIRO AA-PERUUTUKSET	RU	9910270001	9910279999
9901003	ANTOLAINAUS /Okopankki	EY,EZ	9910300001	9910399999
991034	YA LATVIA AGIOT	RR	9910340001	9910349999
991035	YA LATVIA PÄIVITTÄISET	RK	9910350001	9910359999
991036	YA LATVIA SIIRTYVÄT	RQ	9910360001	9910369999
991037	YA LATVIA AA-PERUUTUKSET	RX	9910370001	9910379999
9901042	PLATINAJÄRJESTELMÄ/SIIRTYVÄ	BX,BR	9910420001	9910429999 BJER221
991044	YA LIETTUA AGIOT	RT	9910440001	9910449999
991045	YA LIETTUA PÄIVITTÄISET	RL	9910450001	9910459999
991046	YA LIETTUA SIIRTYVÄT	RS	9910460001	9910469999
991047	YA LIETTUA AA-PERUUTUKSET	RY	9910470001	9910479999
9901050	ALS/PREMIOT JA ARV.	GH	9910500001	9910509999
9901055	ALS/JOHD.AR.V.PER.	GI	9910550001	9910559999
	ALS:N HOITOPALK.PERU	BO	9910560001	9910569999
	OPTO/SIIR.KORKO PERU	BU	9910570001	9910579999
	BONUSJÄRJ.SIIR.PERUT	BR	9910580001	9910589999
	VAL.TIL.SIIR.KORK.PE	CC	9910590001	9910599999
	KORVA-TAP.SIIR.KOR.P	CL	9910600001	9910609999
	MAK.ASLA.SIIR.KOR.PE	CP	9910610001	9910619999
	OP:N LAINAT SIIRT.P.	CY	9910620001	9910629999
	ASLA / SIIRTYVÄT	VO	9910630001	9910639999
	OPTON KONEK.SIIRT.KO	XF	9910640001	9910649999
	YPA LAINAT SIIRTYVÄT	YT	9910650001	9910659999
9901083	KORVA-TAPAHTUMAT/SIIRT. KORKO	CK,CL	9910830001	9910839999

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
9901083	KORVA OSAKKEET /SIIRTYVÄT	CK,CL	9910830001	9910839999
990083	KORVA RM/ARVOSTUKSET	CK	9910830001	9910839999
991083	KORVA RM/ARVOST.PER.	CL	9910830001	9910839999
9901086	OKO:N LAINOJEN SIIRTYVÄT	CV	9910860001	9910869999
991086	OKO:N LAINAT OP:LLE / SIIRTYVÄT	CV / CY	9910860001	9910869999
9901091	MAKSULIIKE /ASLA /SIIRTYVÄ KORKO	CO,CP	9910910001	9910919999 ALARKP06 JA 07
9901092	SSP:N KAUPPAHINNAN JAKSOTUS	CQ,CZ	9910920001	9910929999
9901093	ASLA/OHMO/SIIRTYVÄT	GB	9910930001	9910939999
991111	OKOPANKIN TASESIIRROT / OL	XA	9911110001	9911119999
991112	OKOPANKIN TASESIIRROT /ALS	XB	9911120001	9911129999
991113	OKOPANKIN TASESIIRTO / VALUUTTAKASSA	XC	9911130001	9911139999
991114	OKOPANKIN TASESIIRROT / DA	XD	9911140001	9911149999 ACR3B1/ACR3B2
9910201	ATK-LASKUTUS OPK /JP	CS	9912010001	9912019999
990176	PREPAID TILITYKSET	KT	9917600001	9917699999
991995	OPTON KONEKIELISET SIIRT.KOROT	XE / XF	9919950001	9919959999
992001	TERMIINI / H TAI TR	XG	9920010001	9920019999
9920002	ALS-JOLLA CAP TILINPÄÄTÖS	JK	9920020001	9920029999
992005	FRA PÄÄOMAT	XH	9920050001	9920059999
990201	ATK-LASKUTUS / OKO	YL	9920100001	9920199999
9900202	SRJ-PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/OP-RAHASTO	IA	9920200001	9920299999
9900203	SRJ-PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/SAAJAYHTIÖT	IB	9920300001	9920399999
9900205	OMISTAJAJÄSENREKISTERI	CT	9920500001	9920599999 JRER110
990207	TALLETUSSIIRROT	YM	9920700001	9920799999
679	PÄÄOMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999
9902083	PÄÄOMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999
992100	PANKKITAKAUKSET	XI	9921000001	9921009999 PTKR3301
992101	PANKKITAKAUSSET / AGIOT	XJ	9921010001	9921019999
992102	HENKIVAKUUTUS	HV	9921020001	9921029999
683	ARVOSTUSKONVERSIO/PURKU	Z5	9921830001	9921839999
9902183	ARVOSTUSKONVERSIO/PURKU	Z5	9921830001	9921839999
684	ARVOSTUSKONVERSIO/UUDET	Z6	9922830001	9922839999
9902283	ARVOSTUSKONVERSIO/UUDET	Z6	9922830001	9922839999
992400	CPICS (TASEEN ULKOPUOLISET)	XL	9924000001	9924009999
9903001	SALDONSIIRO	Z1	9930010001	9930019999
9903001	SALDONSIIIRROT	Z1	9930010001	9930019999
993002	TERMIINIT PISTE-EROT SIIRT.	XM / XN	9930020001	9930029999
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999
9930002	ALS-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	JL	9930200001	9930209999
993009	TERMIINIT PISTE-EROT	XO / XP	9930090001	9930099999
994005	TERMIINIT / AGIOT	XQ	9940050001	9940059999
994006	TERMIINIT / AGIOT PALAUTUS	XR	9940060001	9940069999
9940007	LJR OPA-SIIRROT	MX	9940700001	9940799999
9940008	LJR ERIKOISLAINAT	MD	9940080001	9940089999
994010	FRA ARVOSTUKSET	XS / XT	9940100001	9940109999
9940104	LJR EFEKT.KORON HINTAERO	ME	9941040001	9941049999
9940105	LJR EFEKT.KORON HINTAERO PERUUTUS	MF	9941050001	9941059999
9940106	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP	MG	9941060001	9941069999
9940107	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP PERUUTUS	MH	9941070001	9941079999
9940108	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT	MI	9941080001	9941089999
9940109	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT PERUUTUS	MJ	9941090001	9941099999
9940110	LJR-JOLLA CAP PÄIVITÄISET	MM	9941100001	9941109999
9940111	LJR-JOLLA CAP KK-VAIHDE PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940112	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET	MN	9941120001	9941129999
9940113	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940114	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	MO	9941140001	9941149999
9940115	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940116	LJR-KALA PREEMIOT JA ARVOSTUKSET	MP	9941160001	9941169999
9940117	LJR-KALA ARVOSTUSTEN PERUUTUS	MR	9941170001	9941179999
9940120	LJR ARVONALENTUMISET	MU	9941200001	9941209999
9940121	LJR ARVONALENTUMISET PERUUTUS	MV	9941210001	9941219999
995	AGIOT/ULKOMAANRESKONTRAT	XU	9950010001	9950019999
9950002	JORE TILINPÄÄTÖS	KD	9950020001	9950029999
9960002	JORE TASEEN ULKOP.	KE	9960020001	9960029999
9970002	CHF-TP-VIENNIIT	KL	9970020001	9970029999
9970003	CHF-TAUP-VIENNIIT	KM	9970030001	9970039999
998	ULKOM.SIIRTYVIEN KORKOJEN AUTOMAATTIKIRJAUS	XX	9980000001	9980999999
999	VALUUTTALUOTTO	XY	9990000001	9990999999
	PERUUTUS / KUMPPANIKOODIT	PK	9999970001	9999979999
	E-FLOW PERUUTUS	EP	9999980001	9999989999
	YLEINEN PERUUTUSTOSITE	PE	9999990001	9999999999

SAPin tositemäärittäjä, kuukausipääkirja ja SAPin Ostovelka- ja myyntisaamistilien pääkirja on arkistoitu InfoArchive -arkistointijärjestelmään.

*) Tositteet on joko laadittu konekielisenä tai tulostettu paperille ja ne säilytetään kansiossa tai arkistoituna REA-arkistointijärjestelmään

**) Raportit arkistoitu InfoArchive -arkistointijärjestelmään.

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu

***) Raportit arkistoitu marraskuusta 2006 lähtien Aditron eArkistossa. Raporttien arkistointi 1.4.2020 alkaen Silta M-Files.

Rinnakkaisissa sovellustositenumeroissa lyhyemmät sovellustositenumerot ovat peräisin Intime-kirjanpitojärjestelmästä, pidemmät FMS-kirjanpitojärjestelmästä.

Jatkossa yksi sovellustositenumero kaikkien yritysten käyttöön (SAP kaikilla käytössä).

1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Lahdessa

helmikuun 2. päivänä 2021

Essi Alaluukas

Mika Kivimäki

Kari Valonen

Susanna Junnila

Anssi Pyysing

Turo Kilpeläinen

Tero Tulokas

2. Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Vuoden 2021 edustajiston kokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Päijät-Hämeen Osuuspankin tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Lahdessa

helmikuun 4. päivänä 2021

Mika Kari
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Erja Aijälä
Hallintoneuvoston sihteeri

1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Lahdessa helmikuun 2. päivänä 2021

Essi Alaluukas

Susanna Junnila

Turo Kilpeläinen

Mika Kivimäki

Anssi Pyysing

Tero Tulokas

Kari Valonen

2. Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Vuoden 2021 edustajiston kokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Päijät-Hämeen Osuuspankin tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Lahdessa helmikuun 4. päivänä 2021

Mika Kari
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Erja Aijälä
Hallintoneuvoston sihteeri

1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Lahdessa _____ helmikuun 2 päivänä 2021

Essi Alaluukas

Susanna Junnila

Turo Kilpeläinen

Mika Kivimäki

Anssi Pyysing

Tero Tulokas

Kari Valonen

2. Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Vuoden 2021 edustajiston kokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Päijät-Hämeen Osuuspankin tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Lahdessa _____ helmikuun 4 päivänä 2021

Mika Kari
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Erja Ajala
Hallintoneuvoston sihteeri

3. Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Lappeenrannassa helmikuun 16. päivänä 2021

KPMG OY AB

Heikki Tuomi
KHT

Tilintarkastuskertomus

Päijät-Hämeen Osuuspankin edustajistolle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Päijät-Hämeen Osuuspankin (y-tunnus 0832853-7) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2020. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan osuuspankin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia pankista niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emme ole suorittaneet pankille muita kuin tilintarkastuspalveluja.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällytetty arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

**MERKITTÄVIMMÄT ARVIODUT
OLENNAISEN VIRHEELLISYYDEN RISKIT**

**KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN
RISKIEN JOHDOSTA**

Saamiset asiakkailta – arvostus (tilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja liitetiedot 12, 14, 17 ja 33c)

- Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä, 1.335.844.589 euroa, on merkittävä erä Päijät-Hämeen Osuuspankin taseessa muodostaen 66 % taseen loppusummasta.
- IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* –standardin mukaisten odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta perustuu OP Ryhmän käyttämiin laskentamalleihin sekä asiantuntija-arvioihin. Laskennassa käytetään oletuksia, arvioita ja johdon harkintaa, joka koskee erityisesti vakuuksien arvostamista ja odotettavissa olevien luottotappioiden todennäköisyyttä.
 - Koronaviruspandemia (COVID-19) on vaikuttanut tilikaudella pankin toimintaympäristöön, luottoriskien tasoon sekä odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan osatekijöihin.
 - Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan osatekijöitä päivitetään ja tarkennetaan toteutuneen luottoriskikehityksen, laskentaprosessin validoinnin ja kehittämisen sekä sääntelymuutosten ja -vaatimusten perusteella. Tilikaudella OP Ryhmä on ottanut käyttöön uuden maksukyvyttömyyden määritelmän.
 - Tasearvon merkittävydestä, käytettävien laskentamenetelmien monimutkaisuudesta ja arvostamiseen liittyvästä johdon harkinnasta johtuen saamisten arvostaminen on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.
- Olemme arvioineet luotonannon ohjeistuksen noudattamista sekä saamisten kirjaamiseen ja valvontaan liittyviä periaatteita ja kontroleja. Luottoprosessin ja luottokannan tarkastuksessa on hyödynnetty data-analyysyjä.
 - Olemme muodostaneet käsityksen OP Osuuskuntaan keskitettyjen antolainausprosessin osien sekä odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan kontrolliympäristöstä keskitettyjä tarkastustoimenpiteitä hyödyntäen.
 - Olemme arvioineet COVID-19 pandemian vaikutuksia pankin luottoriskiasemaan ja odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan. Keskeisimpiä osa-alueita ovat olleet makroekonomisten parametrien, vakuuksien arvostusten sekä luottojen maksuohjelmamuutoksien ja lyhennysvapaiden määrien muutokset.
 - Olemme myös testanneet otannalla asiantuntija-arvioina laskettuja odotettavissa olevia luottotappioita merkittävempien saamisten osalta.
 - Uuden maksukyvyttömyyden määritelmän osalta olemme arvioineet käyttöönoton asianmukaisuutta sekä sovellettavien menettelyjen vastaavuutta pankkeja koskevan ohjeistuksen kanssa.
 - Lisäksi olemme arvioineet Päijät-Hämeen Osuuspankin saamia ja odotettavissa olevia luottotappioita koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan pankin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos pankki aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon pankin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä pankin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei pankki pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet osuuspankin edustajiston kokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2020 alkaen yhtäjaksoisesti 1 vuoden.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntonne ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Lappeenrannassa 16. helmikuuta 2021

KPMG OY AB

Heikki Tuomi
KHT